

YONI

Yoni'a mani gemo avo'mo kaeno'ae'mo Yesu Kalaisi'mo Gotikana huno mai'nenoko koku'napi'mo mai'niya'monanafa ma mopafi'mo emineno vaya agufamo alino hamaleteno apakae'e'mo magokepi lokaeno mai'niye. Yoni'a tuolofu'a vayapati vekamo Yesu apa veka'amo mai'niye. Yoni'a muki afina'mo Yesu haopale'mo mai'nenoko hu'niya gemo alagepa huno afi'nigeno'ae'mo Yesu'a Yonife'mo lusi kava huno hau ayamopafi'mo hau'niye. Yoni'a avo'mo kaeno'ae'mo seveni'a no'agaya lokiya aune kava'amo alino apave li'niya kavafe'mo avo'mo kae'niye. Agaemo Yesu'a malipu yosale'mo faligefe hu'niya hani'ilagamo tuolofu'a apa vaya'amo alino apaya malege nunumu huno apatege Getesemani hoyafi'mo uno nunumu huge hu'niya kavafe'mo avo'mo kae'niye. Ani kavafe'mo sapata 13leti'mo hanelinuno sapata 17le'mo hane'niye.

Mago vekamo agi'amo Goti Ge'amae, huno hu'niya gemae

1 ¹Ema akeya'vilaga Goti'a ma mopamo alo osu'niya afina'mo aepa fai'niya afinateti'mo mago vekamo agi'amo Goti Ge'amo mai'niye. Ani vekamo Goti'e'mo magokepi lokae'ana mai'ne'anae'mo Gotike'mo mai'niye. ²Agaemo aepa fai'niya afinateti'mo Goti'e'mo magokepi lokae'ana mai'na'ae. ³Goti'a agaetetike'mo muki asole ya'amo alo hu'niye. Magoke ya'mo mago alu kateti'mo alagi afole o'ai'niye. ⁴Agaemo alagepa hu'a ne'maiya kava'mo aepa vekamo mai'nigeno agaepatike'mo alagepa hu'a ne'maiya kava'mo afole aitenoko vaya'aitegamo aeno ha le'nige'a age'nae. ⁵Ani aeno ha neleya ya'mo'a hanipi'mo aeno ha nelegeno'ae'mo hani hu'niya ya'mo'a mago'e huno aeno o'agase'niye.

Ani vekamo Goti Ge'amo ma mopafi'mo afole ai'niya gemae

⁶Goti'a mago vekamo agi'amo Yoni'a alino ate'nigeno e'niye. ⁷Agaemo aeno ha neleya yafe'mo avo gemo huno hapa paisige'a muki vaya'mogi ge'amo afite'apae'mo apakesa afi'a fatago hisayafe'mo e'niye. ⁸Agai'amo aeno ha neleya vekamo o'mai'nifa aeno ha neleya vekae'mo avo gemo aeno hakalo huno hapa paisiyafe'mo e'niye. ⁹Ani vekamo alagi lama ge alagepa ha le vekamo'a muki vaya'mo ma mopafi'mo afole ne'aiya vaya'mo ha le ya'mo alino ne'apamiye. ¹⁰Goti'a agaetetike'mo alo

hu'niya mopafi'mo afole ai'niya'monanafa age'a aeto osu'nae. ¹¹ Agaemo ko'alegamo emine'nige'apae'mo vaya'amogimo ali'a falu fala hu'a o'ate'nae. ¹² Muki vaya'mogi ali'a falu fala hu'a o'ate'naya'monanafa agai'a agi'alefe'mo apakesa afi'a fatago hute'a ali'a falu fala hu'a ate'naya vaya'mo Goti mafa'ne'amo ha malesayafe'mo himamu'amo alino apami'niye. ¹³ Apakaemo ita'api afo'apimogi kolateti'mo ali'a o'apatege apakai'api hapau'nige'a ali'a o'apatege alu vaya'mogi hapau'nige'a ali'a o'apatege hu'naya'monanafa Goti'a agai'amo hau'nigeno alino apate'nige'apa mafa'ne'amo ha male'nae.

¹⁴ Ani vekamo agi'amo Goti Ge'amo'mo emineno agufa'amo aliteno nata neno eno lagae'e'mo magokepi lokaeno mai'niye. Lagae'e'mo lokaeno mai'nigeta age'nonana ha le konali ya'amo Afo'amo'mo aiya magoke mafa'ne'amo aeto agufa kumani mafa'ne'amo ha le konali ya'amo'a aeno ha le'nigeta age'none. Fiku laha maeno lamisiya kava'a'e lama ge'a'e'mo aipafi'mo havai te'nigeno aeno ha le'nigeta age'none. ¹⁵ Yoni'a, ani vekae'mo hogote'na ava gemo hu'na lapa pai'nae'mo, nagae nakame'mo huno esiya vekamo hogote vekamo mai'niya'mofe'mo aeno nagase'niya vekamo mai'niye, hu'na lapa pai'nove, huno hapa pai'niye. ¹⁶ Muki alagepa ya'amo fiku laha maeno lamisiya ya'amo agae aipafi'mo havai te'niya ya'mo ani kava huno fiku laha maeno lamiteno halate mago'e huno laha maeno lami'nigeta ago ali'none. ¹⁷ Ani kavatefe'mo Goti'a Moseseteti'mo ke'aepa ge'amo alino lami'niya'monanafa Yesu Kalaisiteti'mo fiku laha maeno lamiteno lama ge'amo alino afole aino ate'niye. ¹⁸ Muki vayapati'mo magoke vekamo'a alagi Goti'mo o'age'niya'monanafa Goti'a aiya magoke mafa'ne'amo'a muki ya'mo Afo'amo haopale'mo mai'niya mafa'ne'amoke'mo alino lave li'nigeta age'none.

Ani faleno ne'apateya vekamo Yonife'mo ava gemo hu'niya gemae
(Mt 3:1-12; Mk 1:7-8; Lu 3:15-17)

¹⁹ Yu vaya'mogi Yulusalemu taonifati'mo mono hu'a ne'apataya vaya'e Livai nofi vaya'e'mo ali'a apate'nage'a Yonitegamo e'apae'mo, ina lagamae, hu'a afi ge'nae. ²⁰ Afi ge'nageno'ae'mo Yoni'a mago gemo aeno ati okae'nifa muki ge'amo aeno hakalo huno hapa paino'ae'mo, Kalaisi ne'mo o'mai'nove, huno hapa pai'nige'apae'mo, ²¹ Kalaisi ne'mogamo o'mai'nisanana kagikamo ina lagamo mai'nane. Ilayagamo mai'napiye, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, Ilaya'namo o'mai'nove, huno hapa pai'nige'apae'mo, Goti Mukufi gemo'a huno'ae'mo, magoke vekamo Gotitegati gemo alinineno aeno hakalo huno hapa pai'niya vekamo afole aigiye, huno hu'nigeta agava mai'none. Ani vekamo mai'napiye, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, ha'ao, ani vekamo o'mai'nove, huno hapa pai'nige'apae'mo, ²² ina lagamo mai'napigi laha paigetao ali'a late'nageta

e'nona vaya'aife'mo uta hapa paino. Kagaikae'mo ina la'namae huka nehane, hu'a afi ge'nae. ²³Yoni'a, Aiyeya'a Gotitegati gemo alinineno aeno hakalo huno hapa nepaiya vekamo'a mago vekae'mo ava gemo huno avo'mo kae male'niye. Avo'mo kaeno'ae'mo,

ka'me kotegamo mai'nenno alopaga gefati'mo huno'ae'mo, Ala kava ne'mo esiya ka'mo alagepa hutapa valitapa ateyo, huno nehiye, huno avo'mo kae male'niye. Nagaemo ani vekamo mai'nove, huno hapa pai'niye. ²⁴Ali'a apate'nage'a e'naya vaya'mo Falasi mono vayapati vaya'mo mai'nae. ²⁵Apakaemo, Kalaisi ne'mo o'maige Ilaya'namo o'maige ani vekamo Gotitegati gemo alinineno aeno hakalo huno hapa nepaiya vekamo o'maige hu'na o'mai'nove huka nehanagi na kava higekae'mo ani'mo faleka ne'apatane, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, ²⁶nagaemo ani'aletike'mo fale'na ne'apatova'monanafa lapakae folagapi'mo mago vekamo mai'niyana o'age'nae. ²⁷Nagae nakame'mo huno ne'eya vekamo'a aeno nagase'nige'na ina agufa vekamo mai'nova'mofe'mo su'mo nofi'amo afa'a hakalu osegauve, huno hapa pai'niye. ²⁸Yoni'a Metamala taonimo mugagayaga faligamo Yoneni anipi'mo faleno apate'niya haopalegamo ani gemo afole ai'niye.

Yesu'a Goti aikeli sipisipi veka'amo mai'niya gemae

²⁹Ega'amo Yoni'a ageyana Yesu'mo agaetegamo ne'egenno ageteno'ae'mo, Ageyo, huno, ani vekamo Goti aikeli sipisipi veka'amae. Muki ma mopafi vaya'ai hosu kava'apimo alino ne'atale. ³⁰Nagaemo ani vekae'mo, nagae nakame'mo huno esiya vekamo hogote vekamo mai'niya'mofe'mo aeno nagase'niya vekamo mai'niye, hu'na ago ae'na hakalo hu'na lapa pai'nove. ³¹Agaemo o'age'nova'monanafa Isaleli vaya'mo ali'na apave lisuvafe'mo e'na ani'mo fale'na ne'apatove, huno hapa pai'niye. ³²Yoni'a agaefe'mo faigoko ge'amo huno hapa paino'ae'mo, agovana Goti Auneme'amo koku'napati'mo kaugo'yavegana huno halelino emineno agaete'mo hakaleno alagi mai'nige'na age'nove. ³³Age'novana ina lapi hu'na o'age'nova'monanafa ani'mo fale'na apatesuvafe'mo alino nate'nige'na e'nova vekamo'a, Naune'name'mo emineno mago vekale'mo maige maige huno maisigeka agegane. Ani vekamo'a naote Naune'nameteti'mo faleno ne'apateya vekamo mai'niye, huno naha pai'nige'nae'mo ³⁴ani kava'mo hu'na age'nova'mofe'mo ani vekamo Goti mafa'ne'amae, hu'na ae'na hakalo nehuve, huno hapa pai'niye.

Hogote'a Yesu ge'amo afi'naya vaya'aife'mo apava gemo hu'niya gemae

³⁵Halate ega'amo Yoni'e ge'amo ne'afi'a vekala'e'mo he ti'a mai'nae. ³⁶Yoni'a ageyana Yesu'a u'nigeno ageteno'ae'mo, age'ao, huno, ani vekamo Goti aikeli sipisipi veka'amo mai'niye, huno hana pai'nige'anae'mo ³⁷lole vekala'mo ge'amo ne'afi'a vekala'moganimo afite'ana Yesu'mo

akame hu'ana u'na'ae. ³⁸ Akame hu'ana u'na'ageno Yesu'a aino afe leno anaketeno'ae'mo, na agufa yafe'mo kahauya neha'ae, huno anafi ge'nige'anae'mo, Lamai, ina ge hu'ana Tisao, nehavana no'mo haiyate hane'niye, hu'ana afi ge'na'ageno'ae'mo, ³⁹ etana age'ao, huno hana pai'nige'anae'mo e'ana magokepi lokae'a u'nae. Netepi'mo u'a ava'yi hute'a anakaemo nehavaeya no'mo agete'ana agae'e'mo ani afina'mo lokae'ana maili'u'a une ti'nigeno yegemo uno lamino fale'niye. ⁴⁰ Yoni'a hu'niya gemo afite'ana Yesu'mo akame hu'ana u'na'a vekalapati'mo mago vekamo agi'amo E'nalu'a Saimoni Pita agana'amo'mae. ⁴¹ E'nalu'a uno hogoteno nepu'amo Saimonife'mo kahauya huno ageteno'ae'mo, Mesaiya vekamo ago age'nove, huno ha pai'niye. Mesaiya vekae agimo aepa'amo Kalaisi ne'mo Goti'a ali'ya'ale'mo lekana paino ate'niya vekamae. ⁴² E'nalu'a Saimoni'mo avalelino Yesutegamo u'niye. Yesu'a Saimoni'mo ageteno'ae'mo, Saimoniyo, huno, Yoni mafa'ne'amo mai'nane. Kagikamo Sifasigae hu'na katove, huno ha pai'niye. Sifasi'a ina kava huno Pita'ae agimo aepa'amo yafane.

Yesu'a Filipi'e Natanielo'efe'mo ge hu'niya gemae

⁴³ Ega'amo Yesu'a Galeliya kotegamo visiyafe'mo ne'uno'ae'mo Filipi'mo uno ageteno'ae'mo, eka nakame hugeta'ao, huno ha pai'niye. ⁴⁴ Filipi'a Metasaita taonifi'mo E'nalu'e Pita'e'mo mai'na'a taonifi'mo mai'niye. ⁴⁵ Filipi'a uno kahauya huno Natanielo'mo ageteno'ae'mo, Mosese'a ke'aepa gemo avo'mo kae male'niya Mukufi'mo mago vekae'mo ava gemo huno avo'mo kae male'nige'apae'mo Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mogi'e'mo ani kava hu'a ava gemo hu'a avo'mo kae male'naya vekamo ago age'nove. Agi'amo Yesu'a Yosefe mafa'ne'amo Nasalasa taonifi vekamo mai'nige'na age'nove, huno ha pai'nigeno ⁴⁶ Natanielo'a Filipife'mo, Nasalasa taonifati'mo magoke alagepa ya'mo afa'a afole aigifiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo Filipi'a, afa'a uka ago, huno ha pai'niye. ⁴⁷ Yesu'a ageyana Natanielo'mo agaetegamo ne'egenog ageteno'ae'mo, lama ge Isaleli vekamo mai'niye. Magoke aigofe ge'amo ohane'niya vekamae, huno hu'nigeno ⁴⁸ Natanielo'a, haiya kava huka nage'nane, huno afi ge'nigeno Yesu'a, nagaemo kage'novana Filipi'a kagaefe'mo keya aeno ge osu'niya afina'mo fiki yosa aepafi'mo mai'nanage'na kage'nove, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ⁴⁹ Tisao, Goti mafa'ne'amo mai'neka Isaleli vaya'aite'mo yagaika ne'apatana kini veka'apimo mai'nane, huno ha pai'niye. ⁵⁰ Yesu'a, fiki yosa aepafi'mo mai'nanage'na kage'nove, hu'na kaha pai'nova'mofe'mo kagesa afika fatago nehapiye. Henaga'amo mani kava'mo aeno agase'niya kava'mo afole aisigeka agegane, huno ha paiteno'ae'mo, ⁵¹ lagi lama ge kaha nepauve, kagaemo ageganana koku'na'mo halo aisige'apae'mo Goti enisole vaya'amogi Vemo mafa'neleti'mo u'a haite'a emi'ete'a hisageka apakegane, huno ha pai'niye.

Mago vekamo'mo a'mo ali'nige'apae'mo ne'ya'mo ne'naya gemae

2 ¹Lole afina'mo utegeni mago vekamo'mo a'mo ali'nige'apae'mo Kena taonimo Galeliya kotegamo ne'ya'mo ne'nae. Yesu ita'amo'mo ani nopi'mo haino mai'niye. ²Ani vaya'mogimo Yesu'e ge'amo ne'afiya vaya'efe'mo ge hu'nage'a e'a mai'nae. ³Mani asole vaya'mo mai'naya'mofe'mo nofi alagafati ani'mo ago ne'a hano hu'nageno'ae'mo Yesu ita'amo'mo agaefe'mo, nofi alagafati ani'apimo ago ne'a hano hu'nae, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ⁴ane, Nagaemo hisuva kava'mo kagae ali'ya'mo ohane'nifa nagai'ni ali'ya'nimo hane'niye. Nagae afina'mo afole o'ai'niye, huno ha pai'niye.

⁵Yesu ita'amo'mo ali'ya'mo ne'aliya vaya'aife'mo, na agufa kava'mo hiyo, huno lapa paisifi ge'amo akame hutapa hiyo, huno hapa pai'niye. ⁶Ani nopi'mo sigisi'a yafa ani ke'mo hane'nigeno Yu vaya'ai mono kava'apimo akame hu'a ani'mo nefalaya ke'mo hane'niye. Ani kepi'mo teni'a paketi ani'mo hane'nisifi fifitini'a paketi ani'mo hane'nisifi huno hane'niya agufa ke'mo hane'niye. ⁷Yesu'a ali'ya'mo ne'aliya vaya'aife'mo, utapa ani'mo hefilitetapa muki ke'afi'mo lakitapa havai teyo, huno hapa pai'nige'a u'a hefili e'a laki'a havai te'nageno'ae'mo, ⁸ani ani kepati'mo hefilitutapa ne'yate'mo ne'yagaiya vekamo amiyo, huno hapa pai'niye. Anilafa'mo hefili'a u'a ami'nageno neno afi ge'niye. ⁹Agaemo nofi alagafati ani'mo alino hamaleno ate'niya anike'mo ne'niye. Haiya'alegati'mo ani nofi alagafati ani'mo alini'a e'nafi huno o'age'niya'monanafa ali'ya'mo ne'aliya vaya'mogi ani ani'mo he fi'apaeke'mo age'nae. Neteno'ae'mo a'mo ali'niya vekae'mo gemo hu'nigeno e'nigeno ha paino'ae'mo, ¹⁰muki vaya'mogimo hogote'a ne'ya'mo ne'naya yate'mo e'a mai'naya vaya'mo alagepa nofi alagafati anike'mo ali'a laki'a apami'nage'a asole ani'mo netage'apaeke'mo henaga'age'mo hosu'niya nofi alagafati ani'mo ali'a ne'apamiye. Ani kava'mo nehaya'monanafa kagaemo hemenimo alagepa nofi alagafati ani'mo maleka mai'neka alinikeka nelamine, huno ha pai'niye. ¹¹Yesu'a hogote afina'mo mani no'agaya aune kava'mo Kena taonifi'mo hu'niye. Ani taonifi'mo ha le konali ya'amo alino apave li'nige'apae'mo ge'amo ne'afiya vaya'mogimo agaefe'mo apakesa afi'a fatago hu'nae.

¹²Henaga'amo Yesu'agi ita'amo'agi agana'amogimogi ge'amo ne'afiya vaya'amogi hu'a Kapeneyamu taonifi'mo u'a aise afina'mo mai'nae.

Yesu'a Yu vaya'ai alopa mono nopi'mo uno hai'niya gemae

(Mt 21:12,13; Mk 11:15-17; Lu 19:45-46)

¹³Yu vaya'ai hopa afina'mo Pasova ne'ya'mo ne'naya afina'mo eno hogo hu'nigeno'ae'mo Yesu'a Yulusalemu taonifi'mo u'niye. ¹⁴Uno Yu vaya'ai alopa mono nopi'mo haino apakeyana ani vaya'mogimo pulumakagi

sipisipigi namagi hu'a maketi nehaya vaya'mo maige alu nofi vaya'ai monimo alite'a Yu nofi vaya'ai monimo alite'a ne'apamiya vaya'mo maige hu'a mai'nageno apake'niye. ¹⁵ Agaemo nofi'mo alino ana aeno nofi kayo'mo alo huno ali'neno sipisipi'e pulumaka'e'mo alino hapafaitalege'a apaune hetale'a kumatega lami'nae. Agaemo alu nofi vaya'ai monimo alite'a Yu nofi vaya'ai monimo alite'a ne'apamiya vaya'ai hi'yalamu'apimo alino ago'ya faino ataleteno alaga moni'apimo alino aino atagu faeno atale'niye. ¹⁶ Agaemo namamo miya nefaiya vaya'aife'mo, afo'nimo nopi'mo situvamo malegekana agufa kava'mo nehagi mani namamo alinitapa viyo, huno hapa pai'niye. ¹⁷ Ani afina'mo ge'amo ne'afiya vaya'mogi Goti mukufi'mo avo'mo kae male'niya ge'ae'mo apakesa afi'a ho hu'nae. Ani gemo'mo, *kagae no'mo alagepa huno hanesiyafe'mo naya mukiki nehuva kava'mo atagana huno leno nasaga li'niye, huno hu'niye.* ¹⁸ Ani kava'mo hu'nige'apae'mo Yu vaya'mogi agete'a, kagaemo mani kava'mo nehana'mofe'mo na alagena ya'mo ne'yagaina ya'mo ali'napigi alika lave ligane, hu'a afi ge'nae. ¹⁹ Afi ge'nageno'ae'mo, mani Goti mono no'amo hetapa halagape vaisage'nae'mo lole'e mago'e afina'mo halate ali'na ki'na hano huguve, huno hapa pai'nige'apae'mo, ²⁰ asole vaya'mogimo, foti sigisi'a kafugafi'mo kime kime e'a ki'a hano hu'naya'monanafa kagaemo lole'e mago'e afina'mo halate alika kika hano hugapiye, hu'a afi ge'naya'monanafa ²¹ Yesu'a agai'a agufae'mo hu'niye. ²² Goti'a fali'niyateti'mo halate alino he tino ate'nige'apae'mo ge'amo ne'afiya vaya'mogi ani hu'niya ge'ae'mo apakesa afi'a ho hute'a Goti Mukufi'mo avo'mo kae male'niya ge'enagi Yesu'a hu'niya ge'enagi hu'a apakesa afi'a fatago hu'nae.

Yesu'a muki vaya'ai apaipafi'mo apake'niya gemae

²³ Pasova ne'ya'mo ne'naya afina'mo Yesu'a Yulusalemu taonifi'mo mai'nenoe'ae'mo no'agaya aune kava'mo hu'nige'apae'mo asole vaya'mogimo agete'a agaefe'mo apakesa afi'a fatago hu'nae. ²⁴ Hu'naya'monanafa Yesu'a muki ma mopafi vaya'ai apaipafi'mo ago apake'niya'mofe'mo alagi lama ge nehae, huno agha o'afi'nifa afa'a yagu yaga huno mai'niye. ²⁵ Gemo afino alagepa huno afiteno apakesiyafe'mo mago vaya'mogi apava gemo hu'a ha opaigafa agai'age'mo muki ma mopafi vaya'ai apaipafi'mo ago apake'niye.

Nikonimasi'a Yesutegamo e'niya gemae

3 ¹ Mago vekamo agi'amo Nikonimasi'a Yu vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vayatama vekamo Falasi mono vayapati vekamo mai'niye. ² Agaemo mago hani'ilagamo Yesutegamo eno, Tisao, lagaemo kage'nonana Goti'a alino kate'nigeka eka alika apaya ne'malana vekamo mai'nane. Goti'a kaha o'mae'niyesinana no'agona kaune

kava'mo afa'a nosanesine, huno ha pai'niye. ³Yesu'a, alagi lama ge kaha nepauve, halate alino o'apate'nisiya vaya'mogi Goti'a haiya kava huno yagaino ne'apatefi afa'a afi'a aeto osugae, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ⁴haiya kava huno alopa vekamo halate alino atesigeno saufa vekamo hamalegaiye. Mago vekamo'a ita'amo aipafi'mo halate uno haisigeno alino atesifiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, ⁵alagi lama ge kaha nepauve, aniteti'e Auneme'aleti'e'mo alino o'apate'nisiya vaya'mo Goti'a yagaino ne'apateya kegi'yafi'mo afa'a fale'a ohaigae. ⁶Atafa apaipa hane'niya vaya'mogi atafa apaipa'e vaya'mo ali'a ne'apatae. Goti Auneme'amo'mo saufa apaipa'e vaya'mo alino ne'apate. ⁷Halate alino lapateno, hu'na kaha nepauva gee'mo afika kahau o'aiyo. ⁸Yasimo'mo hau'nisiya kotegamo alinino ugefe'mo nehisiyana afa'a alinino ugiye. Yasimo'mo age ne'aigekae'mo age'age'mo ne'afina'monanafa ne'eya'amo o'ageka ne'viya'amo no'agane. Ani agufa kava huno Goti Auneme'amo'mo alino ne'apatege'a ne'maiye, huno ha pai'niye. ⁹Nikonimasi'a, haiya kava huno afole ne'aiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, ¹⁰Ala vekamo mai'neka Isaleli vaya'mo alika apaya ne'malana vekamo mai'nana'monanafa ani kavafe'mo o'afi'napiye. ¹¹Alagi lama ge kaha nepauve, afi'no'a gemo lapa paiteta'a age'no'a kavafe'mo aeta'a hakalo huta'a lapa nepau'a'monanafa geti'amo no'afiye. ¹²Nagaemo ma mopafi kavafe'mo kaha pai'nogekae'mo kagesa afika fatago osu'nana'monanafa koku'napi kavafe'mo ava gemo hu'na kaha paiguvana haiya kava huka kagesa afika fatago hugane. ¹³Mago vekamo'a koku'napi kava'mo haino o'age'niya'monanafa Vemo Mafa'nemo koku'napati'mo emine'niya vekamogeno hemeni'e'mo koku'napi'mo mai'niye. ¹⁴Mosese'a ka'me kotegamo nagalo'yavemo aune'amo alino yosale'mo maleno kiteni alino he tino ate'niya agufa kava'mo hu'a Vemo Mafa'nemo ali'a he ti'a ategae. ¹⁵Ina lagimo agaefe'mo apakesa afi'a fatago nehisafige'a alagi ofali'a alagepa hu'a maige maige hu'a maisayafe'mo ali'a he ti'a ategae. ¹⁶Goti'a ma mopafi vaya'aife'mo hau ayamopafi'mo hau'niye. Ani kava huno lusi kava huno hau'nigeno'ae'mo ani aiya magoke mafa'ne'amo avaleno apami'niye. Ina lagimo mafa'ne'ae'mo apakesa afi'a fatago nehisafige'a alagi ofali'a alagepa hu'a maige maige hu'a maisayafe'mo avaleno apami'niye. ¹⁷Goti'a ma mopafi vaya'mo agoti huno apateteno'ae'mo, hosu kava'mo hu'nae, huno hisiyafe'mo mafa'ne'amo alino ate'nigeno emi'no'me'nifa apakufamo alino katino ne'apateno hapau vaisiyafe'mo alino ate'nigeno emine'niye. ¹⁸Goti Mafa'ne'ae'mo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mo agoti huno apateteno'ae'mo, hosu vaya'mo mai'nae, huno nosiya'monanafa apakesa afi'a fatago nosaya vaya'mo ago agoti huno apateteno'ae'mo, hosu vaya'mo mai'nae, huno hu'niye. Apakesa afi'a fatago osu'naya'mofe'mae. ¹⁹Goti'a agoti huno apateteno'ae'mo, hosu vaya'mo mai'nae, huno hu'niya gemo aepa'amo hane'niyana ha

le ya'amo ma mopafi'mo ago afole ai'niya'monanafa vaya'mogi ha le yafe'mo ohapau'nifa hani yafeke'mo hapau'niye. Hosu kavake'mo nehaya'mofe'mae. ²⁰Hosu kava'mo nehaya vaya'mogimo ha le yafe'mo alagi ohapau'nige'apae'mo hosu kava'apimo afole o'aisiyafe'mo ha le yategamo alagi no'mae. ²¹No'maeya'monanafa lama gemo akame nehaya vaya'mogi Goti ge'amo ne'afiya kava'mo afole aisiyafe'mo ha le yategamo ne'ae.

Yoni'a Yesu agi'ale'mo alino asaga huno ate'niya gemae

²²Ani gemo hutege'apae'mo Yesu'e ge'amo ne'afiya vaya'e'mo Yutiya kotegamo u'a mai'ne'apae'mo Yesu'a muki afina'ae'mo apakae'e'mo magokepi lokaeno mai'neno mago vaya'mo ani'mo faleno apate'niye. ²³Inoni kotega Selemigayagamo asole ani'mo hane'niya'mofe'mo Yoni'a ani kotegamo ani'mo faleno apate'niye. Mago vaya'mo agaetegamo e'nageno ani'mo faleno apate'niye. ²⁴Ani afina'mo Heloti'a Yoni'mo kalavusi huno o'ate'nigeno afa'a mai'niya afinane. ²⁵Yoni ge'amo ne'afiya vaya'e Yu nofi vaya'e'mo ani'mo fale'a ne'apataya kavafe'mo ge vai'nae. ²⁶Ge vaite'a Yonitegamo, Tisao, muga faliga kagae'e'mo lokaeno mai'niya vekamo ava gemo hu'nana vekalegamo muki vaya'mo u'nageno ani'mo faleno ne'apate, hu'a ha pai'nageno ²⁷Yoni'a, Goti'a mago vekamo agi'ale'mo alino asaga huno o'ate'nisiyana ala agi'amo o'aligiye. ²⁸Hogote'na, Mesaiya vekamo o'mai'nova'monanafa alino nate'nige'na hogote'na e'nove, hu'na lapa pai'nova gemo ago afi'nae. ²⁹A'mo aligesuve, huno hu'niya vekamo'a alisiya a kanomo agai'a a'mae. A'mo aliguve, huno hu'niya vekamo ao vekamo eno magokepi lokaeno he tino mai'nigeno a'mo aliguve, huno hu'niya vekamo'a amogaga aino ge hu'nigeno afitenoe'ae'mo amogaga ne'aiye. Ani kava huno a'amo ne'alige'nae'mo lusi kava hu'na namogaga ne'auve. ³⁰Agamo'mo kosime kosime anagamo nehaisigeno nagi'nimo'mo alino aise aise hume hume afelaga lamigiye. ³¹Anagati'mo emine'niya vekamo'a muki vaya'amo ago aeno apakase'niye. Ma mopafati'mo afole ne'aiya vaya'mo ma mopafi vaya'mo mai'ne'apae'mo ma mopafi kavafe'mo ava gemo nehageno koku'napati'mo emine'niya vekamo'a aeno apakase'niye. ³²Agaemo afitenoe'niya kavafe'mo hapa nepaige'apae'mo muki vaya'mogi ani gemo no'afiya'monanafa ³³ge'amo ne'afiya vaya'amogige'mo hu'apae'mo, Goti'a lama ge nehiye, hu'a hu'nae. ³⁴Goti'a alino ate'nigeno e'niya vekamo'a Goti ge'amo hapa nepaiye. Goti'a Auneme'amo alino fako huno mago'amo maleteno o'ami'nifa muki'amo alagi alino ami'niya'mofe'mo Goti ge'amo aeno hakalo huno hapa nepaiye. ³⁵Muki ya'mo Afo'amo'a mafa'ne'ae'mo hau ayamopafi'mo hau'nigeno'ae'mo muki yate'e vaya'aite'e'mo yagaino apatesiya himamu'amo alino ami'niye. ³⁶Muki vaya'amogi Mafa'ne'ae'mo apakesa afi'a fatago nehisaya vaya'mogimo

alagepa hu'a maige maige hu'a maisaya ya'mo ago ali'nae. Muki
vaya'mogimo Mafa'ne'amo ge'amo akame nosisaya vaya'mo Goti'a
aipamo leno ne'apateya kava'amo apakaete'mo alagi hane'niya'mofe'mo
alagepa hu'a maige maige hu'a o'maigae.

Yesu'a Samaliya kotega a kanomo ha pai'niya gemae

4 ¹Falasi mono vaya'mogi afiyana Yesu'a asole vaya'mo apavalelineno
ge'amo ne'afiya vaya'mo alino hamaleno apateteno ani'mo faleno
apate'niye. Ani kava hu'niya kavateti'mo Yoni'a ago aeno agase'niye,
hu'a hapa pai'nage'a afi'nae. ²Afi'naya'monanafa Yesu'a agai'amo
ani'mo faleno o'apate'nifa ge'amo ne'afiya vaya'mogige'mo ani'mo
fale'a apate'nae. ^{3,4}Yesu'a Falasi vaya'mogi afi'naya apaipa apakesamo
apaketen'ae'mo Yutiya kotegati'mo ataleno Galeliya kotegamo halate
aino atagi neno ugefe'mo hu'niye. Goti'a Samaliya kotega folagapi'mo
ka valino ate'nigeno u'niye. ⁵Samaliya kotega mago taonimo agi'amo
Saika kotegamo uno ava'yi hu'niye. Ani haopalega Yekopu'a mago
mopamo alino mafa'ne'amo Yosefe'mo ami'niya mopamo hane'niye. ⁶Ani
haopalega Yekopu'a keli kafi male'niya ani kotu'mo hane'nigeno Yesu'a
yatala kate'mo e'niya'mofe'mo agufafilagati alaga hae'nigeno eno ani
ani kotu haopale'mo itopale'mo mai'niye. Yegemo lamino falesiyafe'mo
hogo hu'niya afina'mo mai'niye. ⁷Fai mai'nigeno'ae'mo mago Samaliya
a kanomo'mo ani'mo he fisiyafe'mo e'nigeno'ae'mo, ani'mo he fika
namiyo, huno ha pai'niye. ⁸Ge'amo ne'afiya vaya'mo ne'ya'mo miya
faisayafe'mo taonifilagamo ago utageno agai'age'mo mai'niye. ⁹Yu vaya'e
Samaliya kotega mai'naya vaya'e'mo magokepi'mo lokae'a o'mai'nafa
apaote apaote hu'a mai'naya'mofe'mo ani a kanomo'a ge'ale'mo aeno
atagaina huno'ae'mo, kagaemo Yu nofi vekamo mai'nanage'na nagaemo
Samaliya a kanomo mai'novana na kava higekae'mo ani'mo he fika
namiyo, huka nehane, huno ha pai'niye. ¹⁰Ha pai'nigeno'ae'mo, kagaemo
Goti'a fiku hapa maeno ne'apamiya ya'mo ageteka ani'mo he fika
namiyo, huno ge hu'niya vekamo ageka aeto hu'nanesinana agaefe'mo
namiyo, huka afi gesanageno kanage kanage huno haineno emine'ne'eya
ani'mo kami'niyesine, huno ha pai'nigeno'ae'mo ¹¹Ala nene, paketi
o'ali'nana'mofe'mo yatala kelimo hane'nigi haiyateti'mo ani kanage
kanage huno haineno emine'ne'eya ani'mo he figane. ¹²Laginago vekamo
Yekopu'a mani keli kotu'mo hakino late'niye. Agaemo ani'mo he fino
nege mafa'ne anaga'amogi ani'mo he fi'a nege yuna afu anaga'amogi
nege hu'a ne'nae. Kagaemo Yekopu'a ae'na agase'nove, huka nehapiye,
huno afi ge'nigeno'ae'mo, ¹³ina lagimo mani ani'mo ne'nesafigeno halate
anife'mo hapaugiya'monanafa ¹⁴ina lagimo nagaemo ali'na apamisuva
ani'mo ali'a nesafigeno halate mago'e huno anife'mo alagi ohapaugiye.
Nagaemo ani'mo ali'na apamisugeno apaipafi'mo hane'neni meti anikana

huno haineno afa'a maisaya ya'mo alino apamisige'a alagepa hu'a maige maige hu'a maigae, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ¹⁵Ala nene, nagaemo anife'mo o'nahausige'nae'mo e'na manileti'mo ani'mo he ofisuvafe'mo ani ani'mo he fika namiyo, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ¹⁶uka anaukamo'mo avalelika eno, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ¹⁷Anau'nimo'mo o'mai'niye, huno ha pai'nigeno Yesu'a, anau'nimo'mo o'mai'niye, huka hana gemo lama ge hane. ¹⁸Faefu'a vele'mo mai'nanageno hemenimo kagae'e'mo lokaetana mai'na'a vekamo anaukamo'mo o'mai'niye. Lama ge naha pai'nane, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ¹⁹Ala nene, ago kage'novana kagaemo kaune vekamo mai'nanage'na kage'novne. ²⁰Muki laginago vaya'mogi mani avele'mo Gotife'mo mono hu'naya'monanafa lapakaemo Yu vaya'mogitapa hutapae'mo, Yulusalemu taonifike'mo Gotife'mo mono hiyo, hutapa nehae, huno ha pai'nigeno'ae'mo ²¹Yesu'a, Ane, ge'nimo alagepa huka afiyo. Mago afina'mo afole aisinge'apae'mo mani avele'mo muki ya'mo Afo'amofe'mo mono osuge Yulusalemu taonifi'mo mono osuge hugae. ²²Lapakaemo Samaliya vaya'mogitapamo ina lafe'mo mono nehupi hutapa alagepa hutapa o'age'nae. Lagaemo Yu vaya'mogita ina lafe'mo mono nehupi huta ago age'none. Yu vaya'aitegati'mo alagepa gemo aino atagu faesigeno Goti'a apakufamo alino katino apateteno hapau vaigiye. ²³Goti Auneme'amo'mo lama ge mono nehaya vaya'ai apaipafi'mo ali'ya'mo alisinge'apae'mo muki ya'mo Afo'amofe'mo apaipa apakesafati'mo mono hute'a Goti ge'amo lama gelefe'mo mono hisaya afina'mo afole aigefe'mo nehiya'monanafa hemenimo ago afole ai'niye. Muki ya'mo Afo'amo'a ani agufa vaya'mogi agaefe'mo mono hisaya agufa vaya'mo kahauya huno apakesiyafe'mo nehiye. ²⁴Goti'a auneme'e vekamo mai'niya'mofe'mo agaefe'mo mono nehaya vaya'mogi apaipa apakesafati'mo mono nehu'a lama gelefe'mo mono hugae, huno ha pai'niye. ²⁵Ani a kanomo'a, ago afi'novana Mesaiya vekamo agi'amo Kalaisi'a eno'ae'mo muki ani agufa gemo laha paigiye, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ²⁶Kaha nepaiya vekamo agaeke'mae, huno ha pai'niye. ²⁷Ani afina'mo Yesu ge'amo ne'afiya vaya'mo ai'a atagi ne'e'a agayana a kano'e'mo kege neha'age'apae'mo e'a anakete'apae'mo lusi kava hu'a hapau ai'nae. Hapau ai'naya'monanafa na agufa ya'mo aligefe'mo nehane, hu'a afi okege na kava higeka mani a kano'e'mo kege nehane, hu'a afi okege hu'nae. ²⁸E'a ava'yi hu'nageno'ae'mo ani a kanomo ani ke'amo ateno atagi nenuno taonifi'mo mai'naya vaya'aife'mo, ²⁹mago vekamo'a muki akeya'vilaga hu'nova kava'nie'mo ava gemo huno naha pai'niyanagi utapa ageyo. Ani vekamo Kalaisi ne'mo mai'nisifi hu'na nagesa afuve, huno hapa pai'niye. ³⁰Apakaemo taonifati'mo atale'a Yesutegamo u'nae. ³¹Ne'age'apae'mo ge'amo ne'afiya vaya'mogi, Tisao, hu'a, ne'ya'mo alika no, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, ³²lapakaemo ne'ya'nimo hane'niyana ani ne'ya'mo alagi o'age'nae, huno hapa pai'niye. ³³Apakai'api apakai'apimo

ge huge afige hu'apae'mo, mago vekamo'a ne'ya'mo ago alinineno ami'nigeno ne'nifi, hu'nae. ³⁴Yesu'a, alino nate'nige'nae'mo e'nova vekamo'a hau'niya kava'amo nehu'na nami'niya ali'ya'nimo ali'na hano hu'na atesuva ali'ya'mo nagaemo ne'ya'nigana huno hane'niya'mofe'mae. ³⁵Lapakaemo hutapae'mo, lole'e lole'e kaimo utesigeno ne'ya'mo afu lege'a ne'aliya afina'mo afole ne'aiye, hutapa nehafiye. Muki hoya'afi'mo ageyo. Ne'ya'mo ago afu le'niyanage'a alisaya afina'mo afole ai'niye. ³⁶Hoyafati'mo ne'ya'mo ne'aliya vaya'mogimo miya'apimo alige maige maige hu'a maisayafe'mo ne'ya'mo alige hu'a ne'aliye. Ne'ya'mo ne'aliya'mofe'mo avina ya'mo nehakalaya vaya'e ne'ya'mo ne'aliya vaya'e'mo magokepi apamogaga aigae. ³⁷Vaya'mogi, mago vekamo'a avina ya'mo nehakalegeno alu vekamo'a ne'ya'mo ne'aliye, hu'a nehae. ³⁸Ani gelefe'mo nagaemo ali'ya'mo o'ali'naya hoyafati'mo ne'ya'mo alisayafe'mo ali'na lapate'nove. Alu vaya'mogi hoyafi'mo ali'ya'mo ali'nagetapa lapakaemo ani hoyafati'mo ne'ya'mo ne'aliye, huno hapa pai'niye.

³⁹Ani a kanomo'a Samaliya taonifi'mo mai'naya vaya'aife'mo, agaemo muki akeya'vilaga hu'nova kava'nie'mo nava gemo huno naha pai'niye, huno hapa pai'niya'mofe'mo asole Samaliya vaya'mogi Yesufe'mo apakesa afi'a fatago hu'nae. ⁴⁰Hu'naya'mofe'mo Samaliya vaya'mogimo agaetegamo u'a ha pai'apae'mo, kahao ke honanagi eka lagae'e'mo magokepi lokaeka maiyo, hu'a ha pai'nageno Yesu'a uno apakae'e'mo lole afina'mo magokepi lokaeno mai'niye. ⁴¹A kanomo'mo hapa pai'niya geleti'mo mago vaya'amo apakesa afi'a fatago hu'naya'monanafa Yesu'a uno hapa pai'niya geleti'mo mago'e hu'a asole vaya'mogi agaefe'mo apakesa afi'a fatago hu'nae. ⁴²Apakaemo a kanoe'mo, kagaemo laha pai'nana geletike'mo lagesa afita fatago osu'nona'monanafa agai'a avayafati'mo laha pai'niya gemo afitetae'mo lagesa afita fatago nehune. Ma mopafi vaya'ai apakufamo alino katino ne'apateno hapau ne'vaiya vekamae, huta lagesa afita fatago nehune, hu'a ha pai'nae.

Yesu'a gamani vekamo mafa'ne'amo alino hageno ate'niya gemae

⁴³Yesu'a ani kote'mo lole afina'mo maiteno apataleno Galeliya kotegamo u'niye. ⁴⁴Agaemo, Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'aife'mo ko'apile'mo mai'naya vaya'mogimo ala apaki'apimo no'apamiye, huno hapa pai'niya'mofe'mo apataleno Galeliya kotegamo u'niye. ⁴⁵Galeliya kotega mai'naya vaya'mo u'a Yulusalemu taonifi'mo hopa afina'mo mai'ne'apae'mo age'nageno Yesu'a hopa afina'mo muki alu kava alu kava'mo hu'nige'a age'nae. Age'naya'mofe'mo ko'ale'mo uno ava'yi hu'nige'apae'mo ali'a falu fala hu'a ate'nae. ⁴⁶Yesu'a Galeliya kotegamo uno ava'yi huteno ani Kena taonifi'mo mago afina'mo anilafateti'mo nofi alagafati ani'mo alino hamaleno ate'niya taonifi'mo

halate u'niye. Mago gamani vekamo ani taonifi mai'nigeno mafa'ne'amo Kapeneyamu taonifi'mo mai'niyana kaita hau'niye. ⁴⁷Yesu'a Yutiya kotegati'mo ago ataleno Galeliya kotegamo mai'niye, hu'a ha pai'nageno afiten'o'ae'mo Yesufe'mo, mafa'ne'nimo faligefe'mo nehigi uka alika hageka ategapiye, huno ha pai'nigeno'ae'mo ⁴⁸Yesu'a, lapakaemo muki vaya'mogitapamo no'agaya naune kava'mo hisugetapa o'agesayana nagaefe'mo lapakesa afitapa fatago osugae, huno ha pai'nigeno ⁴⁹gamani vekamo'a, Ala nene, mafa'ne'nimo ago faligefe'mo nehigi nagae'e'mo magokepi egeta'ao, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ⁵⁰mafa'nekamo kaita ohau'nigeno afa'a mai'niyanagi uvo, huno ha pai'nigeno Yesu ha pai'niya ge'ae'mo agesa afino fatago huteno ataleno u'niye. ⁵¹Ega'amo katega ne'vige'apae'mo ali'ya'amo ne'aliya vaya'mo ne'ageno uno fotu hute'apae'mo, mafa'nekamo afa mai'niye, hu'a ha pai'nageno, ⁵²haiya kanale'mo kaita'amo hage'nigeno alagepa huno afa'a mai'niye, huno apafi ge'nige'apae'mo, yegemo lamino fale'nigeno hani hugefe'mo hu'nigeno'ae'mo amuko hau'niya ya'amo hano hu'nigeno afa'a alagepa huno mai'niye, hu'a ha pai'nae. ⁵³Afo'amo'mo, Yesu'a ani kanale'mo, mafa'nekamo kaita'mo hano hu'nigeno afa'a mai'niye, huno ha pai'niya gee'mo agesa afiten'o agae'e muki afamo anaga'mogi'e'mo Yesufe'mo apakesa afi'a fatago hu'nae. ⁵⁴Yesu'a Yutiya kotegati'mo ataleno Galeliya kotegamo e'niya afina'mo lole afina'mo no'agaya agufa aune kava'mo hu'niye.

**Yesu'a ani kotute'mo mai'niya vekamo alino
alagepa huno ate'niya gema**

5 ¹Mago afina'mo utegen'o Yesu'a Yulusalemu taonifi'mo hopa afina'mo u'niye. ²Yulusalemu taonifi'mo sipisipi anaga'mo u'a lamite'a e'a hai ete'a nehaya kipa'mo hane'niya yate'mo ani kotu'mo hane'niye. Ani ani kotufe'mo Himulu gefati'mo agi'amo Metasaitagayagae. ³Ani ani kotu'mo agi'nale'mo faefu'a no'mo nokato'mu'ageke'mo hane'niya hiyate nopi'mo asole vaya'mo kaita hapau'niya vaya'mo e'a havae'a mai'nae. Apaulagamo ali hu'niya vaya'mo maige apaiyamo hosu'niya vaya'mo maige kanage kanaga osu'a havae'a ne'maiya vaya'mo maige hu'a mai'nae. Ani ani kotu'mo'a kanage kanage hisiya'ae'mo yagai'a mai'ne'a age'a mai'nae. ⁴Goti enisole veka'amo'mo mago afina'mo emineno ani ani kotute'mo ame ali'nigeno kanage kanage hu'nige'apae'mo aeno apakaseno ani kotupi'mo hogoteno lami'niya vekamo na agufa kaita'mo hau'nifi alino hageno ate'nigeno afa'a mai'niye. ⁵Ani vayapati'mo mago vekamo teti eiti'a kafugamo kaita hauge hauge huno mai'niye. ⁶Yesu'a eno ageyana havaeno mai'nigeno ageteno'ae'mo yatala afina'mo kaita hauge hauge hu'nigeno mai'niye, huno agesa afiten'o'ae'mo, kaitakamo kahagesiyafe'mo kahau'nifiye,

huno afi ge'nigeno'ae'mo, ⁷Ala kava nene, huno, ani'mo'a kanage kanage nehisigeno'ae'mo navalelinuno lamino ani kotupi'mo aeno natesiya vekamo nagae'e'mo o'mai'niya'mofe'mo mago vekamo'a ago aeno nagaseno ani kotupi'mo hogotenuno nelamiye, huno ha pai'nigeno ⁸Yesu'a, he tika yakaikonakamo aliteka uvo, huno ha nepaigeno'ae'mo ⁹kaita'amo hage'nigeno yakaikona'amo aliteno u'niye. Ani afina'mo Sapati afinane. ¹⁰Yu vaya'mogimo agete'apae'mo, lagae ke'aepa gemo'a huno'ae'mo, yakaikonakamo aliteka ne'vana kavafe'mo Sapati afina'mo mani kava'mo osiyo, huno ka akani male'niye, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, ¹¹alino alagepa huno nate'niya vekamo'mo, yakaikonakamo aliteka uvo, huno naha pai'niye, huno hapa pai'niye. ¹²Hapa pai'nige'apae'mo, ina la'mo yakaikonakamo aliteka uvo, huno kaha pai'niye, hu'a afi ge'nageno'ae'mo ¹³ani alino hageno ate'niya vekamo Yesu'mae huno o'age'niye. Asole vaya'mo mai'naya'mofe'mo Yesu'a u'niyana ageno aeto osu'niye. ¹⁴Henaga'amo agaemo Yu vaya'ai alopa mono nopi'mo mai'nigeno Yesu'a ageteno'ae'mo, afiyo, hemenimo alagepa huka mai'nane. Hosu kavakamo ataleka mago'e huka osuvo, fiku yanageka mago'e huka hosu kava'mo hisanageno'ae'mo kaitakamo aeno agaseno mago'e hanageke ya'mo kagaete'mo afole aigiye, huno ha pai'niye. ¹⁵Ha pai'nigeno ataleno uno Yu vaya'aife'mo, Yesu'a alino hageno nate'niye, huno hapa pai'nige'apae'mo ¹⁶aepa fai'a apaini hu'a ate'nae. Yesu'a Sapati afina'mo alino hageno ate'niya'mofe'mo apaini hu'a ne'ate'a amagisayafe'mo hu'nae. ¹⁷Yesu'a ge'apile'mo aeno atagaina huno hapa paino'ae'mo, afo'nimo'mo ali'ya'amo o'ataleno muki afina'mo alime alime eno hemeni'e'mo ali'ya'mo ne'aliya agufa kava'mo hu'na ali'ya'amo ne'aluve, huno hapa pai'niye. ¹⁸Ani gemo hu'niya'mofe'mo mago'e hu'a amagisayafe'mo hu'a mai'nae. Agaemo Sapati afina ke'aepa gemo amagino atale'niya kava'age'mo osu'nifa mago'e hosu kava'mo hu'niye, hu'a apakesa afi'naya'mofe'mae. Agaemo Goti'a afo'nimo'mo mai'niye, huno hapa pai'niya agufa gemo huno agai'a'e Goti'e'mo magoke aiyaya vekalane huno hapa paige hu'niya'mofe'mo mago'e hu'a amagisayafe'mo hu'nae.

**Goti'a mafa'ne'amo'mo agoti huno apatesiya
vekamo lekana paino ate'niya gemae**

¹⁹Yesu'a, alagi lama ge lapa nepauve, Mafa'ne'amo'mo agai'amo mago kava'mo afa'a osugiya'monanafa muki ya'mo Afo'amo'a nehiya kava'mo ageteno'aeke'mo nehiye. Agaemo nehiya kava huno mafa'ne'amo'mo ani agufa kava'mo nehiye. ²⁰Muki ya'mo Afo'amo'mo mafa'ne'ae'mo hau ayamopafi'mo hau'nigeno muki nehiya kava'amo alino ave neliye. Mani kava'mo aeno agase'niya kava'amo mago'e huno alino ave lisigeno hisigetapae'mo lahapau aigae. ²¹Muki ya'mo Afo'amo'a fali'naya

vaya'mo alino he tino apateteno afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya kava huno Mafa'ne'amo'a afa'a maisaya ya'mo alino apamisiyafe'mo hau'nisiya vaya'aina afa'a alino ne'apamiye. ²²Muki ya'mo Afo'amo'mo vaya'mo alino fako huno no'apate. Agaemo Mafa'ne'amoke'mo alino fako huno apatesiya kavate'mo lekana paino ate'niye. ²³Muki vaya'amogi muki ya'mo Afo'amo agi'ale'mo ali'a asaga hu'a ne'ataya kava hu'a Mafa'ne'amo agi'ale'mo ali'a asaga hu'a atesayafe'mo alino ate'nigeno emine'niye. Ina lagimo Mafa'ne'amo agi'ale'mo ali'a asaga hu'a no'atesafi ani kava'mo hu'a muki ya'mo Afo'amo'mo alino ate'nigeno emine'niya vekamo agi'ale'mo ali'a asaga hu'a no'atae. ²⁴Lama ge lapa nepauve, ina lagimo ge'nimo afite'a alino nate'nige'na emine'nova vekae'mo apakesa afi'a fatago nehisafige'a alagepa hu'a maige maige hu'a maisaya ya'mo ali'nae. Apakaemo fali kavategati'mo atale e'a afa'a ne'maiyategamo mai'nayanage'na agoti hu'na apatete'nae'mo, hosu vaya'mo mai'nae, hu'na hapa opaiguve. ²⁵Lama ge lapa nepauve, Mago afina'mo afole aigiyana ago afole ai'niye. Nefaliya kavategamo mai'naya vaya'mogi Goti mafa'ne'amo ge'amo afa'a afigae. Afi'nisaya vaya'mogi afa'a maisaya ya'mo alite'a maigae. ²⁶Muki ya'mo Afo'amo'mo agai'amo afa'a maisiya ya'mo aepa vekamo mai'niya kava huno Mafa'ne'amo'a agai'amo afa'a maisiya ya'mo aepa vekamo maisiyafe'mo lekana paino ate'niye. ²⁷Ani kava huno Mafa'ne'amo'a alino fako huno apatesiyafe'mo lekana paino ate'niye. Vemo Mafa'nemo mai'niya'mofe'mae. ^{28,29}Lahapau o'aiyo. Agae afina'mo afole aisigeno'ae'mo agemo ne'aisige'apae'mo fali'naya vaya'mogi afite'apae'mo he tigae. Alagepa kava'mo hu'nisaya vaya'mo he ti e'a afa'a ne'maiyategamo maigae. Hosu kava'mo hu'nisaya vaya'mo he ti'a visageno agoti huno apateteno'ae'mo, hosu vaya'mo mai'nae, huno hugiye.

Yesufe'mo na agufa vekamo mai'nifi hu'a hu'naya vaya'ai apava gemae

³⁰Nagai'nimo nagesa afi'na mago kava'mo afa'a osuguve. Muki ya'mo Afo'amoke'mo naha pai'nige'na ali'na fako hu'na ne'apatove. Nahau'niya kava'mo akame osu'na alino nate'nige'na emine'nova vekamo'a hau'niya kava'mo akame nehuva'mofe'mo kanale hu'na ali'na fako hu'na ne'apatove. ³¹Nagaemo nagai'nie'mo faigoko ge'nimo hu'na naha mae'na nehuva gemo lapa paisuvana alagi lama gemo hane'niye, hutapa osugae. ³²Osugaya'monanafa nagaefe'mo faigoko ge'nimo huno naha maeno ge nehiya vekamo mai'niya'mofe'mo, alagi lama ge nehiye, hu'na afi'nove. ³³Lapakaemo Yonitegamo apa'mo alita apate'nage'a u'nageno'ae'mo nagaefe'mo alagi lama gemo aeno hakalo huno hapa pai'niye. ³⁴Nagaemo ma mopafi vekamo'a nagaefe'mo faigoko ge'nimo huno naha maeno hisiya gemo nagesa ala'amo o'afi'nova'monanafa Goti'a lapakufamo alino katino lapatesiyafe'mo mani gemo nehuve.

³⁵Yoni'a lamugana huno aeno ha le'niye. Lapakaemo aeno ha le'niya yategamo etapa mai'neta agaefe'mo aise afina'mo amuse hutapa mai'nae. ³⁶Mai'naya'monanafa nagaefe'mo faigoko gemo huno naha maeno nehiya gemo'a Yoni'a hu'niya ge'amo ago aeno agase'niye. Nehuva kava'mo muki ya'mo Afo'amo'mo huvo, huno naha pai'nige'na nehuva kava'mo'a nagaefe'mo ago faigoko gemo huno naha maeno nehiya gemo'a huno'ae'mo, Muki ya'mo Afo'amo'mo alino ate'nigeno emine'niye, huno alino apave neliye. ³⁷Muki ya'mo Afo'amo'mo alino nate'nige'na emine'nova vekamo'a nagaefe'mo faigoko gemo huno naha maeno ge nehiye. Lapakaemo mago afina'mo avayafati'mo hu'niya gemo o'afige augosafi'mo o'agege hutapa mai'nae. ³⁸Lapakaemo alino ate'nigeno emine'niya vekamo ge'amo o'afi'naya'mofe'mo ge'amo alitapa lapaipafi'mo alagi o'male'nae. ³⁹Lapakaemo Goti Mukufi'mo hane'niya gee'mo kahauya hutapa agege lekana paige hutapa mai'netapae'mo, alagepa huta maige maige huta maisuna ya'mo aligune, hutapa lapakesa ne'afiya'monanafa ani gemo'a nagaefeke'mo hu'niye. ⁴⁰Hu'niya'monanafa maige maige hutapa maisaya ya'mo alisayafe'mo nagaetegamo esayafe'mo alagi olapau'niye. ⁴¹Nagaemo ago apakete'nae'mo, ma mopafi mai'naya vaya'mogimo ala nagi'nimo namigae, hu'na nagesa no'afuve. ⁴²Ago lapake'novana Gotife'mo lapau lapayamopafi'mo alagi olapau'niye. ⁴³Nagaemo Afo'nimo agi'alefe'mo emi'ne'nogetapae'mo alita falu fala hutapa no'nataya'monanafa mago vekamo'a agai'a agi'alefe'mo agesa afiteno esigetapae'mo alita falu fala hutapa ategae. ⁴⁴Vaya'mogi lapakitapile'mo ali'a asaga hu'a lapatesayafe'mo lapau'niya'monanafa magoke vekamo Goti'a lapakitapile'mo alino asaga huno lapatesiyafe'mo lapa'ye hu'nigetapa kahauya nosae. Ani kava'mo nehaya'mofe'mo haiya kava hutapa nagaefe'mo lapakesa afitapa fatago hugae. ⁴⁵Lapakaemo nagaefe'mo, agaemo Afo'amotega uno haino'ae'mo ge faino ha paiteno agoti huno lategaiye, hutapa nagaefe'mo lapakesa o'afiyo. Mosesefe'mo laha maegaiye, hutapa lapakesa ne'afiya vekamoke'mo gemo faino ha paisigeno agoti huno lapategaiye. ⁴⁶Mosesa nava gemo huno avo'mo kae male'niya'mofe'mo Mosese ge'ae'mo lapakesa afitapa fatago hu'naesinana ge'nie'mo lapakesa afitapa fatago nehaesine. ⁴⁷Lapakaemo avo'mo kae male'niya gee'mo lapakesa afita fatago osu'nisayana haiya kava hutapa navayafati'mo nehuva ge'nie'mo lapakesa afitapa fatago hugae.

Yesu'a ne'ya'mo alino faefu tauseni'a vaya'mo apami'niya gemae

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lu 9:10-17)

6 ¹Henaga'amo Yesu'a ani kotu'mo agi'amo Galeliya ani kotu'mo lakaeno mugagayaga faligamo u'niye. Ani ani kotu'mo alu agi'amo Taipiliyasi ani kotu'mae. ²Agaemo alagena kava'mo huno kaita

hapau'niya vaya'aina alino hapageno apate'nige'a age'naya'mofe'mo asole vaya'mo akame hu'a u'nae. ³Yesu'e ge'amo ne'afiya vaya'e'mo mago aise avefi'mo hai'a mai'nae. ⁴Pasova hopa afina'mo ago alagi eno hogo hu'niye. ⁵Yesu'a alino maku huno apakeyana asole vaya'mo agaetegamo ne'ageno apaketenno Filipife'mo, mani asole vaya'mo ne'agi ne'ya'mo nesaya ya'mo haiyateti'mo miya faigune, huno afi ge'niye. ⁶Agai'amo ani hisiya kava'mo ago age'niyana Filipife'mo na agufa gemo hisifi, huno avataga huno afi ge'niye. ⁷Filipi'a, tu hataleti kinaleti'mo ne'ya'mo miya faigunana mani asole vaya'mogi nesaya kava'mo osugiye, huno ha pai'niye. ⁸Mago vekamo ge'amo ne'afiya vekamo agi'amo E'nalua Saimoni Pita agana'amo'a, ⁹mago manile mai'niya mafa'nemo'a faefu'a mali peleti maya'e lole noyamela'e'mo ali'niye. Ali'niya'monanafa asole vayapi'mogeno mani ne'ya'atomo'a kanale osugiye, huno ha pai'niye. ¹⁰Yesu'a, etapa kahaule'mo itopale'mo maiyo, huta hapa paiyo, huno hapa pai'nige'apae'mo muki vaya'aife'mo hapa pai'nage'a kahaule'mo e'a itopale'mo mai'nae. Ani vaya'mo faefu taufeni'a vaya'mo mai'nae. ¹¹Yesu'a peleti mayamo ali'nenno Gotife'mo hao ke heteno mai'naya vaya'mo alino fako huno apamitenno noyame'e'mo ani kava huno alino apakai'apimo hapau'niya agufa kava'mo huno apami'nige'a ali'a ne'nae. ¹²Ne'ya'mo ne'a apamu hutageno'ae'mo Yesu'a ge'amo ne'afiya vaya'aife'mo, fiku yanageno ne'ya atupa'amo lageso hugiyanagi alita anupa hiyo, huno hapa pai'nige'a ¹³faefu'a peleti mayafati'mo ne'a apamu hute'a atale'naya atupamo ali'a tuolofu'a honafa yuvapafi'mo male'a havai te'nae. ¹⁴Apakaemo age'nayana Yesu'a no'agaya agufa aune kava'mo huno alino apave li'nige'a agete'apae'mo, Gotitegati gemo alinineno aeno hakalo huno hapa paيسى vekamo ma mopafi'mo afole aigiye, hu'a hu'naya vekamo agaekema'e, hu'a hu'nae. ¹⁵Ani vaya'mogimo e'a Yesu'mo atafau'a yagaino apatesiya kini vekamo ali'a hamale'a atesayafe'mo hu'nageno Yesu'a apake'niya'mofe'mo apataleno agai'age'mo avefi'mo uno hai'niye.

Yesu'a ani agotofule'mo e'niya gemae

(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

^{16,17}Yegemo lamino fale'nige'apae'mo Yesu ge'amo ne'afiya vaya'mo ani kotutegamo lami'a sipifi'mo hai'a maite'a mugagayaga faliga Kapeneyamu taonifilagamo ani'mo lakae'a visayafe'mo ne'vageno'ae'mo hani hu'niyana Yesu'a apakaetegamo o'me'niye. ¹⁸Lusi kava huno yasimo alinineno ani'mo aino holakau holakau hu'nige'apae'mo ¹⁹apakaemo latapa kayoteti'mo ani'mo avale'a ataleme ataleme aise afagi'ale'mo ne'u'apae'mo agayana Yesu'a ani agotofule'mo sipi haopale'mo e'nige'a agete'apae'mo koli nehageno'ae'mo ²⁰Yesu'a, nagaemo ne'ovanagi koli osiyo, huno hapa pai'nige'apae'mo ²¹hapau'nige'a sipifi'mo avale'a atete'apae'mo malage hu'a u'a ani agi'nale'mo ava'yi hu'nae.

Yesufe'mo kahauya hu'naya gemae

²² Ega'amo mugagayaga faliga vaya'mogi agayana egamo hane'nige'a age'naya sipige'mo magoke'age'mo hane'nigeno Yesu'a ani sipifi'mo o'u'nige'a ge'amo ne'afiya vaya'age'mo u'nage'apa apake'nae. ²³ Mago'e sipimo Taipiliyasi kotegati'mo e'a Yesu'a ne'ya'mo alino Gotife'mo hao ke heteno apami'nige'a ne'nayategamo e'nae. ²⁴ Asole vaya'mogi apakayana Yesu'e ge'amo ne'afiya vaya'e'mo anile'mo o'mai'nage'a apakete'apae'mo mago sipigopi'mo u'a hai'a maite'a Yesufe'mo kahauya hu'a agesayafe'mo ani'mo lakae'a u'nae.

**Yesu'a afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya
peleti mayagana huno mai'niya gemae**

²⁵ Ani kotu'mo mugagaya faligamo lakae'u'a ava'yi hute'a Yesu'mo mai'nige'a agete'apae'mo, Tisao, hu'a, hainu afina'mo manile'mo eka mai'nane, hu'a afi ge'nageno'ae'mo ²⁶ Yesu'a, alagi lama ge lapa nepauve, huno, no'agaya agufa aune kava'mo agetapa aeto hu'naya'mofe'mo nagesayafe'mo o'me'nafa peleti mayamo ali'na lapami'nogetapa netapa lapamu hu'naya'mofe'mo nagesayafe'mo e'nae. ²⁷ Lapakaemo kasalisiya ne'ya'mo alisayafeke'mo ali'ya'mo o'alitapa hanege hanege huno hanesiya ne'ya'mo alino lapamisigetapa alagepa hutapa maige maige hutapa maisaya ya'mo alisayafeke'mo ali'ya'mo aliyo. Vemo Mafa'nemo'a ani agufa ne'ya'mo alino lapamigiye. Muki ya'mo Afo'amo'mo Goti'a lekana pai'na ate'nove, huno alino apave lisiyafe'mo himamu'amo alino ami'niye, huno hapa pai'nige'apae'mo, ²⁸ Goti'a hau'niya kava'mo hisunafe'mo na agufa ali'ya na agufa ali'ya'amo aligune, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, ²⁹ Goti'a hau'niya kava'mo magoke'age'mo hane'niyana alino ate'nigeno emine'niya vekae'mo lapakesa afitapa fatago hisaya kavake'mo ali'ya'amo hane'niye, huno hapa pai'nige'apae'mo, ³⁰ Lama ge nehane, huta hisunafe'mo haiya agufa no'agona kaune kava'mo huka alika lave ligane. Na kava hugane. ³¹ Laginago vaya'mogi ka'me kotega mana ne'ya'mo ne'nae. Ani kavatefe'mo Goti mukufi gemo'mo, agaemo koku'napati'mo peleti mayamo alino apami'nige'a ne'nae, huno hu'niye, hu'a ha pai'nageno'ae'mo ³² Alagi lama ge lapa nepauve, Moses'e'a koku'napati lama ge peleti mayamo alino o'apami'nifa Afo'nimoke'mo koku'napati'mo lama ge peleti mayamo alino nelapamiye. ³³ Goti'a alino ne'apamiya peleti mayamo koku'napati'mo emineno ma mopafi vaya'mo afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya vekamo mai'niye, huno hapa pai'nige'apae'mo, ³⁴ Ala kava nene, muki afina'mo ani peleti mayamo alika lamigeta neno, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, ³⁵ nagaemo afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya peleti mayagana hu'na mai'nove. Nagaetegamo esaya vaya'mo apaka otegaiye. Nagaefe'mo apakesa afi'a fatago

nehisaya vaya'mo anife'mo alagi ohapaugiye. ³⁶ Ago lapa pai'nae'mo, nage'naya'monanafa lapakesa afitapa fatago nosae, hu'na ago lapa pai'nove. ³⁷ Muki vaya'amo muki ya'mo Afo'amo'mo apavaleno namisiya vaya'mo nagaetegamo egae. Nagaetegamo e'a mai'nisaya vaya'mo ali'na hapafai'na o'apatalegauve. ³⁸ Ani kavatefe'mo nagai'ni nahau'nisiya kava'mo hisuvafe'mo emi'no'me'nofa alino nate'nige'na emi'ne'nova vekamo'a hau'niya kava'mo hisuvafe'mo emi'ne'nove. ³⁹ Muki ya'mo Afo'amo'mo alino nate'nige'na emi'ne'nova vekamo'a hau'niyanage'na muki apavaleno nami'niya vayapati'mo magoke vekamo alagi ali'na apahe'na atalesugeno lageso hisiyafe'mo ohau'niyanage'na ma mopamo hano hisiya afina'mo muki vaya'amo ali'na he ti'na apatesuvafeke'mo hau'niye. ⁴⁰ Alino nate'nige'na emi'ne'nova vekamo'a hau'niyanage'a Mafa'ne'amo age'a aeto hute'apae'mo muki vaya'amogi agaefe'mo apakesa afi'a fatago nehisaya vaya'mo afa'a maige maige hu'a maisaya ya'mo aligae. Ali'nisage'na ma mopamo hano hisiya afina'mo ali'na he ti'na apategauve, huno hapa pai'niye.

⁴¹ Yesu'a, koku'napati'mo emi'ne'niya peleti mayagana hu'na mai'nove, huno hapa pai'niya'mofe'mo aepa fai'a hagalu hagalu hu'a ge hau'nae. ⁴² Ge hau'apae'mo, ani kanomo Yesu'a Yosefe mafa'ne'amo o'mai'nifiye. He, ani kanomo mai'nigeta ita'afola'moganimo ago anake'none. Na kava higeno'ae'mo, nagaemo koku'napati emi'ne'nove, huno nehiye, hu'a hute'a hu'a faipa hu'a atete'a ge hau'nae. ⁴³ Yesu'a ge'apile'mo aeno atagaina huno hapa paino'ae'mo, lapakaitapimo hagalu hagalu gemo osiyo. ⁴⁴ Magoke vekamo'mo agai'amo nagaetegamo afa'a o'megaiya'monanafa Afo'nimo'mo alino nate'nige'na emi'ne'nova vekamoke'mo ayate heno avayu hulino esigeno'aeke'mo nagaetegamo egaiye. Nagaetegamo esige'nae'mo ma mopamo hano hisiya afina'mo ali'na he ti'na ategauve. ⁴⁵ Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mogimo Goti mukufi'mo avo'mo kae'apae'mo, *Goti'a muki vaya'aina alino apaya malegaiye*, hu'a avo'mo kae male'nae. Ani gemo hu'naya'mofe'mo muki ya'mo Afo'amo'mo hu'niya gemo afite'a age'naya vaya'mo muki'amo nagaetegamo ete ete hu'a ne'ae. ⁴⁶ Ani gemo huva'monanafa magoke vekamo'a Afo'nimo'mo o'age'niye. Gotitegati'mo magoke vekamo emine'niya vekamoke'mo muki ya'mo Afo'amo'mo age'niye. ⁴⁷ Alagi lama ge lapa nepauve, Apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mo afa'a maige maige hu'a maisaya ya'mo ago ali'nae. ⁴⁸ Nagaemo afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya peleti mayagana hu'na mai'nove. ⁴⁹ Lapakinago vaya'mogi mana peleti mayamo ka'me kotega mai'ne'apae'mo ali'a ne'naya'monanafa ago fali'nae. ⁵⁰ Koku'napati emine'niya peleti mayamo aeto agufa kanale peleti mayamo hane'niyanage'a ali'a ne'nisaya vaya'mo alagi ofaligae. ⁵¹ Nagaemo afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya peleti mayamo koku'napati'mo emine'niya peleti mayagana hu'na mai'nove.

Ina lagimo ani peleti mayamo ali'a ne'nisafige'a muki afina'mo afa'a maige maige hu'a maigae. Ali'na apamisuva peleti mayamo nagufafati name'animo hane'niye. Ma mopafi vaya'mo afa'a maige maige hu'a maisayafe'mo name'animo ali'na apamiguve, huno hapa pai'niye. ⁵²Hapa pai'nige'a afite'apae'mo apakai'apimo ge vaite'apae'mo, Ani vekamo ame'amo nesunafe'mo haiya kava huno alino lamigiye, hu'a hu'nae. ⁵³Yesu'a, alagi lama ge lapa nepauve, lapakaemo Vemo Mafa'nemo ame'a'e kola'a'e'mo alitapa o'ne'nisayana afa'a maisaya ya'mo alagi o'ali'nae. ⁵⁴Ina lagimo name'ni'e kola'ni'e'mo ali'a ne'nisafige'a afa'a maige maige hu'a maisaya ya'mo ago ali'nayanage'na ma mopamo hano hisiya afina'mo ali'na he ti'na apategauve. ⁵⁵Name'animo lama ge ne'ya'mo hane'nigeno kola'nimo lama ge ani'mo hane'niye. ⁵⁶Ina lagimo name'ni'e kola'ni'e'mo ali'a ne'nisafige'a nagaepi'mo mai'nage'na apakaepi'e'mo mai'nove. ⁵⁷Muki ya'mo Afo'amo'mo afa'a maisaya ya'mo aepa vekamo'a alino nate'nige'na emine'nove. Agaemo afa'a maisuva ya'mo aepa vekamo mai'nige'na nagufafati name'animo ne'naya vaya'mo afa'a maisaya ya'mo aepa veka'apimo mai'nove. ⁵⁸Manimona koku'napati'mo emine'niya peleti mayamo hane'niye. Lapakinago vaya'mogi ne'naya peleti mayagana huno ohane'nifa aeto agufa kanale peleti mayamo hane'niye. Lapakinago vaya'mogi ali'a nete'apae'mo ago fali'naya'monanafa mani peleti mayamo ne'nisaya vaya'mo muki afina'mo afa'a maige maige hu'a maigae. ⁵⁹Yesu'a mani gemo Kapeneyamu taonifi'mo mono nopi'mo alino apaya male'niye.

Ge'amo ne'afiya vayapati'mo mago vaya'amo ago atale'a u'naya gema

⁶⁰Asole vaya'mo ge'amo ne'afiya vayapati'mo mago vaya'amo ani gemo afite'apae'mo, mani gemo'mo kana hu'niya'mofe'mo ina lagimo ani gemo afi'a aeto hugae, hu'a hu'nae. ⁶¹Yesu'a agai'a aipafi'mo agesa afino'ae'mo ge'nimo ne'afiya vaya'mogi hu'nova gee'mo hagalu hagalu gemo nehae, huno apaketeno'ae'mo, mani gemo'mo ane'aifi'mo hegekana huno nelapatafaifiye. ⁶²Agesayana Vemo Mafa'nemo aino atagi neno haino maisigetapae'mo, na agufa yane hutapa lapakesa afigae. ⁶³Naune'name'mo'a afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiye. Nagufafati name'amo'mo lapa o'maegaiye. Lapa nepauva gefi'mo auneme'mo hane'nenno afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya gemo hane'niye. ⁶⁴Hane'niya'monanafa lapakaepati'mo mago vaya'mo apakesa afi'apa fatago nosae, huno hapa pai'niye. Yesu'a ali'ya'amo aepa faino ali'niya afinateti'mo apakesa afi'a fatago osisaya vaya'e kutulu ya'mo alisiya veka'e'mo ago apake'niye. ⁶⁵Huno hapa paiteno'ae'mo, ani kavatefe'mo, mago vekamo'a nagaetegamo agai'amo afa'a o'megaiya'monanafa Afo'nimo'a fiku ha maeno amisigeno egaiye, hu'na ago lapa pai'nove, huno hapa pai'niye.

⁶⁶Ani gemo huno hapa pai'niya'mofe'mo asole vaya'mo ge'amo afi'naya vayapati'mo agae'e'mo mago'e hu'a lokae'a umenitata osu'a ago atale'a u'e'a hu'nae. ⁶⁷Atale'a u'nageno'ae'mo Yesu'a tuolofu'a vaya'mo ge'amo ne'afiya vaya'aife'mo, lapakae'e'mo nataletapa ugefe nehafiye, huno apafi ge'nigeno'ae'mo ⁶⁸Saimoni Pita'a, Ala kava nene, huno, ina lategamo ugune. Kagae gemo'a afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya gemo hane'niye. ⁶⁹Hemenimo lagaemo lagesa afita fatago huteta kage'nonana aeto agufa vekamo Gotitegati'mo emike'nana vekamo mai'nanageta kage'none, huno ha pai'nigeno ⁷⁰Yesu'a, nagaemo lekana pai'na lapate'nova'monanafa lapakaepati'mo mago vekamo aipafi'mo hosu aune vekamo mai'niye, huno hapa pai'niye. ⁷¹Agaemo Yutasi'a Isakaliyoti kotega vekamo Saimoni mafa'ne'ae'mo hu'niye. Yutasi'a ani tuolofu'a vayapati vekamo'a kutulu ya'mo aliteno Yesu'mo avaleno apamisige'a amagisaya vekamo mai'niye.

Yesu agana'amogimo ge ha pai'naya gemae

7 ¹Mago afina'mo utege'apae'mo Yu vaya'mogi Yesu'mo kamiti amagigune, hu'a hu'naya'mofe'mo Yutiya kotegamo umenitata osuno Galeliya kotegage'mo umenitata hu'niye. ²Yu vaya'mogi hoyalega nopi'mo ne'maiya hopa afina'mo ago eno hogo hu'nige'apae'mo ³Yesu agana'amogi, Gekamo ne'afiya vaya'mogi ali'yakamo agesayafe'mo mani kote'mo ataleka Yutiya kotegamo uvo. ⁴Mago vekamo'a muki vaya'mogimo ali'ya'amo agesayafe'mo hau'nigeno'ae'mo fala kino no'maifa afole yateke'mo mai'neni ali'ya'mo ne'aliye, hu'a ha pai'nae. ⁵Agana'amogi'e'mo agaefe'mo apakesa afi'a fatago osu'naya'mofe'mae. ⁶Yesu'a, nagae afina'mo hemenimo afole o'ai'niye. Lapakae afina'mo muki afina'amo hane'niye. ⁷Ma mopafi vaya'mogimo lapakae'e'mo afa'a alagi apaini hu'a olapategae. Nagaemo hosu kava'apie'mo gemo ae'na hakalo hu'na hapa nepauva'mofe'mo apaini hu'a ne'natae. ^{8,9}Lapakaemo hopa afina'moge'a ali'a anupa hu'a maisayategamo viyo. Hemenimo nagae afina'mo alagi afole o'ai'niya'mofe'mo o'uguve, huno hapa paiteno Galeliya kotegamo mai'niye.

Yesu'mo hopa afina'mo ali'a anupa hu'a mai'nayategamo uno mai'niya gemae

¹⁰Agana'amogi hopa afina'mo ali'a anupa hu'a mai'nayategamo utageno'ae'mo Yesu'a afole kateti'mo o'u'nifa kesi kateti'mo u'niye. ¹¹Yu vaya'mogi kahauya hu'nayana o'age'apae'mo, ani vekamo haiyate'mo mai'niye, hu'a apafi ge'nae. ¹²Muki asole vaya'mogimo agaefe'mo sumi sumi gefati'mo ge huge afige hu'apae'mo, alagepa vekamae, hu'a huge, ha'ao, vaya'ai apakesamo nefaiya vekamo mai'niye, hu'a huge hu'a mai'nae. ¹³Yu vaya'aife'mo koli hu'naya'mofe'mo vaya'ai

apaulagale'mo agaefe'mo ava gemo osu'nae. ¹⁴Hopa afinapati'mo eno folaga hu'niya afina'mo Yesu'a Yu vaya'ai alopa mono nopi'mo haino aepa faino alino apaya male'niye. ¹⁵Yu vaya'mogimo afi'a hapau aite'apae'mo, ani vekamo sukulu osu'niyana haiya kava huno Goti mukufi gemo ageteno nehiye, hu'a hu'nae. ¹⁶Yesu'a, ali'na apaya ne'malova gemo nagai'ni gemo ohane'nifa Goti'a alino nate'nige'na emine'nova vekamo ge'amo hane'niye. ¹⁷Ina lagimo Goti'a hau'niya kava'mo hisayafe'mo hapau'nisifige'na ali'na apaya ne'malova gee'mo hu'apae'mo Gotitegati'mo e'nifi agai'a aipafati'mo nehifi hu'a afa'a afigae. ¹⁸Mago vekamo'a agai'a aipafati'mo ge nehisiyana agai'a agi'ale'mo ali'a asaga hu'a atesayafe'mo ha'ye hu'nigeno kahauya nehiye. Mago vekamo'a alino ate'nigeno emine'niya vekamo agi'ale'mo ali'a asaga hu'a atesayafe'mo hau'nisiyana lama ge vekamo mai'nigeno aigofe gemo aipafi'mo alagi ohane'niye. ¹⁹Mosese'a ke'aepa gemo ago alino lapami'niya'monanafa lapakaepati'mo magoke vekamo'a ani gemo alagi akame osu'niye. Na kava hu'nogetapae'mo kamiti namagisayafe'mo nehae, huno apafi ge'nige'apae'mo ²⁰muki asole vaya'mogimo, kaipafi'mo hosu aune vekamo mai'niye. Ina la'mo kamagisiyafe'mo nehiye, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, ²¹nagaemo magoke ali'ya'mo ali'nogetapa agetetapae'mo muki vaya'amogitapamo ageta lapau ai'nae. ²²Mosese'a, ve mafa'netapimogi apakufamo lagautapa ataleyo, huno lapa pai'niye. Mosese'a ani kava'mo alino aepa ofai'nifa lapakinago vaya'mogige'mo hogote'a ali'a aepa fai'nae. Mosese'a, apakufamo lagautapa ataleyo, huno lapa pai'niya'mofe'mo Sapati afina'mo mafa'ne anaga'ai apakufamo lagautapa ne'atalae. ²³Lapakaemo Mosese ke'aepa gemo amagitapa o'atalesayafe'mo mafa'ne anaga'ai apakufamo lagautapa ne'atalae. Sapati afina'mo apakufamo lagautapa ne'atalaya'monanafa nagaemo Sapati afina'mo mago vekamo muki agufa'amo alagi ali'na alagepa hu'na ate'nova'mofe'mo na kava higetapae'mo lapaipamo letapa ne'natae. ²⁴Amega apakufa'aleke'mo apaketetapa alita fako osutapa apaketa alagepa hutetapaeke'mo alita fako hiyo.

Ani vekamo Kalaisi ne'mo mai'nifiye, hu'a hu'naya gemae

²⁵Mago Yulusalemu taonifi'mo mai'naya vaya'mogi, ani vekamo kamiti amagigune, hu'a vege hu'naya vekamo mai'nifiye. ²⁶Ageyo, hu'a, agaemo afole yate'mo mai'neni'ae'mo gemo aeno hakalo huno hapa nepaige'apae'mo ge nosae. Mesaiya vekamo mai'niye, hu'a age'nafiye. ²⁷Hiya'monanafa Mesaiya vekamo esige'apae'mo haiya kotegati'mo e'nifi hu'a afa'a o'agegaya'monanafa muki vaya'amogita ani vekamo e'niya ko'amo ago age'none, hu'a hu'nae. ²⁸Yesu'a alopa mono nopi'mo alino apaya ne'maleno'ae'mo alopa gefati'mo hapa paino'ae'mo, nagetetapa e'nova ko'mo ago age'nafiye. Nagai'nimo nagesa afite'na o'me'nofa

alino nate'nige'na e'nova vekamo lama ge'age'mo nehiya vekamo lapakaemo alagi o'age'nae. ²⁹ Agaemo alino nate'nige'na agaetegati'mo emi'ne'nova'mofe'mo age'nove, huno hapa pai'nige'apae'mo ³⁰ atafau'a kalavusi hu'a atesayafe'mo hu'naya'monanafa agae afina'mo afole o'ai'niya'mofe'mo mago vekamo'a atafausiya ka'mo ohane'niye. ³¹ Asole ve a'nemogimo agaefe'mo apakesa afi'a fatago nehu'apae'mo, Mesaiya vekamo eno'ae'mo mago'e huno no'agona agufa aune kava'mo huteno ani vekamo aeno agasegai'fiye, hu'a hu'nae.

Ati vaya'mogimo kalavusi hu'a atesayafe'mo hu'naya gemae

³² Ani agufa gemo hute'a sumi sumi gefati'mo nehage'apae'mo Falasi mono vaya'mogimo afi'nae. Afite'apae'mo apakae'e mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'mogi'e'mo ati vaya'mogi kalavusi hu'a atesayafe'mo ali'a apate'nage'a u'nae.

³³ Yesu'a, nagaemo lapakae'e'mo aise afina'mo maite'na alino nate'nige'na emine'nova vekalegamo halate u'na haiguve. ³⁴ Kahauya hutapa nagesayafe'mo kahauya hugaya'monanafa o'nagegae. Hai'na maisuva kote'mo afa'a utapa ohaigae, huno hapa pai'nige'apae'mo ³⁵ Yu vaya'mogi apakai'apimo, haiya kotegamo visiyafe huno'ae'mo kahauya hutapa o'nagegae, huno nehiye. Agaemo vayatimo atagu fae'a u'a Galiki nofi vaya'e'mo lokae'a mai'naya kotegamo uno alino apaya malesiyafe'mo nehifiye. ³⁶ Agaemo, kahauya hutapa nagesayafe'mo hugaya'monanafa kahauya hutapa o'nagegae. Hai'na maisuva kotegamo afa'a utapa ohaigae, huno hu'niya gemo aepa'amo na agufa gemo hu'niye, hu'a hute'a ge hufe afige hu'a mai'nae.

Afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya anife'mo hu'niya gemae

³⁷ Hopa afina'mo eno hano hugefe'mo hu'niya afina'mo henaga'amo alopa afina'mo afole ai'nigeno'ae'mo Yesu'a he tino alopa gefati'mo hapa paino'ae'mo, mago vekamo'a anife'mo hau'nisiyana nagaetegati'mo eno ani'mo neno. ³⁸ Nagaefe'mo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'ai apaipafati'mo alopa ani'mo afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya ani'mo'a havai teteno aino vali lamigiye, huno aeno hakalo huno hapa pai'niye. ³⁹ Yesu'a Goti Auneme'amo agaefe'mo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mogi alisaya Auneme'ae'mo ava gemo huno hapa pai'niye. Ani afina'mo Yesu'a he tino koku'napi'mo haino ha le konali ya'amo o'ali'niya'mofe'mo Goti Auneme'amo emi no'me'niya afina'mae. ⁴⁰ Asole vaya'mogi ani gemo afite'apae'mo, lama ge nehune, Gotitegati gemo alinineno aeno hakalo huno hapa nepaiya vekamo egaiye, hu'a hu'naya vekamo ani vekamae, hu'a hu'nae. ⁴¹ Mago vaya'amogi, Mesaiya vekamo mai'niye, hu'a hu'nage'apae'mo mago vaya'amogi, ha'ao, Mesaiya vekamo Galeliya kotegati'mo o'megaiye. ⁴² Goti mukufi'mo avo'mo kae male'niya

gemo'a, Mesaiya vekamo yagaino ne'apateya kini vekamo Nevini vayapati vekamo mai'nenono Metelehamu taonifi'mo Nevini'a mai'niya taonifatike'mo afole aigiye, huno hu'niye, hu'a hu'nae. ⁴³Ani gemo hute'a ali'a fako hu'a apaote apaote hu'a mai'nae. ⁴⁴Mago vaya'mogi, atafaugune, hu'a hu'naya'monanafa magoke vekamo'a o'atafau'niye.

**Yu vaya'ai monote'mo yagai'a ne'apataya vaya'mogi
apakesa afi'a fatago osu'naya gemae**

⁴⁵Ati vaya'mo halate atagi ne'a e'nage'apae'mo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'e Falasi mono vaya'mogi'e'mo, na kava higetapae'mo avalelitapa o'me'nae, hu'a apafi ge'nage'apae'mo, ⁴⁶ani vekamo aeto agufa gemo nehiya agufa gemo muki vaya'mogimo nosae, hu'a hapa pai'nage'apae'mo ⁴⁷Falasi vaya'mogi, lapakae'e'mo lapakesa fai'nifiye. ⁴⁸Monote'mo yagai'a ne'apataya vayapati vaya'mogimofi Falasi mono vayapati vaya'mofi hu'a ge'amo ne'afigetapa apake'nafiye. ⁴⁹Lagaemo ge'amo no'afuna'monanafa afa vaya'mo ke'aepa gemo aepa'amo o'afi'naya hosu vaya'mo afi'nayanage'a alagi lageso hugae, hu'a hu'nae. ⁵⁰Mago Falasi vekamo apakae'e'mo magokepi lokaeno mai'niya vekamo'a hogoteno Yesutegamo u'niya vekamo Nikonimasi'a, ⁵¹Lagaemo ke'aepa getimo akame hisunafe'mo fiku agoti huta atatetae'mo, hosu kava'mo hu'niye, huta osisuna agufa kava'mo hane'niye. Hogoteta avayafati'mo hisiya gemo afiteta nehiya kava'mo ageteta alita fako hisuna agufa kava'mo hane'niye, huno hapa pai'nige'apae'mo ⁵²Kagae'e Galeliya kotega vekamo mai'napiye. Goti mukufi gemo'a huno'ae'mo, Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mogi hu'apae'mo, Galeliya kotegati'mo afole o'aigiye, hu'a hu'nagi kagaemo kahauya huka ageka lekana paika afiyo, hu'a ha paite'a ⁵³atale'a no'apilegamo u'e'a hu'nae.

Kumai kava'mo hu'niya a kanomo ava gemae

8 ¹Muki vaya'mo no'apilegamo atale'a utageno Yesu'a Alifi'aepa avefi'mo uno mai'niye. ²Ega'amo kotilamiyapi'mo halate atagi nenuno Yulusalemu taonifi alopa mono nopi'mo haino mai'nige'apae'mo agaetegamo e'a ali'a anupa hu'a mai'nageno itopale'mo mai'nenono'ae'mo aepa faino alino apaya male'niye. ³Alino apaya ne'malege'apae'mo ke'aepa gemo avo'mo kae'a ali'a apaya ne'malaya vaya'e Falasi vaya'mogi'e'mo mago a kanomo kumai kava'mo hu'nige'a age'naya a kanomo avaleli'e'a muki vaya'ai apaulagale'mo ali'a he ti'a ate'nae. ⁴Ate'ne'apae'mo, Tisao, mani a kanomo'a kumai kava'mo hu'nigeta age'none. ⁵Mosese'a ke'aepa gemo huno'ae'mo, ani agufa kava'mo hisaya a'ne anaga'aina yafa kayoteti'mo ago kamiti apamagiyo, huno hu'niyana kagaemo na agufa gemo hugane, hu'a afi ge'nae. ⁶Amalageka

hu'a atete'apae'mo hosu gemo hu'niye, hu'a hute'a agoti hu'a atesaya gee'mo kahauya hisayafe'mo ge hu'a afi ge'naya'monanafa ape huno mai'nenno ati yagaina ayateti'mo mopale'mo avo'mo kaeno mai'niye. 7He ti'a mai'ne'a mago'e mago'e gemo hu'a afi ge'nageno'ae'mo he tino mai'nenno hapa paino'ae'mo, lapakaepati'mo magoke hosu kava'mo alagi osu'nisiya vekamoke'mo hogoteno yafa kayoteti'mo amagino, huno hapa paiteno 8halate ape huno mopale'mo avo'mo kaeno mai'niye. 9Ani gemo afi'nageno'ae'mo yu'ilaga vekatapimo'a hosu kava'apimo alino apave li'nige'apae'mo muki vaya'amo atale'a ute ute hu'a u'nae. Hogote'a asole kafugamo mai'naya vaya'mo utage'apae'mo henaga'amo aise kafugamo mai'naya vaya'mo magoke magoke vaya'mo ute ute hu'a u'nae. Atale'a utageno Yesu'a agai'age'mo mai'nigeno ani a kanomo asole vaya'ai folagapi'mo he tino mai'niye. 10Yesu'a he tino ageyana ani a kanomo agai'age'mo mai'nigeno ageteno'ae'mo, agoti hu'a katesayafe'mo hu'naya vaya'mo haiyate mai'nae. Mago vekamo'a hosu a kanomo mai'nane, huno hu'niya vekamo o'mai'nifiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, 11Ala kava nene, mago vekamo o'mai'niye, huno ha pai'nigeno Yesu'a, nagae'e'mo hosu a kanomo mai'nane, hu'na osuguve. Kagaemo afa'a ataleka uteka halate mago'e huka hosu kava'mo osuvo, huno ha pai'niye.

Yesu'a ha le yakana huno mai'niya gemae

12Yesu'a halate ina ge huno hapa pai'niye. Ma mopafi vaya'ai ha le ya'apimo mai'nove. Ina lagimo nakame nehisafige'a alagepa hu'a maisaya ya'mo alino apave lisiya ha le ya'mo alite'a hanipi'mo umenitata osugae. 13Falasi vaya'mogimo, kagaikaeke'mo ani faigoko gemo huka kaha maeka nehana gemo'mo alagi kanale nosiye, hu'a ha pai'nageno 14Yesu'a, nagai'nieke'mo ani faigoko gemo hu'na naha mae'na nehuva'monanafa he alagi lama ge nehuve. Haiya kotegati'mo e'nofi haiya kotegamo visufi hu'na ago age'nova'mofe'mo alagi lama ge nehuve. Lapakaemo haiya kotegati'mo e'nofi haiya kotegamo visufi hutapa o'nage'nae. 15Lapakaemo lapakufa'aleke'mo apaketetapa alitapa fako hutapa ne'apatae. Nagaemo mago vaya'mo ali'na fako hu'na no'apatove. 16Nagai'nige'mo o'mai'nofa Afo'nimo'a alino nate'nige'na emine'nova veka'e'mo magokepi lokaeta'a mai'no'a'mofe'mo ali'na fako hu'na apatesuvana alagepa hu'nage'mo ali'na fako hu'na apategauve. 17Lapaka ke'aepa gemo'a huno'ae'mo, lole vekala'moganimomo magoke agufa gege'mo nehisa'ana alagi lama ge neha'ae, hutapa nehae, huno hapa pai'niye. 18Nagaemo nagai'nieke'mo ani faigoko gemo hu'na naha mae'na nehugeno Afo'nimo'a alino nate'nige'na emine'nova vekamo'e'mo nagaefe'mo faigoko ge'nimo huno naha maesiya gemo nehiye, huno hapa pai'nige'apae'mo, 19Afokamo'mo haiyate mai'niye, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, lapakaemo nagaemo nagetapa aeto osu'naya'mofe'mo Afo'nimo agetapa aeto osu'nae. Nagetapa aeto

hu'naesinana Afo'nimo'e'mo agetapa aeto hu'naesine, huno hapa pai'niye. ²⁰Yesu'a alopa mono nopi'mo ofalini monimo ne'malaya kesimo hane'niya nopi'mo haino alino apaya ne'maleno'ae'mo mani gemo hapa pai'niye. Afina'amo afole o'ai'niya'mofe'mo atafau'a kalavusi hu'a o'ate'nae.

Lapakaemo visuva kotegamo alagi o'ugae, huno hapa pai'niya gemae

²¹Yesu'a halate ina ge huno hapa pai'niye. Nagaemo visuva kotegamo u'na mai'nisugetapae'mo utapa kahauya hutapa nagegefe'mo hugayana alagi hosu kavatapifi'mo mai'netapae'mo faligae. Visuva kotegamo afa'a o'ugae. ²²Yu vaya'mogimo apakai'apimo, visuva kotegamo o'ugae, huno hu'niya gemo aepa'amo na agufa gemo hu'niye. Agai'amo ane'mu aesiyafe'mo hu'nifi, hu'a hu'nae. ²³Yesu'a, lapakaemo afepilagati'mo e'nage'na nagaemo anagati'mo emi'ne'nove. Lapakaemo ma mopafi vaya'mo mai'nae. Nagaemo ma mopafi vekamo o'mai'nove. ²⁴Ani kavatefe'mo, hosu kavatapifike'mo mai'netapae'mo faligae, hu'na ago lapa pai'nove. He, lapakaemo hutapae'mo, agaemo muki afina'mo ne'maiya vekamo mai'niye, hutapa nagaefe'mo lapakesa afitapa fatago osisayana hosu kavatapifike'mo mai'netapae'mo faligae, huno hapa pai'niye. ²⁵Apakaemo, ina lagae, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, ali'ya'nimo aepa fai'na ali'nova afinateti'mo ago lapa paime lapa paime e'na hemeni'e'mo ani agufa gege'mo hu'na lapa nepauve. ²⁶Nagaemo asole kavatapie'mo lapava gemo hu'na agoti hu'na lapatesuva gemo lapa paisuva gemo hane'niya'monanafa alino nate'nige'na emi'ne'nova vekamo'a alagi lama ge nehige'na afite'nae'mo ma mopafi vaya'aife'mo hapa nepauve. ²⁷Apakaemo muki ya'mo afo'amofe'mo ani gemo nehiye, hu'a o'afi'nae. ²⁸Inagi Yesu'a, lapakaemo Vemo Mafa'nemo alita he titapa atetetapae'mo, Mesaiya vekamo mai'niye, hutapa agegae. Agai'amo agesafati'mo agesa afino mago kava'mo osu'nifa muki ya'mo Afo'amo'a alino aya male'niya gemo hapa pai'niye, hutapa nagegae. ²⁹Nagaemo muki afina'mo alino nate'nige'na emi'ne'nova vekamo'a hau'niya agufa kava'age'mo nehuva'mofe'mo nataleno no'vifa naga'e'mo magokepi lokaeno ne'maiye, huno hapa pai'niye. ³⁰Asole vaya'mogimo ani gemo afite'apae'mo agaefe'mo apakesa afi'a fatago hu'nae.

**Afa'a ne'maiya vaya'e kalavusifi ne'maiya
vaya'efe'mo apava gemo hu'niya gemae**

³¹Inagi Yesu'a Yu vaya'mogi agaefe'mo apakesa afi'a fatago nehaya Yu vaya'aife'mo, ge'nifi'mo maime maime ne'visayana lama ge vaya'mo ge'nimo ne'afiya vaya'mo mai'nae. ³²Lama ge'amo afitapa aeto hisageno lama ge'aleti'mo hatu maeno lapatesigetapa afa vaya'mo maigae, huno hapa pai'niye. ³³Hapa pai'nige'apae'mo, Emalehamu aginago vaya'amo

mai'nonage'apae'mo kalavusi hu'a olate'nae. Na kava higekae'mo, afa
 vaya'mo maigae, huka nehane, hu'a ha pai'nageno'ae'mo ³⁴alagi lama
 ge lapa nepauve, haiya vaya'mogi hosu kava'mo nehisafigeno hosu
 kava'apimo'a kalavusi huno apate'nige'a ali'ya'amo ne'aliya vaya'mo
 mai'nae. ³⁵Kalavusi ali'ya'mo ne'aliya vekamo'a ali'ya aepa vekamo
 no'afi'mo uno haino alagi o'maigiya'monanafa ali'ya aepa vekamo
 mafa'ne'amo'ke'mo no'afi'mo alagi maigiye. ³⁶Goti Mafa'ne'amo'ke'mo
 hatu maeno lapatesigetapa alagi afa vaya'mo maigae. ³⁷Lapake'novana
 Emalehamu aginago vaya'amo mai'nage'na lapake'nova'monanafa
 ge'nimo lapaipafi'mo afitapa o'male'naya'mofe'mo namagisayafe'mo
 nehae. ³⁸Nagaemo Afo'nimo'a alino nave li'nige'na age'nova kavafe'mo
 ava gemo hu'na lapa nepauva'monanafa lapakaemo afotapimo'a hiyo,
 huno nehiya gege'mo akame hutapa nehae, huno hapa pai'nige'apae'mo,
³⁹Emalehamu'a afotimo'mo mai'niye, hu'a ha pai'nageno'ae'mo,
 Emalehamu mafa'ne'amo lama ge mafa'ne'amo mai'naesinana
 Emalehamu'a hu'niya agufa kavake'mo nehaesine. ⁴⁰Goti'a naha
 pai'nige'na afite'nae'mo alagi lama ge lapa nepauva'monanafa lapakaemo
 namagisayafe'ke'mo nehae. Emalehamu'a ani agufa kava'mo osu'niye.
⁴¹Lapakaemo afotapimo'a nehiya agufa kava'mo nehae, huno hapa
 pai'nige'apae'mo, Afotimo'mo magoke vekamo Goti'a mai'niye. Megusa
 mafa'nemo o'mai'none, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, ⁴²Nagai'nimo
 nagesa afi'na o'me'nofa Goti'a alino nate'nige'na e'nove. Gotitegati'mo
 emi'ne'nova'mofe'mo Goti'a afotapimo'a mai'niyesinana nagaefe'mo
 lapau lapayamopafi'mo lapau'niyesine. ⁴³Na kava higetapae'mo
 ge'nimo afitapa aeto nosae. Ge'nie'mo olapau'niya'mofe'mo ge'nimo
 afa'a o'afigae. ⁴⁴Afotapimo'mo Satani'a mai'nigetapae'mo mafa'ne'amo
 mai'netapae'mo afotapimo'mo hau'niya kava'mo akame nehae. Aepa
 fai'niya afinateti'mo vaya'mo ne'apamagiya vekamo mai'niye. Lama
 gemo aipafi'mo alagi ohane'niya'mofe'mo lama gelefe'mo kame nehiye.
 Aigofe gemo aepa ne'mo mai'niya'mofe'mo aipafati'mo alagi aigofe gemo
 nehiye. ⁴⁵Mai'niya'monanafa nagaemo lama ge lapa nepauva'mofe'mo
 nagaefe'mo alagi lama ge nehiye, hutapa lapakesa afitapa fatago nosae.
⁴⁶Lapakaepati'mo haiya vekamo'a hosu kava'nimo alino nave ligiye.
 Lama ge nehisuvana na kava higetapae'mo alagi lama ge nehiye, hutapa
 nosae. ⁴⁷Goti'a alino apate'niya vaya'mogimo Goti ge'amo ne'afiye.
 Lapakaemo Goti'a alino olapate'niya'mofe'mo Goti ge'amo no'afiye, huno
 hapa pai'niye.

Yesu'a Emalehamufe'mo ava gemo hu'niya gemae

⁴⁸Yesu'a ani ge hapa pai'nige'apae'mo, lagaemo kagaefe'mo, Samaliya
 vekamo mai'nigeno hosu aune vekamo aipafi'mo mai'niye, huta nehune.
 Lama ge nosupiye, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, ⁴⁹mago hosu aune vekamo

naipafi'mo o'mai'niye. Nagaemo Afo'nimo agi'ale'mo ali'na asaga hu'na ne'atova'monanafa lapakaemo nagi'nile'mo alitapa afepi ne'natae. ⁵⁰Vaya'mogi nagi'nile'mo ali'a asaga hu'a natesayafe'mo ali'ya'mo no'alufa mago vekamo alino fako huno ne'apateya vekamoke'mo nagi'nile'mo alino asaga huno atesiyafe'mo ali'ya'mo ne'aliye. ⁵¹Lama ge lapa nepauve, Ge'nimo akame nehaya vaya'mo ofaligae, huno hapa pai'nige'apae'mo, ⁵²Hemenimo lagaemo afi'nonana hosu aune vekamo kaipafi'mo mai'niye, huta ago afi'none. Emalehamu'a ago fali'nige'a Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mo ago fali'naya'monanafa kagaemo hukae'mo, ge'nimo akame nehaya vaya'mo ofaligae, huka nehane. ⁵³Kagaemo lagingo vekamo Emalehamu'mo ago aeka agase'napiye. Agaemo ago fali'niye. Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'e'mo ago fali'nae. Kagaemo ina la'nae, huka kagesa ne'afine, hu'a afi ge'nageno ⁵⁴Yesu'a, nagai'ni nagi'nile'mo ali'na asaga hu'na ne'natovesinana ina agufa kavakana huno hane'niyesine. Lapakaemo Afo'nimofe'mo, Gotitimo'mo mai'niye, hutapa nehaya vekamo'a nagi'nile'mo alino asaga huno ne'nate. ⁵⁵Gotitimo'mo mai'niye, hutapa nehaya'monanafa o'age'nage'na nagaekemo age'nove. O'age'nove, hu'na nehuvesinana lapakaekana hu'na aigofe ge'e vekamo mai'novesine. Nagaemo ago age'nova'mofe'mo ge'amo akame nehuve. ⁵⁶Lapakinago vekamo Emalehamu'a nagaemo afole aisugeno nagesiyafe'mo hau'nigeno avayagunagu huno nagava mai'niye. Nageteno'ae'mo amogaga ai'niye, huno hapa pai'nige'apae'mo ⁵⁷Kagaemo fifiti'a kafugamo o'mai'nananagi Emalehamu'a age'napiye, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, ⁵⁸alagi lama ge lapa nepauve, Emalehamu'a ita'amo'mo alino o'ate'niya afinateti'mo nagaemo hogote'na muki afina'mo mai'nova vekamo alagi mai'nove, huno hapa pai'nige'apae'mo ⁵⁹yafa kayoteti'mo ali'a yaga au'a amagisayafe'mo ne'aligeno'ae'mo Yesu'a alopa mono nopati'mo ataleno apakae folagapi'mo lami'nige'a o'amagi'nageno afa'a uno lamino u'niye.

Yesu'a mago vekamo ita'amo'mo alino ate'niya afinateti'mo aulagala'mo ali hu'niya vekamo alino ayakeno ate'niya gemae

9 ¹Yesu'a ne'uno'ae'mo ageyana mago vekamo ita'amo'mo alino ate'niya afinateti'mo aulagala'mo ne'ageya ya'amo alagi ohane'niya vekamo mai'nigeno age'niye. ²Ge'amo ne'afiya vaya'mogimo, Tisao, ina la'mo hu'niya hosu kava'mo'a ita'amo'mo alino ate'niya afinateti'mo aulagamo ne'ageya ya'amo ohane'niya vekamo mai'niye. Ani kava'mo aepa'amo agai'amo hu'niya hosu kava'mo'a hu'nifi ita'afo'ala'moganimo hu'na'a hosu kava'animo'a ani agufa kava'mo hu'niye, hu'a afi ge'nageno'ae'mo ³Yesu'a, ani kava'mo aepa'amo hane'niyana agai'amo hu'niya hosu kava'mo'a ohanege ita'afo'ala'mogani hu'na'a hosu

kava'animo'a ohanege hu'niya'monanafa Goti himamu'amo agaete'mo afole aisige'a muki vaya'mogi agesayafe'mo ani kava'mo hu'niye. ⁴Muki feluga'amo nagaemo alino nate'nige'na emi'ne'nova vekamo hau'niya ali'ya'amo aliguve. Hani'mo hisige'apae'mo muki vaya'mogimo ali'ya'mo afa'a o'aligae. ⁵Ma mopafi'mo mai'ne'nae'mo ma mopafi vaya'ai ha le ya'apigana hu'na mai'ne'na ae'na ha le'na ne'apatove, huno hapa paiteno ⁶Yesu'a mopa atanamo ali'nenno avenatu'na he male'nenno alino hapa hatiteno aulagalate'mo faleno ate'niye. ⁷Faleno ateteno'ae'mo, uka Silomi ani kotupi'mo ani'mo faleka kalo pao, huno ha pai'niye. Ani Silomi ani kotune agimo aepa'amo hane'niyana alino ate'nigeno u'niyategae. Ani vekamo uno anipi'mo faleno kalo paeteno aulagala'mo alagepa huno ageno ayaketeno no'alegamo u'niye. ⁸U'nige'apae'mo no'ale vaya'e hogoteno itopale'mo fai mai'nenno monie'mo aukaya nehige'apa ne'agaya vaya'mogi'e'mo, itopale mai'nenno muki afina'mo monie'mo aukaya nehiya vekamofiyae, hu'a apafi ge'nae. ⁹Mago vaya'amogimo, ani vekamae, hu'a hapa pai'nage'apae'mo mago vaya'amogimo, ha'ao, agaekana agufa vekamo mai'niyana alu vekamo mai'negaiye, hu'a hu'nae. Agai'amo, ani vekamo nagaekae'mo mai'nove, huno hapa pai'nige'apae'mo, ¹⁰haiya kava huka kaulagamo ageka ayake'nane, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, ¹¹mago vekamo agi'amo Yesu'a mopa atanamo alino hapa hatiteno naulagalate'mo faleno nateteno'ae'mo, Uka Silomi ani kotupi'mo faleka kalo pao, huno naha pai'nige'na u'na fale'na kalo paete'nae'mo naulagamo age'na ayake'nove, huno hapa pai'niye. ¹²Ani vekamo haiyate mai'niye, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, o'age'nove, huno hapa pai'niye.

¹³Apakaemo ani vekamo avaleli'a Falasi mono vaya'aitegamo u'nae. ¹⁴Yesu'a mopa atanamo alino hapa hatiteno aulagalate'mo faleno ateteno alino ayakeno ate'niya afina'mo Sapati afina'mae. ¹⁵Inagi Falasi vaya'mogimo halate hu'apae'mo, haiya agufa kava'mo hu'nigeka kaulagala'mo alagepa huka age'nane, hu'a loka hu'a afi ge'nageno'ae'mo, agaemo hapamo alino naulagalate'mo faleno nate'nige'na u'na anipi'mo fale'na kalo paete'nae'mo naulagala'mo alagepa hu'na age'nove, huno hapa pai'niye. ¹⁶Mago Falasi vaya'amogimo, Sapati afina ke'aepa gemo akame nosiya'mofe'mo Gotitegati'mo o'me'niye, hu'a hu'nage'apae'mo mago vaya'amogimo hu'apae'mo, haiya agufa kava'mo huno hosu kava'mo nehisiya vekamo'a ani agufa no'agona agufa aune kava'mo afa'a hugiye, hu'a hu'nae. Ani gemo hute'a ali'a fako hu'a lole nofi vaya'mo mai'nae. ¹⁷Falasi vaya'mogimo halate mago'e hu'a, kaulagala'mo alino ayakeno kate'niya vekae'mo na agufa gemo hugane, hu'a loka hu'a afi ge'nageno'ae'mo, Gotitegati gemo alinineno aeno hakalo huno hapa nepaiya vekamo mai'niye, huno hapa pai'niye. ¹⁸Yu vaya'mogimo aulagala'mo ohane'niya vekamo aulagala'mo alo huno ate'niya kavafe'mo ava gemo afite'apae'mo, lama ge nehiye, hu'a apakesa o'afi'naya'mofe'mo

ita'afo'ala'moganife'mo ge hu'nage'ana e'na'age'anae'mo, ¹⁹mani vekamo mafa'netanimo mai'nifiye. Lanakaemo, alita'a ate'no'a afinateti'mo aulagala'mo ohane'niya mafa'nemo mai'niye, hutana neha'a'mofe'mo hemenimo haiya kava hu'nigeno aulagala'mo alagepa huno age'niye, hu'a anafi ge'nage'anae'mo ²⁰ita'afo'ala'moganimo, ago age'no'ana mafa'neti'amo mai'nenno alita'a ate'no'a afinateti'mo aulagala'mo ohane'niya mafa'nemo mai'nigeta'a age'no'ae. ²¹Hemenimo haiya kava huno aulagala'mo alagepa huno ne'agefi, ina la'mo alino alagepa huno ate'nifi, huta'a lagi o'age'no'ae. Ani kavafe'mo agai'ae'mo loka huta afi gegeno'ao alopa vekamo mai'niya'mofe'mo agai'amo lapa paino, hu'ana hapa pai'na'ae. ²²Ita'afo'ala'moganimo Yu vaya'aife'mo koli'apimo hu'na'a'mofe'mo mani agufa gemo hu'na'ae. Apakaemo hogote'a vege hu'apae'mo, ina lagimo Yesufe'mo, Kalaisi vekamo mai'niye, hu'a nehisafigeta mono nopati'mo alita hapafaita apatalegaune, hu'a ago ge hu male'nae. ²³Hu'a ge hu male'naya'mofe'mo ita'afo'ala'moganimo, alopa vekamo mai'ninyanagi agai'ae'mo ge hutapa afi gegeno lapa paino, hu'ana hapa pai'na'ae. ²⁴Apakaemo halate ani hogoteno aulagala'mo alagepa huno no'ageya vekae'mo ge hu'nageno e'nige'apae'mo, kagaemo kagaikage'mo Goti'mo ala agi'amo amiyo. Lagaemo ani vekamo ago age'nonana hosu kava'mo nehiya vekamo mai'nigeta age'none, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, ²⁵nagaemo hosu kava'mo nehisiya vekamo mai'nisifi hu'na o'age'nove. Magoke kava'amo lagi age'novana hogote'na naulagala'mo alagepa hu'na o'age'nova vekamo mai'nova'monanafa hemenimo alagepa hu'na ne'agove, huno hapa pai'nige'apae'mo, ²⁶kagaetegamo na agufa kava'mo hu'niye. Haiya kava huno kaulagala'mo alino alagepa huno kate'niye, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, ²⁷ago lapa pai'nova'monanafa o'afi'nae. Na kava higetapae'mo halate mago'e hutapa afigefe'mo nehae. Afole o'ai'niyesina agufa kava'mo hemenimo ago afole ai'nigetapae'mo ge'amo ne'afiya vaya'mo maisayafe'mo nehafiye, huno hapa pai'nige'apae'mo, ²⁸kagaemo ani vekamo ge'amo ne'afina vekamo mai'nana'monanafa lagaemo Mosese ge'amo ne'afuna vaya'mo mai'none. ²⁹Ago afi'nonana Goti'a Mosesefe'mo ha pai'niye, huta afi'nona'monanafa ani kanomo haiyategati'mo e'nifi huta o'afi'none, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, ³⁰aeto agufa gemo nehage'nae'mo ani gemo afi'na nahau ne'auve. Haiyategati'mo e'nifi hutapa o'afi'naya'monanafa naulagamo alino ayakeno nate'niye. ³¹Afi'nonana Goti'a hosu kava'mo nehaya vaya'ai ge'apimo no'afiya'monanafa agaefe'mo mono hute'a hau'niya agufa kava'ageke'mo nehaya vaya'ai ge'apimo ne'afiye, huta afi'none. ³²Akeya'vilaga afinateti'mo eno hemenimo mai'nona afina'mo muki vaya'mogimo ita'amo'mo alino ate'niya afinateti'mo mago vekamo'a aulagala'mo hosu'niya vekamo aulagala'mo alino ayakeno ate'niya ava gemo o'afi'nae. Muki vaya'mogimo ma mopamo alo hu'niya

afinateti'mo ani agufa kavafe'mo ava gemo o'afi'a maime maime e'nae.
³³Ani vekamo Gotitegati'mo o'me'niyesinana magoke alagepa kava'mo
 afa'a osu'niyesine, huno hapa pai'nige'apae'mo ³⁴Itakamo'mo alino
 kate'nigekae'mo hosu kavapike'mo mai'nanagi hemenimo kagaemo alika
 laya malesanafe'mo nehapiye, hu'a hute'a mono nopati'mo ali'a hafai'a
 atale'nae.

**Yu'ilaga mafa'nemo aulagamo ali hu'niya
 kavafe'mo ava gemo hu'niya gemae**

³⁵Yesu'a ali'a hafai'a atale'naya kavafe'mo ava gemo afiteni uno
 kahauya huno ageno avateten'ae'mo, kagaemo Goti mafa'ne'ae'mo
 kagesa afika fatago nehapiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, ³⁶Ala nene, ani
 vekamo ina la'ae. Naha paige'nao agaefe'mo nagesa afi'na fatago hino,
 huno ha pai'nigeno, ³⁷ago age'nanageno hemenimo ge kaha nepaiya
 vekamo agaemae, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ³⁸Ala kava nene, nagesa
 afi'na fatago nehuve, huno ha paiteni agaefe'mo mono hu'niye.

³⁹Yesu'a ina ge huno hapa pai'niye. Nagaemo ali'na fako hu'na
 apatesuvafe'mo ma mopafi'mo emi'ne'nove. Nagaemo apaulagamo
 ali hu'nisiya vaya'mogi age'a ayakesayafe'mo emi'ne'nove. Ani kava
 hute'na apaulagamo afa'a hane'nige'a ne'agaya vaya'mo apaulagamo
 ali hufa vayakana hu'a mai'ne'a o'agesayafe'mo emi'ne'nove. ⁴⁰Mago
 Falasi vaya'mo agae'e'mo magokepi lokae'a mai'naya vaya'mogi ani
 hu'niya gemo afite'apae'mo, lagae'e'mo laulagamo ali hu'nifiye, hu'a afi
 ge'nageno'ae'mo, ⁴¹lapaulagamo ali hu'niya vaya'mo mai'naesinana hosu
 kavatapimo ohane'niyesina'monanafa ne'agone, hutapa nehaya'mofe'mo
 hosu kavatapimo afa'a hane'niye, huno hapa pai'niye.

Sipisipie'mo aeno kalafefa gemo huno hapa pai'niya gemae

10 ¹Yesu'a, alagi lama ge lapa nepauve. Mago vekamo'a sipisipi
 anaga'mogi kegi'ya yu'ilagamo haleno haisiyafe'mo huno'ae'mo
 kipateti'mo faleno ohaino kegi'ya afafafati'mo aeno haleno nehaisiya
 vekamo kumaya vekamo mai'neni vaya'mo apamagiteno kumaya'mo
 ne'aliya vekamo mai'niye. ²Kipateti'mo faleno nehaya vekamo'a
 sipisipile'mo ne'yagaiya vekamo mai'niye. ³Sipisipi anaga'mogi
 kipate'mo ne'yagaiya vekamo'a kitamo yakino ne'apatege'apa nehaiye.
 Haiteno'ae'mo agai'a sipisipi'ae'mo apaki nehige'apae'mo agemo ne'afiye.
 Hogoteno kumatega nelamino'ae'mo apaki aeno apaki hulino nelamiye.
⁴Agaemo sipisipi anaga'amo kumatega apavalelinuno hogote'nige'apae'mo
 sipisipi anaga'amogi agemo afi'a aeto nehaya'mofe'mo akame hu'a ne'vae.
⁵Sipisipi anaga'mogi alu vekamo afa'a akame hu'a o'ugae. Agae agemo
 afi'a aeto osu'naya'mofe'mo apaune he'a ugae, huno hapa pai'niye. ⁶Yesu'a
 mani gemo aeno kalafefa gemo hapa pai'niya'monanafa afi'a aeto osu'nae.

**Yesu'a alagepa vekamo sipisipile'mo
ne'yagaiya vekamo mai'niya gemae**

⁷Afi'a aeto osu'naya'mofe'mo Yesu'a halate hapa paino'ae'mo, alagi lama ge lapa nepauve. Nagaemo sipisipi anaga'mogi kipa'apimo mai'nove. ⁸Nagaemo emi'no'me'noge'apae'mo hogote'a kumaya'mo alige vaya'mo apamagite'a kumaya'mo alige hu'a mai'naya vaya'mo e'naya'monanafa sipisipi anaga'mogi apakemo afi'a aeto osu'nae. ⁹Nagaekemo kipa'apimo mai'nove. Goti'a nagaetetike'mo kegi'ya yu'ilagamo faleno hainesiya vekamo agufamo alino katino atesigeno alagepa huno maigiye. Eno haineteno lamiteno nehuno'ae'mo ne'ya'mo alino neteno alagepa huno maigiye. ¹⁰Kumaya'mo ne'aliya vekamo'a kumaya'mo alige sipisipimo apamagige alino hosu huno apatege hisiyafeke'mo ne'e. Nagaemo sipisipimo kanale hu'a mago'e alagepa hu'a maige maige hu'a afa'a maisayafe'mo emi'ne'nove. ¹¹Nagaemo alagepa vekamo sipisipile'mo yagai'na ne'apatova vekamo mai'nove. Alagepa huno yagaino ne'apateya vekamo'a sipisipilefe'mo agai'amo afa'a maisiya ya'amo afa'a atalegaiye. ¹²Miya'mo alisiyafeke'mo ali'ya'mo ne'aliya vekamo'a sipisipile'mo yagaino ne'apateya vekamo maige sipisipi aepa vekamo maige huno o'mai'niya'mofe'mo afela kalamo ne'egeni apataleno aune hetaleno ne'vigeno'ae'mo afela kalamo'a hapaeno hanilino ne'vige'apae'mo atale'a atagu fae'a u'e'a nehae. ¹³Miya'mo alisiyafe'mo ali'ya'mo ne'aliya vekamo'a miya'mo alisiyafeke'mo agesa afiteni sipisipi anaga'aife'mo agesa no'afiya'mofe'mo ataleno aune hetaleno ne'viye. ^{14,15}Nagaemo alagepa vekamo sipisipile'mo yagai'na ne'apatova vekamo mai'nove. Afo'nimo'mo nage'nige'na afo'nimo'mo age'nova kava hu'na nagaemo sipisipi'nimo apake'noge'apa nagaemo nage'nae. Ani kava hu'na apakaetefe'mo afa'a maisuva ya'nimo atalete'na faliguve. ¹⁶Mago nage sipisipimo mani kegi'yafi'mo hai e'a o'mai'nae. Nagaemo apakaemo apavaleli'na egauve. Nagemo aisuge'apae'mo afi'a aeto hute'a e'a magoke sipisipi anaga'mo maisageno magoke vekamo sipisipile'mo yagaino apatesiya vekamo maigiye. ¹⁷Afa'a maisuva ya'nimo alisuvafe'mo afa'a maisuva ya'nimo atalegauva'mofe'mo Afo'nimo'mo nagaefe'mo hau ayamopafi'mo hau'niye. ¹⁸Mago vekamo'a afa'a maisuva ya'nimo nayapati'mo alino naha faleno o'atalegaiya'monanafa nagai'nimo nagesa afite'na atalegauve. Afa'a maisuva ya'nimo atalete'na halate alisuva himamu'nimo ago ali'nove. Afo'nimo'a ani kava'mo huvo huno naha pai'niya'mofe'mae, huno hapa pai'niye. ¹⁹Ani gemo afi'nageno'ae'mo halate alino fako huno apate'niye. ²⁰Asole vaya'mogi hu'apae'mo, hosu aune vekamo aipafi'mo mai'nigeno'ae'mo negi gemo nehiye. Na kava higetapae'mo ge'amo ne'afiye, hu'a hu'nage'apae'mo ²¹mago vaya'amogi, hosu aune vekamo aipafi'mo mai'nisiya vekamo'a ani agufa gemo afa'a

osugiye. Hosu aune vekamo'a aulagamo ali hu'nisiya vekamo aulagamo afa'a alino ayakeno o'ategaiye, hu'a hu'nae.

Yesu'mo apakame'yamo ami'naya gema

22,23 Yulusalemu taonifi'mo hopa afina'mo alopa mono no kitamo yaki'naya afinafe'mo apakesa afisayafe'mo hopa afina'mo afole ai'niye. Ani afina'mo yasimo ne'aliya afina'mogeno Yesu'a ani alopa mono no'mo kapa'amo osu'naya no'mo agi'amo Salomoni hiyato nopi'mo uneno huno mai'niye. 24 Uneno nehige'apae'mo Yu vaya'mogi fai'a ku ai'a ate'ne'apae'mo, lole lagesa ne'afunanagi na magi afina'mo laha opaika afa'a maigane. Kalaisi vekamo mai'nisanana huka haleka laha paiyo, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, 25 ago lapa pai'novana o'afi'nae. Afo'nimo agi'alefe'mo nehuva kava'mo'a nagaefe'mo faigoko ge'nimo huno naha maeno nehiya gemo nehiye. 26 Ge nehiya'monanafa nagaemo sipisipi anaga'nimo o'mai'naya'mofe'mo lapakesa afitapa fatago nosae. 27 Nage ne'auge'apae'mo sipisipi anaga'nimogi nagemo ne'afiye. Apake'na aeto hu'noge'a nakame nehae. 28 Nagaemo maige maige hu'a maisaya ya'mo ali'na ne'apamuvanage'a alagi ofaligae. Mago vaya'mogi e'a nayapati'mo ali'a naha fale'a o'apatalegae. 29 Afo'nimo'a sipisipi anaga'amo apavalelineno ne'namiya vekamo'mo muki vaya'aina ago aeno apakase'niyanage'a muki vaya'mogi Afo'nimo ayapati'mo afa'a ali'a ha ofalegae. 30 Nagae'e Afo'nimo'e'mo magoke aiyaya vekala'mo mai'no'ae, huno hapa pai'nige'apae'mo 31 Yu vaya'mogimo halate yafa kayoteti'mo amagisayafe'mo ali'nae. 32 Yesu'a, Nagaemo asole alagepa kava'mo Afo'nimo'mo huvo, huno naha pai'niya kava'mo hute'na ali'na lapave li'nove. Muki nehuva kavapati'mo haiya agufa kavatefe'mo lapakesa afitetapae'mo namagisayafe'mo nehae, huno apafi ge'nige'apae'mo, 33 alagepa kava'mo hu'nana'mofe'mo kamagisunafe'mo nosuna'monanafa Gotife'mo huka faipa huka ne'atana'mofe'mo kamagisunafe'mo nehune. Ina agufa vekamo mai'nana'monanafa Goti'mo mai'nove, huka nehana'mofe'mae, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, 34 Goti'a lapakae ke'aepa gemo avo'mo kae male'niya mukufi'mo hu'niya gemo'a huno'ae'mo, *gotikana hutapa mai'nae, huno hu'niye*. 35 Ago afi'nonana Goti mukufi hane'niya gemo alagi lama gemo hanege hanege huno hane'nenno hano osisiya agufa gemo hane'niye. Goti mukufi'mo hane'niya gemo'a Goti ge'amo alino apami'niya vaya'aife'mo, *gotikana hutapa mai'nae, huno hapa pai'niye*. 36 Goti'a ani gemo ma mopafi vaya'aife'mo hu'niya'monanafa nagaemo, Goti mafa'ne'amo mai'nove, hu'na hu'nova'mofe'mo muki ya'mo Afo'amo'mo aote vekamo lekana paino ate'nenno'ae'mo alino ate'nigeno e'niya vekae'mo, Gotife'mo huka faipa huka ne'atane, hutapa nehafiye. 37 Nagaefe'mo Afo'nimo'mo huvo huno naha pai'niya kava'mo nosisuvana nagaefe'mo aigofe gemo nehiye,

hutapa hiyo. ³⁸Nehisuvana nagaefe'mo alagi lama ge nehiye, hutapa hiyo. Nagaefe'mo lapakesa afitapa fatago nosaya'monanafa Goti'a nehiya agufa kava'mo nehisuvana Afo'amo'a agaepi'mo mai'nigeno agaemo agaepi'mo mai'niye, hutapa hisayafe'mo nehuva kavafe'mo lapakesa afitapa fatago hiyo, huno hapa pai'nige'apae'mo ³⁹halate atafausayafe'mo hu'naya'monanafa ago faino kasalo paetaleno u'niye.

⁴⁰Yesu'a apataleno atagi neno uno Yoneni ani'mo lakaeno mugagayaga faligamo Yoni'a ani'mo faleno apate'niya yategamo mago'e afina'mo mai'niye. ⁴¹Mai'nige'apae'mo asole vaya'mo agaetegamo e'a apakaemo, Yoni'a no'agona agufa aune kava'mo osu'niya'monanafa muki ge'amo ani vekae'mo ava gemo hu'niya gemo alagi lama ge hu'niye, hu'a hu'nae. ⁴²Inagi ani haopalegati'mo asole vaya'mogi agaefe'mo apakesa afi'a fatago hu'nae.

Layosi'a ago fali'niya gemae

11 ¹Mago vekamo agi'amo Layosi'a Metani taonifi'mo mai'niya vekamo kaita hau'nigeno mai'niye. Asa'ala'moganimo Maliya'e agana'amo'mo Mata'e'mo Metani taonifi'mo magokepi lokae'a mai'nae. ²Ani Maliya'a hogoteno alagepa atumo ne'aiya uvelimo alino Ala kava ne'mo aiyale'mo lakino faleno ateteno ayokateti'mo alino hau huno ate'niye. Asa'amo'mo Layosi'mo kaita hau'niye. ³Asa'ala'moganimo Yesutegamo ge hu'ana atala'ageno u'niya gemo, Ala kava nene, ani kahau kayamopafi'mo kahau'niya vekamo kaita hau'niye, hu'ana hute'ana mago vekamo apa'mo ali'ana atale'na'ageno u'niye. ⁴Yesu'a ani gemo afitenoa'e'mo, ani kaita'mo falisiya agufa kaita'mo ohau'nifa Goti ha le konali ya'amo agete'apae'mo agi'ale'mo ali'a asaga huge Goti mafa'ne'amo agi'ale'e'mo ali'a asaga huge hisayafe'mo ani kaita'mo hau'niye, huno hapa pai'niye.

⁵Yesu'a Mata'e agana'amo'e asa'amo'mo Layosi'efe'mo hau ayamopafi'mo hau'nigeno'ae'mo ⁶kaita hau'niye, hu'ana hu'na'a gemo afitenoa'e'mo lole afina'mo ani mai'niya kotegamo mai'niye. ⁷Lole afina'mo utegenoa'e'mo Yesu'a ge'amo ne'afiya vaya'aife'mo, halate Yutiya kotegamo vigetao, huno hapa pai'nige'apae'mo, ⁸Tisao, ani kotega mai'naya Yu vaya'mogimo yafa kayoteti'mo kamagisayafe'mo hu'nayana halate Yutiya kotegamo visanafe'mo nehapiye, hu'a afi ge'nagenoa'e'mo, ⁹Magoke afina'mo yegemo tuolofu'a aovamo letegenoa'ani'mo nehiye. Vaya'mogimo yegemo neleya afina'mo ma mopafi'mo aeno ha le'nige'a umenitata nehaya'mofe'mo nohapae. ¹⁰Hanipi'mo umenitata nehisaya'mo'mo apaipafi'mo ha le ya'mo'a aeno ha noleya'mofe'mo nohapae. ¹¹Lao vekamo Layosi'mo ago au kaleno mai'niya'mofe'mo u'na aupati'mo haune'na ategaue, huno hapa pai'nige'apae'mo, ¹²Ala kava nene, au kaleno mai'nisiyana kanalene, hu'a ha pai'nae. ¹³Yesu'a

Layosi'mo ago fali'niya kavafe'mo au kaleno mai'niye, huno hapa pai'niya'monanafa afa'a au kaleno mai'nigeno'ae'mo hu'niye, hu'a apakesa afi'nae. ¹⁴Yesu'a hu'niya gemo afi'a aeto osu'nageno'ae'mo Yesu'a huno afole aino hapa paino'ae'mo, Layosi'mo ago fali'niye. ¹⁵Nagaemo agae'e'mo ani afina'mo magokepi lokae'na o'mai'nova'mofe'mo lapakaetefe'mo nagesa afite'na namogaga ne'auve. Nagaefek'e'mo lapakesa afitapa fatago hisayafe'mae. Agaetegamo vigetao, huno hapa pai'niye. ¹⁶Tomasife'mo lago'ya mafa'ne'ae, hu'a agi ne'aya vekamo'a Yesu ge'amo ne'afiya vaya'aife'mo, agaegi'e'mo magokepi lokaeta falisunafe'mo lokaeta vigetao, huno hapa pai'niye.

**Yesu'a fali'nayateti'mo alino he tino apateteno'ae'mo
afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya gemae**

¹⁷Yesu'a uno ava'yi huteno afi'niyana Layosi'mo ago faligeta kita ate'nonageno lole'e lole'e afina'mo u'niye, hu'a ha pai'nageno afi'niye. ¹⁸Metani taonimo Yulusalemu taonimo haopale'mo hane'nigeno tali kilomita agufa aise afagi'ale'mo hane'niye. ¹⁹Asole Yu vaya'mo Mata'e Maliya'e'mo anasa'animo'mo ago fali'niya kavafe'mo hapau hu'a anatesayafe'mo anakaetegamo e'nae. ²⁰Yesu'a ne'e, hu'a hu'nageno Mata'a ani gemo afiten'o'ae'mo kategamo ne'visigeno ne'esige'ana fotu hisa'afe'mo u'nigeno'ae'mo Maliya'a nopi'mo mai'niye. ²¹Mata'a uno Yesu'e'mo fotu hute'anae'mo, Ala kava nene, manile'mo mai'nanesinana nasa'nimo'mo ofali'niyesina'monanafa ²²ago afi'novana hemenimo kagaemo Gotife'mo namiyo, huka ge huka afi gesanageno afa'a alino kamigiye, hu'na nagesa afi'nove, huno ha pai'nigeno ²³Yesu'a, kasakamo'mo halate he tigiye, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ²⁴ago afi'novana ma mopamo hano hisiya afina'mo halate he tigiye, hu'na ago afi'nove, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ²⁵nagaemo fali'nayateti'mo ali'na he ti'na apatege afa'a maisaya ya'mo ali'na apamige hu'na mai'nove. Nagaefe'mo apakesa afi'a fatago nehisaya vaya'mo faligayana halate ago he ti'a afa'a maigae. ²⁶Ina lagimo afa'a mai'ne'apae'mo nagaefe'mo apakesa afi'a fatago nehisafige'a ofali'a afa'a maige maige hu'a maigae. Ge'nie'mo kagesa afika fatago nehapiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, ²⁷He, Ala kava nene, kagaemo Kalaisi vekamo Goti Mafa'ne'amo ma mopafi'mo eminegaiye, hu'a hu'naya vekamo mai'nane, hu'na nagesa afi'na fatago nehuv'e, huno ha pai'niye.

Yesu'a avi'ya'mo hu'niya gemae

²⁸Mata'a ani gemo huteno'ae'mo halate aino atagi neno uno vaya'mogimo o'afisayafe'mo agana'amo'mo Maliyafe'mo sumi huno ha paino'ae'mo, Tisa vekamo ago eno manile'mo ava'yi huteno kagaefe'mo eno, huno ge nehiye, huno ha pai'nigeno ²⁹Maliya'a ani gemo afiten'o malage huno he tino uno

fotu hisa'afe'mo uno lami'niye. ³⁰ Yesu'a taonifi'mo uno ava'yi osu'niyanafa Mata'e'mo fotu hu'na'a yate'mo mai'niye. ³¹ Maliya'e'mo magokepi'mo lokae'a mai'ne'a hapau hu'a anate'a mai'naya vaya'mogi agayana Maliya'a malage huno he tino uno lami'nige'a agete'apae'mo ki'a ate'naya kanolulegamo uno avi'ya'mo hisiyafe'mo ne'viye, hu'a hute'a akame hu'a u'nae.

³² Maliya'a Yesutegamo uno ava'yi huno ageteno aiyafi'mo asagauno aino mai'nenoe'ae'mo, Ala kava nene, manile'mo mai'nanesinana nasa'nimo'mo ofali'niyesine, huno ha pai'nigeno'ae'mo ³³ Yesu'a ageyana Maliya'a avi'ya'mo hu'nige'apae'mo agae'e'mo magokepi e'naya vaya'mogi'e'mo avi'ya'mo hu'nageno apaketenoe'ae'mo lusi kava huno aipamo'mo kana hu'niye.

³⁴ Agaemo, haiyate'mo kitapa ate'nae, huno apafi ge'nige'apae'mo, Ala kava nene, eka ago, hu'a ha pai'nae. ³⁵ Yesu'a avi'ya'mo hu'niye. ³⁶ Avi'ya'mo hu'nige'apae'mo Yu vaya'mogi, Ageyo, ani vekae'mo lusi kava huno hau ayamopafi'mo hau'niye, hu'a hu'nae. ³⁷ Mago vaya'amogi, ani vekamo'a aulagamo alagepa huno no'ageya vekamo aulagamo alino alagepa huno ate'niya vekamo eno manile'mo mai'niyesinana himamu'aleti'mo alino hageno atesigeno ofali'niyesipiye, hu'a hu'nae.

Yesu'a Layosi'mo alino he tino ate'niya gemae

³⁸ Yesu'a halate lusi kava huno aipamo'mo kana hu'nigeno'ae'mo kanolulegamo u'niye. Yafa kapi'mo ki'a atete'a avayale'mo yafateti'mo ai'a akani male'nae. ³⁹ Yesu'a, ani yafa'mo alitapa heleve hulitutapa ataleyo, huno hapa pai'nigeno Mata'a fali'niya vekamo asa'amo'mo, Ala kava nene, fali'nigeta kita ate'nageno lole'e lole'e afina'mo ago u'niya'mofe'mo ago kano atumo ai'niye, huno ha pai'niye. ⁴⁰ Yesu'a, kagesa afika fatago hu'nisana'mo'mo Goti ha le konali ya'a'e himamu'a'e'mo agegane, hu'na kaha opai'nofiye, huno ha pai'nige'apae'mo ⁴¹ yafa'mo ali'a heleve hu'a atale'nageno'ae'mo Yesu'a alino maku huno koku'nategamo age'nenoe'ae'mo, Afo'nimogae, ge'nimo ago afi'nana'mofe'mo kahao ke'mo nehove. ⁴² Muki afina'mo ge'nimo ne'afine, hu'na ago afi'nove. Afi'nova'monanafa manile'mo nagae'e'mo magokepi'mo lokae'a mai'naya vaya'mogimo afite'apae'mo, Goti'a alino ate'nigeno emine'niye, hu'a apakesa afi'a fatago hisayafe'mo ani gemo nehove, huno huteno ⁴³ alopa gefati'mo ge huno'ae'mo, Layosiyo, he tika emikeno, huno ge hu'niye. ⁴⁴ Lavolavoleti'mo fali'niya vekamo augosafi'e aiya ayatega'e'mo hayae'a ate'naya vekamo he tino emine'niye. Inagi Yesu'a, lavolavomo alitapa hakalu hetapa ataletetapa ategeni vino, huno hapa pai'niye.

Yesu'mo amagisayafe'mo vegemo hu'naya gemae

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lu 22:1-2)

⁴⁵ Asole Yu vaya'mo Maliyategamo e'a mai'naya vaya'mogimo Yesu'a hu'niya kava'mo agete'apae'mo agaefe'mo apakesa afi'a fatago hu'nae.

46 Hu'naya'monanafa mago vaya'amogimo u'a Falasi vaya'aife'mo Yesu'a hu'niya kavafe'mo ava gemo hu'a hapa pai'nae. 47 Afite'a kanisole vayanagi mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vayanagi Falasi vayanagi hu'a ali'a anupa hu'a mai'ne'apae'mo, na agufa kava hisune. Ani vekamo'a no'agona agufa asole aune kava'mo nehiye. 48 O'atafauta afa'a ageta atale'nisunageno ani agufa kavake'mo hulino ne'visige'apae'mo muki asole vaya'mogimo agaefeke'mo lama ge nehiye, hu'a hute'a akame hugae. Lomu gamani vaya'mogimo e'a alopa mono notimo he'a halagape vai'a ataleta'a kame hu'a latesageta ataleta atagu faetuteta huta maigune, hu'a hu'nae. 49 Apakaepati'mo mago vekamo agi'amo Kaiyafasi'a ani kafugamo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a, lapakaemo aise'amo o'afi'nae. 50 Magoke vekamo'a muki vaya'mogitalefe'mo falino latesigeta hano osuta afa'a maisunafe'mo kanalene, hutapa hutetapa lapakesa afifi huge huge hutapa no'maiye, huno hapa pai'niye. 51 Agai'amo ani gemo osu'nifa ani kafugamo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo mai'niya'mofe'mo aune gemo huno Gotitegati gemo alinineno aeno hakalo huno hapa paino'ae'mo, Yesu'a Yu nofi vaya'aitefe'mo falino apategaiye. 52 Yu nofi vaya'alefeke'mo falino o'apategaiya'monanafa muki Goti mafa'ne'amo atagu fae'u'e'a hu'a mai'naya vaya'amo apavalelineno alino anupa huno apateteno magoke nofi vaya'mo alino ha maleno apategaiye, huno hapa pai'niye. 53 Ani afinateti'mo haiya kava huta amagisupi, hu'a hute'a vege hu'a mai'nae. 54 Hu'naya'mofe'mo Yesu'a mago'e huno Yu vaya'ai apaulagale'mo umenitata osuno ataleno ka'me kotegamo uno Ifalemu taonifi'mo ge'amo ne'afiya vaya'e'mo mai'niye. 55 Yu vaya'ai Pasova afina'mo eno hogo hu'nige'apae'mo hogote'a muki vaya'amogimo mono kava'mo akame hisayafe'mo alo hute'a ne'ya'mo nesayafe'mo muki ko'apimo atale atale hu'a Yulusalemu taonifi'mo u'nae. 56 U'a hai'a alopa mono nopi'mo he ti'a mai'ne'apae'mo Yesu'a agesayafe'mo apakai'apimo, na agufa yane, hutapa lapakesa ne'afiye. Ne'ya'mo nesayategamo o'megaiye, hutapa lapakesa ne'afifiye, hu'a hu'nae. 57 Mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'e Falasi vaya'mogile'mo hu'apae'mo, mago vekamogamo agesana'mo'mo eka laha paigetao kalavusi huta ateno, hu'a hu male'nae.

Maliya'a Yesu aiyale'mo uvelimo lakino faleno ate'niya gemae
(Mt 26:6-13; Mk 14:3-9)

12 ¹ Sigisi'a afina'mo utesigeno Pasova hopa afina'mo afole aisiyafe'mo hu'niya afina'mo Yesu'a Metani taonifi'mo Layosi'a fali'niyateti'mo alino he tino ate'niya kotegamo e'niye. ² E'nige'a une ne'ya'mo alo hute'a Mata'a ne'ya'mo alino fako huno apami'nige'a Layosigi'e'mo magokepi lokae'a mai'ne'a ne'nae. ³ Mai'ne'apae'mo

Maliya'a alopa monileti'mo miya nefaiya uvelimo alagepa atumo ne'aiya uvelimo lole kapufi'mo nehaneya agufa uvelimo alinineno Yesu aiyalate'mo lakino faleno ateteno ayokateti'mo alino hau huno ate'nigeno'ae'mo alagepa atu'amo'mo ani mai'naya nopi'mo havai te'niye. ⁴Yutasi'a Isakaliyoti kotega vekamo Saimoni mafa'ne'amo'mo ge'amo ne'afiya vayapati vekamo kutulu ya'mo alisiya vekamo'a, ⁵na kava higeno'ae'mo alagepa atumo ne'aiya uvelimo alino maketi hisige'a tali hataleti kinaleti'mo miya faitesageno alino kagemi ya'apimo ohane'nisiya vaya'aina apamiyafe'mo hu'niye, huno hu'niye. ⁶Kagemi ya'apimo ohane'nisiya vaya'aife'mo agesa o'afi'niya'monanafa moni kute'mo ne'yagaiya vekamo mai'nenno kupati'mo kumaya'mo ne'aliya vekamo mai'niya'mofe'mo ani gemo hu'niye. ⁷Yesu'a, afa'a ateyo. Falisuge'a ki'a natesaya afinafe'mo agesamo afiteno uvelimo lakino faleno nate'niye. ⁸Kagemi ya'apimo ohane'nisiya vaya'mo muki afina'mo lapakae'e'mo magokepi lokaetapa maigaya'monanafa nagaemo muki afina'mo lapakae'e'mo magokepi lokaeta o'maigune, huno hapa pai'niye.

⁹Yesu'a eno mai'niye, hu'a hu'naya gemo afite'apae'mo muki Yu vaya'mo Yesuke'mo agesayafe'mo o'me'nayana Layosi'a fali'niyateti'mo alino he tino ate'niya veka'e'mo anakesayafe'mo e'nae. ^{10,11}Layosi'mo afa'a mai'nige'a agete'a muki Yu vaya'mogi Yesufe'mo apakesa afi'a fatago hu'nage'apae'mo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'mogimo, Layosi'e'mo anamagigune, hu'a hute'a vege hu'a mai'nae.

Yesu'a yagaino ne'apateya kini vekagana huno Yulusalemu taonifi'mo uno ava'yi hu'niya gema

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lu 19:28-40)

¹²Ega'amo asole vaya'mo Pasova afina'mo e'naya vaya'mogimo afi'nayana, Yesu'a Yulusalemu taonifi'mo ne'e, hu'a hu'naya gemo afite'apae'mo ¹³u'a vayavekana yosamo akopa'amo yage'a alite'a u'a fotu hisayafe'mo ne'u'apae'mo, laha mao.

Ala kava ne'mo agi'aleti'mo ne'eya vekamo Goti'a ha maeno.

Agaemo Isaleli vaya'aite'mo yagaino ne'apateya kini vekamae, hu'a hu'nae.

¹⁴Yesu'a mago aikeli noki afumo agotofule'mo uno haino fai maiteno e'niye. Goti Mukufi'mo avo'mo kae male'niya gemo'a ani kavatefe'mo huno'ae'mo,

¹⁵Saiyoni taonifi'mo mai'naya vaya'mogitapamo koli osiyo. Ageyo, ala vekatapimo yagaino nelapateya kini vekatapimo aikeli noki afule'mo fai maiteno ne'e,

huno hu'niye. ¹⁶Ani afina'mo ge'amo ne'afiya vaya'mogi ani kava'mo aepa'amo age'a aeto osu'naya'monanafa Yesu'a fali'niyateti'mo alino he tino ate'nigeno koku'napi'mo haino mai'nige'apaeke'mo Yesufe'mo

ava gemo huno avo'mo kae male'niya ava gee'mo apakesamo aino halo ai'nige'apae'mo, he, ani kava'mo Yesutegamo ago afole ai'niye, hu'a apakesa afi'a ho hu'nae. ¹⁷Muki vaya'mogi Yesu'a Layosi'mo alino he tino ate'niya afina'mo agae'e'mo lokae'a mai'ne'a agete'apae'mo faigoko gemo huli'a u'e'a hu'nae. ¹⁸Ani no'agaya agufa aune kava'mo hu'niya kavafe'mo ava gemo hu'nage'a afi'naya'mofe'mo asole vaya'mo agae'e'mo u'a fotu hu'nae. ¹⁹Falasi vaya'mogi apakai'apimo hu'apae'mo, Lapakaemo ani vekamo aetapa o'agase'nae. Ageyo, muki ma mopafi vaya'mogi akame nehae, hu'a hu'nae.

Galiki nofi vaya'mogimo Yesu'mo agesayafe'mo e'naya gemae

²⁰Hopa afina'mo Gotife'mo mono hisayafe'mo Yulusalemu taonifi'mo u'a hai'naya vayapati'mo mago vaya'amo Galiki nofi vaya'mo mai'nae. ²¹Apakaemo Filipi'a Galeliya kotega Metasaita taonifi vekalegamo e'a, lao vekae, hu'a, Yesu'mo agesunafe'mo nehune, hu'a afi ge'nageno ²²Filipi'a uno E'nalufe'mo ha paitege'ana Yesutegamo u'ana ha pai'nae. ²³Yesu'a ge'apile'mo aeno atagaina huno hapa paino'ae'mo, hemenimo Vemo Mafa'nemo'a ala agi'amo alisiya afina'mo afole ai'niye. ²⁴Lama ge lapa nepauve. Avina ya'mo mopafi'mo ofai'nisayana magoke avina ya'mo alagi hanegaiya'monanafa fai male'nisageno faliteno'ae'mo halate hageteno asole avina ya'mo alino ategaiye. ²⁵Muki vaya'mogimo ma mopafi alagepa hu'a maisaya kavafe'mo hapau'nisiya'mo'mo afa'a maisaya ya'apimo atalegae. Muki vaya'mogimo ma mopafi alagepa hu'a maisaya kavafe'mo ohapau'nisiya'mo'mo afa'a maisaya ya'apimo o'atale'a alagepa hu'a alagi maige maige hu'a maigae. ²⁶Ali'ya'nile'mo maigefe'mo hisaya vaya'mogi nagae nakameke'mo hiyo. Ani kava'mo hu'a ali'ya'nile'mo mai'nisaya vaya'mogi nagae nakameke'mo hute'a u'na maisuva kotegamo u'a maigae. Inagi Afo'nimo'mo ali'ya'nile'mo mai'nisaya vaya'ai apaki'apile'mo alino asaga huno apategaiye, huno hapa pai'niye.

Yesu'a falisiya kavafe'mo hapa pai'niya gemae

²⁷Naipamo'mo atete nehisige'nae'mo na agufa gemo huguve. Afo, hu'na, nagaetegamo hosu kava'mo afole aisiya kava'mo alika atalo, hu'na hugufiye. Ha'ao. Ani hosu kava'mo alisuvafeke'mo emi'ne'nove. ²⁸Afo, kagikale'mo alika asaga huvo, huno hu'nigeno koku'napati'mo ge huno'ae'mo, nagi'nile'mo ali'na asaga hu'novanage'na halate mago'e hu'na nagi'nile'mo ali'na asaga huguve, huno hu'niye. ²⁹Hu'nige'apae'mo asole vaya'mo anile'mo he ti'a mai'ne'a afite'apae'mo, hakalu hu'niye, hu'a hu'nage'apae'mo mago vaya'amogi, enisole vekamo'a ha pai'niye, hu'a hu'naya'monanafa ³⁰Yesu'a, ani gemo nagaefeke'mo osu'nifa lapakae'efe'mo hu'niye. ³¹Hemenimo ma mopafi vaya'ai hosu kava'apimo afole aisigeno Goti'a alino fako huno apategaiye. Hemenimo ma mopafi

vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo alino hafaino atalegaiye.
³² Apakaemo ma mopafati'mo ali'a he ti'a natetesage'nae'mo muki
 vaya'amo nagai'nilegamo ai'na apavayu huli'na egauve, huno hapa
 pai'niye. ³³ Agaemo haiya agufa kava hu'na faligufi, huno hapa pai'niye.
³⁴ Asole vaya'mogi, lagae ke'aepa gemo'a huno'ae'mo, Kalaisi vekamo
 alagi maige maige huno maigiye, huno hu'niya'monanafa na kava
 higekae'mo Vemo Mafa'nemo ali'a he ti'a ategae, huka nehane. Ani
 Vemo Mafa'nemo ina la'mae, hu'a afi ge'nae. ³⁵ Yesu'a, aise afina'mo
 ha le ya'mo alino ne'apamiya vekamo lapakae'e'mo magokepi lokaeno
 mai'nenoe'ae'mo aeno ha leno lapategaiye. Aeno ha le'nisiya yategamo
 umenitata hiyo fiku yanageno hani lapaugiyanagi. Hanipi'mo umenitata
 nehiya vekamo'a haiya kate'mo ne'ufi huno o'agegaiye. ³⁶ Ha le ya'mo
 alino ne'apamiya vekamo lapakae'e'mo magokepi lokaeno mai'niyanagi
 agaefe'mo lapakesa afitapa fatago higeno'ao ha le vaya'mo ha
 malegayanagi, huno hapa paiteno apataleno uno fala kino mai'niye.

Apakesa afi'a fatago osu'naya kavafe'mo apava gemo hu'niya gemae

³⁷ Yesu'a asole no'agaya agufa aune kava'mo apaulagale'mo
 hu'niya'monanafa agaefe'mo alagi apakesa afi'a fatago osu'nae.
³⁸ Aiyeya'a Gotitegati gemo alinineno aeno hakalo huno hapa nepaiya
 vekamo'a hu'niya gemo afole aisiyafe'mo apakesa afi'a fatago osu'nae.
 Aiyeya'a ani kavatefe'mo,
 Ala kava nene, ina la'mo hapa pai'nona gemo afi'niye. Ala kava
 ne'mo'a ina la'mo himamu'amo'a agufamo alino katino atesiya
 himamu'amo alino ave li'niye,
 huno avo'mo kae male'niye. ^{39,40} Aiyeya'a ani kavatefe'mo mago'e gemo
 huno'ae'mo,

Goti'a apaulagaleti'mo o'agege apaipafati'mo alagepa hu'a afi'a
 aeto osuge hisayafe'mo apaulagamo alino fali kaeno apateteno
 apaipamo alino yafakana huno lokiya vaino apate'niye. Goti'a
 huno'ae'mo, nagaetegamo ai'a atagine'a esage'nae'mo ali'na
 alagepa hu'na o'apatesuvafe'mae, huno hu'niye,
 huno avo'mo kae male'niye. Aiyeya'a ani gemo huno avo'mo kae
 male'niya'mofe'mo Yesu'e'mo magokepi lokae'a mai'naya vaya'mogi
 afa'a apakesa afi'a fatago osu'nae. ⁴¹ Aiyeya'a Yesu ha le konali ya'mo
 age'niya'mofe'mo ani agufa gemo huno ava gemo hu'niye. ⁴² Ani gemo
 hu'niya'monanafa asole vaya'mo yagai'a ne'apataya vaya'mogimo
 Yesufe'mo apakesa afi'a fatago hu'naya'monanafa Falasi vaya'mogimo mono
 nopati'mo ali'a laha fai'a latalegae, hu'a apakesa afi'naya'mofe'mo agi'amo
 ae'a hakalo hu'a hapa opai'nae. ⁴³ Apakaemo ma mopafi vaya'mogi ala
 apaki'apimo ali'a apamisayafeke'mo lusi kava huno hapau'niya'monanafa
 Goti'a ala apaki'apimo alino apamisiyafe'mo aise'amo hapau'niye.

Yesu ge'amo'mo vaya'mo agoti huno apatesiya gemae

⁴⁴Yesu'a alopa gefati'mo gemo huno'ae'mo, nagaefe'mo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mogimo nagaefeke'mo apakesa afi'a fatago nosaya'monanafa ani kava'mo hu'a alino nate'nige'na emi'ne'nova veka'efe'mo apakesa afi'a fatago nehae. ⁴⁵Ina lagimo nage'nafi ani kava hu'a alino nate'nige'na emi'ne'nova veka'e'mo age'nae. ⁴⁶Apakaemo nagaefe'mo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mo hanipi'mo o'maisayafe'mo ha le yakana hu'na ma mopafi'mo emi'ne'nove. ⁴⁷Nagaemo ge'nimo afite'a akame nosisaya vaya'mo agoti hu'na o'apategauve. Nagaemo ma mopafi vaya'mo agoti hu'na apatesuvafe'mo emi'no'me'nofa apakufamo ali'na kati'na apatesuvafe'mo emi'ne'nove. ⁴⁸Mago vaya'mogimo ge'nimo o'afi'a apakame'ya ne'namisayana agoti huno apategaiye. Ma mopamo alino hano huno atalesiya afina'mo ge'nimoke'mo agoti huno apategaiye. ⁴⁹Nagaemo mani gemo nagai'ni nagesafati'mo nagesamo afi'na nosufa muki ya'mo Afo'amo'mo alino nate'nige'na emi'ne'nova vekamo'a ani gemo huvo, huno naha pai'niya gemo nehuve. ⁵⁰Afo'nimo'mo mani gemo huvo, huno naha pai'niya gemo ago afi'novana alagepa hu'a maige maige hu'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya gemo hane'nige'na afite'nae'mo hapa nepauve.

Yesu'a ge'amo ne'afiya vaya'mo apaiyamo sese huno apate'niya gemae

13 ¹Alopa ne'ya'mo ne'naya Pasova afina'mo ago afole aigefe'mo hogo hu'nigeno'ae'mo Yesu'a agai'amo ago afi'niyana ma mopamo atale'na Afo'nimotegamo haisuva afina'nimo ago eno hogo hu'niye, huno afi'niye. Agaemo ma mopafi mai'naya vaya'amogife'mo hau ayamopafi'mo haume haume eno hano hu'niya afina'e'mo hau'niye. ^{2,3}Satani'a Yutasi'mo Isakaliyoti kotega vekamo Saimoni mafa'ne'amo'a Yesu'mo avaleno hosu vaya'ai apayapi'mo atesiya agesamo alino ami'niye. Ne'ya'mo nete'apae'mo Yesu'a ago age'niyana muki ya'mo Afo'amo'mo muki vaya'aite'e muki yate'e'mo yagaisuvafe'mo lekana paino nate'niye. Gotitegati'mo emi'ne'novanage'na halate Gotitegamo haiguve, huno ago age'niye. ^{4,5}Ageteno'ae'mo hi'yalamuteti'mo he tino kukena'amo asagino maleteno taoli kenamo alino hapili'nenno yuvapafi'mo ani'mo laki male'nenno ge'amo ne'afiya vaya'ai apaiyamo aepa faino sese huno apateteno hapili'niya taolileti'mo alino hau huno apate'niye. ⁶Agaemo Saimoni Pita haopale'mo ne'egen'o'ae'mo, Ala kava nene, naiyamo sese huka natesanafe'mo hapiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, ⁷hemenimo nagaemo nehuva kava'nimo aepa'amo o'age'nananageka henaga'age'mo agegane, huno ha pai'nigeno ⁸Pita'a, hemeni'e muki afina'e'mo naiyamo sese huka o'nategane, huno ha pai'nigeno'ae'mo, kaiyamo sese hu'na okatesuvana hemeniimo nafalu'nimogamo o'mai'nananageka hetamakamo o'aligane,

huno ha pai'nigeno ⁹Saimoni Pita'a, Ala kava nene, naiya'age'mo sese huka o'nateka naya'e nagenopa'e'mo sese huka nato, huno ha pai'nigeno ¹⁰Yesu'a, ago ani'mo fale'nisaya vaya'mo muki apakufa'alegamo o'ani'ya ofaino afa'a alagepa huno hane'niya'mofe'mo halate ani'mo ofalegaya'monanafa apaiya'age'mo sese hugae. Muki'amogitapamo ani'mo ago fale'naya'monanafa lapakaepati'mo magoke vekamo o'ani'ya'amo fai'niya vekamo mai'niye. ¹¹Yesu'a agai'amo avalelinuno hosu vaya'aina apamisiya vekamo ago age'niya'mofe'mo lapakaepati'mo o'ani'ya'amo fai'niya vekamo mai'niye, huno hapa pai'niye.

¹²Yesu'a apaiyamo sese huno apatetenoe'mo kukena'amo halate alino vaiteno hi'yalamute'mo haino siate'mo fai mai'nenoe'mo, nagaemo lapaiyamo sese hu'na lapate'nova kava'mo aepa'amo age'nafiye. ¹³Lapakaemo nagaefe'mo nagi aetapae'mo, Tisao, hutapa nagi aege, Ala kava nene, hutapa nagi aege nehaya gemo he, ani agufa vekamo mai'nova'mofe'mo alagi lama ge nehae. ¹⁴Nagaemo Ala kava vekatapimo maige tisa vekatapimo maige hu'ne'nae'mo lapaiyamo sese hu'na lapate'nova'mofe'mo konagatapimogi apaiyamo sese hutapa apateyo. ¹⁵Mani hemenimo hugetapa agaya agufa kava'mo hisayafe'mo ali'na lapave li'novanagi ani agufa kava'mo hiyo. ¹⁶Lama ge lapa nepauve. Mago ali'ya'mo ne'aliya vekamo'a ali'ya'mo afo'amo aeno no'agase. Ani kava huno apa vekamo'a alino ate'nigeno u'niya vekamo aeno no'agase. ¹⁷Lapakaemo ani gemo afitapa alagepa hu'netapae'mo ani kava'mo nehisayana Goti aulagale'mo alagepa hutapa mai'nayanagetapa afa'a lapamogaga aigae. ¹⁸Nagaemo mani gemo muki'amogitapae'mo nosuve. Lekana pai'na lapate'nova vaya'mo ago lapake'nova'monanafa Goti mukufi'mo hu male'niya gemo afole aisiyafe'mo lekana pai'na ate'nove. Ani gemo'a huno'ae'mo, *nagae'e'mo magokepi lokaeno mai'nenoe'ya'mo ne'niya vekamo'a kame huno nate'niye*, huno hu'niye. ¹⁹Ani agufa kava'mo nagaetegamo afole o'ai'nige'nae'mo ago hogote'na mani gemo lapa nepauve. Afole aisigetapae'mo nagaefe'mo, muki afina'mo ne'maiya vekamo mai'niye, hutapa lapakesa afitapa fatago hisayafe'mo hemenimo mani gemo lapa nepauve. ²⁰Lama ge lapa nepauve. Ina lagimo ali'na apate'noge'a ne'vaya vaya'aina ali'a falu fala hu'a ne'apatesafige'a ani kava hu'a nagae'e'mo ali'a falu fala hu'a ne'natae. Ina lagimo nagaemo navale'a ali'a falu fala hu'a ne'natesafige'a ani kava hu'a alino nate'nige'na emi'ne'nova veka'e'mo ali'a falu fala hu'a ne'atae, huno hapa pai'niye.

**Yesu'a, mago vekamo'a nagaemo navaleno hosu vaya'aina apamigiye,
huno hapa pai'niya gemae**

(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lu 22:21-23)

²¹Yesu'a ani gemo nehigenoe'mo agai'a aipamo'mo atete hu'nigeno ina gemo aeno hakalo huno hapa nepainoe'mo, alagi lama ge lapa nepauve.

Lapakaepati'mo mago vekamo'a navaleno hosu vaya'aina apamigiye, huno hapa pai'niye. ²² Ge'amo ne'afiya vaya'mogimo ani gemo afite'apae'mo, lagaepati'mo ina lafe'mo hu'nifi, hu'a apakesamo afite'a i'aulagafi o'aulagafi hu'a mai'nae. ²³ Mago vekamo ge'amo ne'afiya vekae'mo Yesu'a hau ayamopafi'mo hau'niya vekamo Yesu haopale'mo mai'niye. ²⁴ Saimoni Pita'a kini aiteni, ina lafe'mo nehane, huka ge huka afi go, huno ha pai'nigeno ²⁵ Yesu haifi'yale'mo havaeno ape huno mai'neni'ae'mo, Ala kava nene, ina lafe'mo nehane, huno afi ge'nigeno'ae'mo ²⁶ Yesu'a, peleti maya atupamo ali'na anipi'mo aete'na amisuva vekamae, huno ha paiteno peleti maya atupamo alino anipi'mo aeteno Yutasi'a Isakaliyoti kotega vekamo Saimoni mafa'ne'amo alino ami'niye. ²⁷ Yutasi'a peleti maya atupamo ali'nigeno'ae'mo Satani'a agae aipafi'mo faleno hai'niye. Yesu'a Yutasife'mo, huguve, huka nehana kava'mo malage huka huvo, huno ha pai'niye. ²⁸ Hi'yalamute'mo siate'mo fai mai'naya vaya'mogimo Yesu'a na agufa kavafe'mo ani gemo hu'nifi hu'a o'afi'nae. ²⁹ Yutasi'a moni kute'mo ne'yagaiya vekamo mai'niya'mofe'mo mago ge'amo ne'afiya vaya'mogi, uka hopa afina'mo nesuna ne'ya'mo miya faiyo, huno hu'nifi, kagemi ya'apimo ohane'nisiya vaya'aina alika fako huka apamiyo, huno hu'nifi, hu'a apakesa afi'nae. ³⁰ Yutasi'a peleti mayamo afa aliteno malage huno kumategamo lami'niye. Hani'ilaga folagu'mo lami'niye.

Saufa ke'aepa gemo hapa pai'niya gemae

³¹ Yutasi'a apataleno kumategamo lamitegeno'ae'mo Yesu'a, hemenimo Vemo Mafa'nemo'a ala agi'amo aligiye. Agaemo Goti ha le konali ya'amo alino apave lisigeno Goti'a agaeteti'mo ala agi'amo aligiye. ³² Agaemo Goti ha le konali ya'amo alino apave lisigeno'ae'mo Goti'a agai'amo Vemo Mafa'nemo'mo ha le konali ya'amo alino apave ligiye. He, hemenimo malage huno alino apave ligiye. ³³ Mafa'ne'nimogitapae, aise afina'mo lapakae'e'mo magokepi lokae'na maiguve. Kahauya hutapa nagesayafe'mo hugaya'monanafa o'nagegae. Yu vaya'aife'mo, visuva kotegamo afa'a o'ugae, hu'na hapa pai'novanage'na hemeni'e'mo lapakae'e'mo ani agufa gege'mo hu'na lapa nepauve. ³⁴ Hemenimo mago saufa ke'aepa gemo lapa nepauve. Konagatapimogife'mo lapau lapayamopafi'mo lapaino. Lapakae'e'mo nahau nayamopafi'mo nahau'niya kava huno konagatapimogife'mo lapau lapayamopafi'mo lapaino. ³⁵ Konagatapimogife'mo lapau lapayamopafi'mo lapausige'apae'mo muki vaya'mogimo lapakete'apae'mo, Yesu ge'amo ne'afiya vaya'mo mai'nae, hu'a hugae, huno hapa pai'niye.

**Yesu'a Pitafe'mo, nagaefe'mo o'age'nova vekae, huka huteka
kakame'ya namigane, huno ha pai'niya gemae
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lu 22:31-34)**

³⁶ Saimoni Pita'a agaefe'mo, Ala kava nene, haiyategamo ugane, huno afi ge'nigeno'ae'mo, visuva kotegamo hemenimo afa'a nakame

huka o'ugana'monanafa henaga'age'mo afa'a nakame huka ugane, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ³⁷Ala kava nene, na kava hinage'na afa'a kakame hu'na o'uguve. Kagaetefe'mo falisuvafe'mo alo hu'nove, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ³⁸nagaetefe'mo falisanafe'mo alo hu'napiye. Alagi lama ge kaha nepauve, kokolemo'mo age o'ai'nisigekae'mo nagaefe'mo o'age'nova vekae, huka huteka kakame'yamo namigane, huno ha pai'niye.

Yesu'a kakana hu'na mai'nove, huno hu'niya gemae

14 ¹Yesu'a, Lapausoli osuge lapaipamo'mo atete osuge hutapa maiyo. Gotife'mo lapakesa afitapa fatago huge nagaefe'mo lapakesa afitapa fatago huge nehaya'mofe'mo o'ataletapa mago'e hutapa lapakesa afitapa fatago hiyo. ²Afo'nimo'mo mai'niya kotegamo maisaya no'mo asole no'mo hane'niye. Ohane'niyesinana hane'niye, hu'na lapa opauvesine. Lapakaemo haitapa maisaya notapimo nagaemo alo hisuvafe'mo haiguve. ³Hai'na notapimo alo hu'na lapatete'nae'mo nagaegi'e'mo magokepi haita lokaeta maisunafe'mo emi'ne'na lapavalesugeta uta haigune. ⁴Visuva kotegamo ago agege visuva ka'mo ago agege hu'nae, huno hapa pai'nigeno ⁵Tomasi'a, Ala kava nene, visana kotegamo lagaemo o'age'nona'mofe'mo haiya kava huta visana ka'mo agegaune, huno afi ge'nigeno'ae'mo, ⁶Nagaemo ka'mo mai'ne'na lama gemo aepa vekamo mai'ne'nae'mo vaya'mo afa'a maisaya ya'mo aepa vekamo mai'nove. Muki vaya'mogimo muki ya'mo Afo'amotegamo apakai'apimo afa'a o'ugafa nagaetegamo ete'apaekae'mo muki ya'mo Afo'amotegamo afa'a ugae. ⁷Ago nagetapa aeto hu'naesinana ani kava hutapa Afo'nimo'mo ago agetapa aeto hu'naesine. Hemenimo mani afinateti'mo aepa faitapa Afo'nimo'mo alagi agetapa aeto nehae, ago age'naya'mofe'mae, huno hapa pai'nigeno ⁸Filipi'a, Ala kava nene, Muki ya'mo Afo'amo'mo lave ligeta agetetae'mo alagine huteta maino, huno ha pai'nigeno ⁹Yesu'a, Filipigamo lapakae'e'mo yatala afina'mo magokepi lokae'na mai'novana nageka aeto osu'napiye. Nage'niya vekamo'a muki ya'mo Afo'amo'mo ago age'niya'mofe'mo na kava higekae'mo muki ya'mo Afo'amo'mo lave liyo, huka nehane. ¹⁰Nagaemo muki ya'mo Afo'amopi'mo mai'nogeno muki ya'mo Afo'amo'mo nagaepi'mo mai'niye, huka kagesa afika fatago osu'napiye. Lapa nepauva gemo nagai'ni nagesafati'mo nagesa afi'na lapa nopauva'monanafa agaemo muki ya'mo Afo'amo'mo nagaepi'mo mai'nenoe'ae'mo ali'ya'amo ne'aliye. ¹¹Muki ya'mo Afo'amopi'mo mai'nogeno muki ya'mo Afo'amo'mo nagaepi'mo mai'niye, hu'na nehuvanagi lapakesa afitapa fatago hiyo. Nehuva gee'mo lapakesa afitapa fatago nosisayana lokiya kava'mo nehuva kava'mo agetetapae'mo lapakesa afitapa fatago hiyo. ¹²Lama ge lapa nepauve, nagaefe'mo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mogimo nagaemo nehuva

agufa kava'mo afa'a hugae. Afo'nimotegamo haiguva'mofe'mo nagaemo nehuva kava'mo ago ae'a nagase'a mago'e kava'mo hugae. ¹³Lapakaemo nagi'nileti'mo na agufa kavafe'mo nunumu'mo hutapa afi gesafi Afo'nimo ha le konali ya'amo ali'na lapave lisuvafe'mo ani kava'mo afa'a huguve. ¹⁴Nagi'nileti'mo muki kavafe'mo nafi gesayana ani kava'mo afa'a huguve.

**Yesu'a Goti Auneme'amo ali'na atesugeno
emi'negaiye, huno hapa pai'niya gemae**

¹⁵Nagaefe'mo lapau lapayamopafi'mo lapau'nisiya'mo'mo ma kava'mo hiyo, hu'na nehuva gemo akame hiyo. ¹⁶Nagaemo muki ya'mo Afo'amofe'mo nunumu'mo hisugeno mago alu vekamo emineno lapakae'e'mo muki afina'mo alagi magokepi lokaeno mai'nenno lapa maesiyafe'mo alino lapamigiye. ¹⁷Goti'a Auneme'amo alagi lama ge'age aepa Auneme'amo alino lapamigiye. Ma mopafi vaya'mogimo agaemo o'age'a age'a aeto osu'naya'mofe'mo afa'a o'aligaya'monanafa lapakae'e'mo mai'niya'mofe'mo ago age'nae. Agaemo lapakae'e'mo ago mai'niyanageno lapakaepi'mo maigiye. ¹⁸Megusa mafa'negana hutapa o'maisayafe'mo lapakaetegamo emi'negauve. ¹⁹Aise afina'mo utesige'apae'mo ma mopafi vaya'mogimo halate o'nagegaya'monanafa lapakaemo halate ago nagegae. Maige maige hu'na ne'mauva vekamo mai'nova'mofe'mo lapakaemo ani kava hutapa afa'a maigae. ²⁰Ani afina'mo afole aisigetapae'mo agetapae'mo Afo'amopi'mo mai'nigeta agaepi'mo mai'nonageno lagaepi'mo mai'niye, hutapa nagegae. ²¹Vaya'mogi ke'aepa ge'nimo ma kava hiyo, ina kava osiyo, hu'na hapa nepauva gemo alite'a akame nehaya vaya'mogi nagaefe'mo hapau apayamopafi'mo nehapaiya vaya'mo mai'nae. Afo'nimo'mo nagaefe'mo hapau apayamopafi'mo nehapaiya vaya'aife'mo ani kavake'mo huno hau ayamopafi'mo hau'nisige'na nagae'e'mo ani kavake'mo hu'na nahau nayamopafi'mo nahau'nisige'na nagai'nimo ali'na apave lisuge'apa nagegae, huno hapa pai'nigeno ²²Yutasi'a Isakaliyoti kotega vekamo hamo'amo'mo, Ala kava nene, na kava higekae'mo kagaikamo kagesunafe'mo lagaekemo alika lave ligana'monanafa ma mopafi vaya'mo alika apave oligane, huno afi ge'nigeno'ae'mo ²³Yesu'a ge'ale'mo aeno atagaina huno ha paino'ae'mo, nagaefe'mo hapau apayamopafi'mo nehapaiya vaya'mogimo ge'nimo akame hugae. Akame hisageno Afo'nimo'a apakaefe'mo hau ayamopafi'mo hau'nisigeta'a agae'e nagae'e'mo apakaemo maisayategamo eta'a magokepi lokaeta'a maige maige huta maigune. ²⁴Nagaefe'mo hapau apayamopafi'mo nohapaiya vaya'mogimo ge'nimo alagi akame nosae. Nagesafati'mo nagesa afi'na mani gemo lapa nopaufa muki ya'mo Afo'amo'mo alino nate'nige'na emi'ne'nova vekalegati'mo mani gemo alite'na lapa nepauve. ²⁵Lapakae'e'mo magokepi lokae'na mai'ne'nae'mo

mani gemo lapa nepauve. ²⁶Hemenimo lapa nepauva'monanafa muki ya'mo Afo'amo'mo aote Auneme'amo'mo lapa maesiya vekamo nagi'nileti'mo alino atesigeno lapakaetegamo emineno muki ge'amo alino lapaya maleteno lapaipa lapakesa alino he tino lapatesigetapa lapa nepauva gee'mo lapakesa afitapa ho hugae. ²⁷Naipamo'mo falu hu'nige'na ne'mauva kava hutapa lapaipamo'mo falu hu'nisigetapa maisayafe'mo ali'na nelapamuve. Ma mopafi vaya'mogi ali'a ne'apamiya kava hu'na ali'na nolapamuve. Lapausoli hutetapa lapaipamo'mo atete hu'nisigetapa koli osiyo. ²⁸Nagaemo, lapatale'na haite'nae'mo halate emi'negauve, hu'na lapa pai'nogetapa ago afi'nae. Nagaefe'mo lapau lapayamopafi'mo lapau'niyesinana Afo'nimo'mo ago aeno nagase'niya vekalegamo haisuvafe'mo lapamogaga ne'aiyesine. ²⁹Ani kava'mo afole aisigetapae'mo lapakesa afitapa fatago hisayafe'mo hemenimo lapa nepauve. ³⁰Ma mopafi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo ago ne'eya'mofe'mo yatala gemo lapa opaiguve. Ago ne'eya'monanafa agae ya'mo naipafi'mo ohane'niya'mofe'mo afa'a yagaino o'nategaiye. ³¹Ma mopafi vaya'mogi muki ya'mo Afo'amofe'mo nagaemo nahau nayamopafi'mo nahau'niya kava'mo agesayafe'mo muki ya'mo Afo'amo'mo, ma kava huvo, huno naha pai'niya kava'mo akame hu'na nehue. Mani nopati'mo ataleta he tita vigetao.

Yesu'a nofikana hu'na mai'nove, huno hu'niya gemae

15 ¹Yesu'a huno'ae'mo, nagaemo lama ge alagamo ne'aeya nofikana hu'na mai'nove. Afo'nimo'mo ani nofi hoy aepa vekamo mai'neni ne'yagaiye. ²Agaemo nagaepati'mo ae'niya nofi akopamo'mo alagamo no'aeya nofi akopamo hatagauteno alino alagepa huno ne'atale. Ani agufa kavake'mo huno alagamo ne'aeya nofi akopafati'mo mago'e huno alagamo aesiyafe'mo hatagauno alino alagepa huno ne'ate. ³Nagaemo hatagau'na ali'na alagepa hugekana hu'na ali'na lapaya male'nova geleti'mo hosu kavatapimo sese hu'na lapate'nogetapa yaveyave vaya'mo mai'nae. ⁴Nagaepi'mo aeta hanitapa maige'nao nagaemo lapakaepi'mo alagi maino. Nofi akopamo'mo nofi'afi'mo aeno ohani'nigeno alagamo no'aeya agufa kava'mo hutapa nagaepi'mo alagi o'mai'nisaya'mo'mo alagamo alagi o'aegae.

⁵Nagaemo nofi'agana hu'na mai'nogetapa nofi akopa'agana hutapa mai'nae. Naote maige lapaote maige huta mai'nisunana lapakaemo mago kava'mo afa'a osugaya'mofe'mo nagaepi'mo alagi mai'nisage'na lapakaepi'mo alagi mai'nisugetapae'mo asole alagamo afa'a aegae. ⁶Mago vekamo'a nagaepi'mo aeno hanino o'mai'nisiya'mo'mo akopamo hatagauno atale'nisigeno leno vaitesige'a ali'a anupa hute'a atafi'mo ali'a yaga au'a kaesageno leno asagaligiye. ⁷Lapakaemo nagaepi'mo aeta hanitapa mai'nisageno ge'nimo lapaipafi'mo hane'ninagetapa

lapau'nisiya yafe'mo Gotife'mo ge hutapa afi gesageno'ae'mo afa'a alino lapamigiye. ⁸Lapakaemo asole alagamo ae'netapae'mo Afo'nimo'mo ala agi'amo alita amisaya kavateti'mo ge'nimo ne'afiya vaya'mo maigae. ⁹Afo'nimo'mo nagae'fe'mo hau ayamopafi'mo hau'niya kava huno lapakaefe'mo nahau nayamopafi'mo nahau'niye. Nahau nayamopafi'mo nahau'niya kavapi'mo aetapa hanitapa maiyo. ¹⁰Ge'aepa ge'nimo akame hisayana nahau nayamopafi'mo nahau'niya kavapi'mo aetapa hanitapa maigae. Ani kava hu'na Afo'nimo ke'aepa ge'amo akame nehu'nae'mo Afo'nimo'mo hau ayamopafi'mo hau'niya kavapi'mo alagi mai'nove. ¹¹Namogaga ne'auva kava'mo'a lapaipafi'mo havai tesigetapae'mo lapamogaga aisayafe'mo mani gemo lapa nepauve. ¹²Ge'aepa ge'nimo hane'niyana lapakaefe'mo nahau nayamopafi'mo nahau'niya kava huno konagatapie'mo lapau lapayamopafi'mo lapaino. ¹³Mago vekamo'a ao vaya'ae'mo hau ayamopafi'mo hau'niyanageno falino apatesiyana ani agufa hau ayamopafi'mo hau'niya kava'amo'mo muki vaya'mogimo hapau apayamopafi'mo hapau'niya kava'apimo ago aeno apakase'niye. ¹⁴Lapakaefe'mo muki ma kava hiyo, ina kava osiyo, hu'na lapa pai'nova ge'nimo akame nehisaya'mo'mo nao vaya'mo mai'nae. ¹⁵Ali'ya aepa vekamo'mo ali'ya'amo ne'aliya vaya'mo muki ali'ya'amo alisayafe'mo ali'ya'amo aepa'amo alino apave noliya'monanafa ali'ya'nimo ne'aliya vaya'age'mo mai'nae, hu'na hemenimo mago'e hu'na ge osuguve. Afo'nimotegati'mo muki ge'amo afi'nova gemo ago lapa pai'nova'mofe'mo nao vaya'mo mai'nae, hu'na nehuve. ¹⁶Lapakaemo lekana paitapa o'nate'nafa naga'ge'mo lekana pai'na lapate'novanagetapa alagamo hanege hanege huno hanesiya alagamo aesayafe'mo lekana pai'na lapate'nove. Afo'nimofe'mo nagi'nileti'mo muki kavafe'mo ge hutapa afi gesayana afa'a alino lapamigiye. ¹⁷Inagi ina ke'aepa gee'mo lapa pai'nae'mo, konagatapie'mo lapau lapayamopafi'mo lapaino, hu'na ago lapa pai'nove, huno hapa pai'niye.

**Ma mopafi vaya'mogimo apaini hu'a lapategae,
huno hapa pai'niya gemae**

¹⁸Ma mopafi vaya'mogimo apaini hu'a lapatesagetapae'mo, hogote'a Ala kava nefe'mo apaini hu'a ate'naya kava hu'a apaini hu'a nelatae, hutapa lapakesa afiyo. ¹⁹Lapakaemo ma mopafi vaya'mo mai'naesinana ma mopafi vaya'mogimo vaya'apie'mo hapau'niya agufa kava'mo hu'a lapakaefe'mo hapau apayamopafi'mo hapau'niesine. Hapau'niyesina'monanafa nagaemo ma mopafi vayapati'mo lekana pai'na lapate'nogetapa ma mopafi vayapi'mo o'mai'naya'mofe'mo apaini hu'a nelapatae. ²⁰Nagaemo, mago ali'ya'amo ne'aliya vekamo'mo ali'ya'amo afo'amo'mo aeno no'agase, hu'na lapa pai'nova gee'mo lapakesa afiyo. Apakaemo apaini hu'a nate'nisaya kava hu'a

lapakae'e'mo apaini hu'a lapategae. Apakaemo ge'nimo afi'nisayana getapimo afigae. ²¹Apakaemo alino nate'nige'na emi'ne'nova vekamo o'age'nayanage'a vaya'nimo mai'naya'mofe'mo lapakaetegamo muki ani agufa kavake'mo hugae. ²²Emi'ne'na hapa opai'novesinana apakame'ya o'namisageno hosu kava'apimo afa'a ohane'niyesine. Ago hapa pai'nova'mofe'mo hosu kavatimo o'age'none, hu'a lagi osugae. ²³Ina lagimo apaini hu'a ne'natesafi ani kava hu'a Afo'nimotega'e'mo apaini hu'a ne'atae. ²⁴Nagaemo apakaetegamo e'na vaya'mogi nosaya agufa kava'mo osu'novesinana apakame'ya o'namisageno hosu kava'apimo ohane'niyesina'monanafa hu'nova kava'mo ago agete'apae'mo nagaetega'e Afo'nimotega'e'mo apaini hu'a nela'atae. ²⁵Apakae ke'aepa gemo'mo huno'ae'mo, *apakaetegamo mago hosu kava'mo osu'nova'monanafa fiku apaini hu'a nate'nae*, huno avo'mo kae male'niya gemo afole aisiyafe'mo ani kava'mo nehae. ²⁶Nagaemo lapa maesiya vekamo lagi lama ge'age'mo aepa Auneme'amo Afo'nimotegati'mo ali'na atesugenno emineno nagaefe'mo faigoko gemo hugiye. ²⁷Lapakaemo ali'ya'nimo aepa fai'na ali'nova afinateti'mo naga'e'mo magokepi lokaeta maime maime etapa hemeni'e'mo mai'naya'mofe'mo lapakae'e'mo nagaefe'mo faigoko ge'nimo aeta hakalo hugae, huno hapa pai'niye.

16 ¹Asagautapa o'aisayafe'mo mani gemo lapa nepauve. ²Apakaemo mono no'apifati'e mono no'apifati'e'mo ali'a lapa fai'a lapatalete lapataleteke'mo hugae. Mago afina'mo afole aisige'apae'mo kamiti lapamagite'apae'mo, Goti ali'ya'amo lagi ne'alune, hu'a apakesa afigae. ³Muki ya'mo Afo'amo'mo o'age'naya kava hu'a nagaemo o'nage'naya'mofe'mo ani agufa kava'mo lapakaetegamo hugae. ⁴Ani kava'mo afole aisigetapae'mo, ani agufa kavafe'mo laha pai'niya kava'mo hemenimo afole ai'niye, hutapa lapakesa afitapa ho hisayafe'mo mani gemo lapa nepauve.

Goti Auneme'amo ali'ya'ae'mo ava gemo hu'niya gemae

Hogote'na lapakae'e'mo magokepi loka'e'na mai'nova afina'mo mani gemo lapa opai'nova'monanafa ⁵hemenimo alino nate'nige'na emi'ne'nova vekalegamo haisuvafe'mo nehu'nae'mo mani gemo lapa nepauve. Lapa nepauva'monanafa lapakaepati'mo magoke vekamo'a haiyategamo ugane, huno lagi loka huno ge huno nafi oke'niye. ⁶Mani gemo lapa nepauva'mofe'mo lapaipafi'mo lapaipamo'mo lusi kava huno kana hu'niya kava'mo havai te'niya'monanafa ⁷lama ge lapa nepauve, lapa maesugetapa mago'e huta alagepa hutapa maisayafe'mo lapatale'na haiguve. Lapatale'na ohaisuvana lapa maesiya vekamo ali'na atesugenno lapakaetegamo emi no'megaiya'monanafa lapatale'na haisuva'mo'mo lapa maesiya vekamo ali'na atesugenno eminegaiye. ⁸Emi'nenno'ae'mo ma mopafi vaya'ai hosu kava'apigi fatago kava'nigi

agoti hu'na apatesuva kava'nigi huno alino apave lisige'a agegae.
⁹Nagaefe'mo apakesa afi'a fatago nosaya'mofe'mo hosu kava'apimo alino apave lisige'a agegae. ¹⁰Nagaemo Afo'nimotega u'na haisugetapae'mo alagi o'nagegaya'mofe'mo fatago kava'nimo alino apave lisige'a agegae.
¹¹Nagaemo ma mopafi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo ago agoti hu'na ate'nova'mofe'mo agoti hu'na apatesuva kava'mo alino apave lisige'a agegae. ¹²Nagaemo mago'e gemo hane'niyanage'na lapa paigefe huva'monanafa kana hu'niya gemo hane'niya'mofe'mo o'afigae. ¹³Hemenimo o'afigaya'monanafa Auneme'amo lama gemo aepa vekamo emineno'aek'e'mo muki lama ge'amo alino lapave ligiye. Agai'amo agesafati'mo agesa afino ani gemo osugifa afi'niya gemo lapa paiteno afole aisiya kavafe'mo ava gemo huno lapa paigiye.
¹⁴Agaemo ha le konali ya'nimo alino lapave liteno nagi'nile'mo alino asaga huno nategaiye. ¹⁵Afo'nimo muki ya'amo nagai'ni ya'age'mo hane'niya'mofe'mo ani gemo hu'nae'mo, Goti Auneme'amo'a ha le konali ya'nimo alino lapave ligiye, hu'na ago lapa pai'nove.

**Yesu'a, yulagefa aitetapae'mo halate lapamogaga
aigae, huno hapa pai'niya gemae**

¹⁶Aise afina'mo utesigetapa o'nagegaya'monanafa halate mago'e huno aise afina'mo utesigetapa nagegae, huno hapa pai'niye. ¹⁷Mago ge'amo ne'afiya vaya'amogimo ani gemo afite'apae'mo, aise afina'mo utesigetapa o'nagegaya'monanafa halate mago'e huno aise afina'mo utesigetapa nagegae, huno laha paige Afo'nimotega haiguva'mofe'mae, huno laha paige hu'niya gemo aepa'amo na agufa gemo hu'niye. ¹⁸Aise afinane, huno hu'niya gemo aepa'amo na agufa gemo'mo hu'niye. Na agufa kavafe'mo ani gemo hu'nifi huta o'afi'none, hu'a hu'nae. ¹⁹Inagi Yesu'a loka hu'a ge hu'a nafi gesayafe'mo nehae, huno apaketeno'ae'mo, nagaemo, aise afina'mo utesigetapa o'nagegaya'monanafa halate mago'e huno aise afina'mo utesigetapa nagegae, hu'na lapa pai'nova gee'mo gemo huge afige hutapa mai'nafiye. ²⁰Alagi lama ge lapa nepauve, lapakaemo avi'ya'mo hugaya'monanafa ma mopafi vaya'mogimo apamogaga aigae. Yulagefa aitetapae'mo halate aitapa afe letapa lapamogaga aigae.
²¹A'nemogimo mafa'nemo ali'a apatesayafe'mo hu'naya afina'mo apakafu ki'nige'apae'mo yulagefa ne'aiya'monanafa ali'a apatete'apae'mo apakafu ki'niya kavafe'mo apakesa o'afi'a mafa'ne'apieke'mo apamogaga ne'aiye.
²²Ani kava hutapa hemenimo yulagefa ne'aiya'monanafa halate e'na lapakesugetapae'mo lapaipafi'mo lapamogaga aigae. Mago vekamo'mo ani lapamogaga aisaya kavatapimo afa'a alino o'atalegaiye. ²³Ani afina'mo afole aisigetapae'mo mago kavafe'mo loka huta nafi okegae. Alagi lama ge lapa nepauve, lapakaemo Afo'nimofe'mo nagi'nileti'mo muki yafe'mo afi gesageno'ae'mo afa'a alino lapamigiye. ²⁴Hogotetapa

nagi'nileti'mo ge hutapa afi oke'nae. Afa'a ge hutapa afi gegeno'ao alino lapamisigeno lapaipafi'mo lapamogaga aisaya kava'mo havai tegaiye, huno hapa pai'niye.

**Yesu'a, ma mopafi kava'mo ae'na agase'nove,
huno hapa pai'niya gemae**

²⁵Nagaemo ani kavafe'mo ae'na kalafefa gemo hu'na lapa pai'nova'monanafa afole aisiya afina'mo ae'na kalafefa gemo lapa opaigufa Afo'nimofe'mo ava gemo hu'na afole ai'na lapa paiguve. ²⁶Ani afina'mo afole aisigetapae'mo nagi'nileti'mo nunumu hutapa afi gegae. Lapakaemo nagi'nileti'mo ago ge hutapa afi gegaya'mofe'mo Afo'nimofe'mo ge hu'na afige'na lapa maesuva agufa kava'mo ohanegaiye. ²⁷Lapakaemo nagaefe'mo lapau lapayamopafi'mo lapau'nigetapae'mo Gotitegati'mo emine'niye, hutapa lapakesa afitapa fatago nehaya'mofe'mo Afo'nimo'mo agai'amo lapakaefe'mo hau ayamopafi'mo hau'niye. ²⁸Nagaemo Afo'nimotegati'mo ma mopafi'mo emi'ne'nove. Halate ma mopamo atale'na Afo'nimotegamo haiguve, huno hapa pai'nige'apae'mo ²⁹ge'amo ne'afiya vaya'mogimo, vae, hemenimo aeka kalafefa gemo huka laha nopaipa huka afole aika laha nepaine. ³⁰Hemenimo lagaemo ago kage'nonana mago vekamo'a kagaefe'mo mago gee'mo loka huno kafi gesiyafe'mo agava o'maika hogoteka vaya'ai apaipafi'mo ne'apakanageta kage'none. Muki kava'mo ne'agana'mofe'mo kagaefe'mo Gotitegati'mo emike'nane, huta lagesa afitapa fatago nehune, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, ³¹Hemenimo lapakesa afitapa fatago nehafiye. ³²Afiyo, ani afina'mo eno alagi ago hogo hu'niya'monanafa hemenimo ago afole ai'niyanagetapa nataletapa atagu faetapa notapilegamo utetapa hisage'na nagai'nige'mo maiguve. Maiguva'monanafa muki ya'mo Afo'amo'mo naga'e'mo magokepi lokaeno mai'niya'mofe'mo nagai'nige'mo o'maiguva'monanafa muki ya'mo Afo'amo'e'mo magokepi lokaeta'a maigu'ae. ³³Lapakaemo nagaepi'mo mai'netapae'mo lapaipamo'mo falu hisiyafe'mo mani gemo lapa nepauve. Ma mopafi'mo mai'netapae'mo hanageke ya'mo alitapa maigaya'monanafa nagaemo ma mopafi kava'mo ago ae'na agase'nova'mofe'mo lapakaemo lokiya vaitapa maiyo, huno hapa pai'niye.

Yesu'a nunumu'mo huno apate'niya gemae

17 ¹Yesu'a ani gemo ago hapa paiteno'ae'mo alino maku huno koku'nategamo age'nenonunumu'mo hu'niye. Afo, ani afina'mo ago afole aiyanagi kagikale'mo alino asaga huno katesiyafe'mo Mafa'nekamo agi'ale'mo alika asaga huka ato. ²Kagaemo muki ma mopafi vaya'aite'mo yagaino apatesiyafe'mo lekana paika ate'nane. Apavaleka ami'nana vaya'mo afa'a maige maige hu'a maisaya ya'mo

alino apamisiyafe'mo himamu'amo ago alika ami'nane. ³Kagaemo lama ge'age Gotiga'e Yesu Kalaisi'mo alika ate'nanageno emine'niya veka'e'mo anake'a aeto hu'naya vaya'mogimo maige maige hu'a maisaya ya'mo ago ali'nae. ⁴Nagaemo ma mopafi mai'ne'nae'mo kagikale'mo ali'na asaga hu'na kate'nove. Kagaemo ani ali'ya'mo aliyo, huka naha pai'nana ali'yakamo ago alagi ali'na hano hu'nove. ⁵O Afo, kagae'e'mo magokepi lokae'na mai'ne'nae'mo kaulagale'mo ha le konali ya'nimo ma mopamo alo osu'nana afinateti'mo ali'nova ha le konali ya'nimo alika namiyo.

⁶Nagaemo ma mopafi vayapati'mo apavaleka nami'nana vaya'mo kagikamo aepa'amo ali'na apave li'nove. Ani vaya'mo vayakamo mai'nageka ago apavaleka nami'nane. Apakaemo kagae gemo alite'a gekale'mo yagai'a ate'ne'a akame hu'nae. ⁷Hemenimo apakaemo ago age'nayana muki alika nami'nana ya'mo kagaetegatike'mo e'niye, hu'a age'nae. ⁸Ani kava'mo hu'na nami'nana gemo ali'na apami'noge'a alite'apae'mo, Gotitegati'mo emine'niye, hu'a nagete'apae'mo Goti'a alino ate'nigeno emine'niye, hu'a apakesa afi'a fatago nehae. ⁹Nagaemo nunumu'mo hu'na ne'apatove. Nagaemo ma mopafi vaya'aife'mo nunumu'mo hu'na no'apatofa apavaleka nami'nana vaya'mo vayakamo mai'naya'mofe'mo nunumu'mo hu'na ne'apatove. ¹⁰Muki vaya'nimo vayakamo mai'nae. Ani agufa kava'mo hu'a vayakamo vaya'nimo mai'nae. Apakaemo ha le konali ya'nimo ali'a apave lite'a nagi'nile'mo ali'a asaga hu'a ne'natae. ¹¹Hemenimo ma mopafi'mo mago'e hu'na o'mai'na atale'na kagaetegamo haiguva'monanafa apakaemo ma mopafi'mo mai'nae. Afo, hu'na, kaote vekamo mai'neka alagepa kava'age'mo nehana vekae, ani kava'mo huta'a magoke'age'mo mai'no'a kava hu'a apavaleka nami'nana vaya'mo magoke'age'mo mai'nayanage'a ani kava hu'a maisayafe'mo himamukaleti'mo yagaika apato. ¹²Nagaemo ma mopafi'mo apakae'e'mo magokepi lokae'na mai'ne'nae'mo kagikaleti'e himamukaleti'e'mo yagai'na apate'noge'a afa'a mai'naya'monanafa magoke vekae'mo kagae mukufi gemo'mo, lageso hugiye, huno hu'niya gemo afole aisiyafe'mo lageso hu'niye. ¹³Hemenimo nagaemo kagaetegamo haisuvafe'mo nehu'nae'mo ma mopafi mai'ne'nae'mo namogaga ne'auva kava hu'a apamogaga aisaya kava'mo apaipafi'mo havai tesiyafe'mo mani gemo hu'na nunumu hu'na ne'apatove. ¹⁴Nagaemo kagae gemo ali'na apami'noge'a ali'nage'apae'mo ma mopafi vaya'mogimo apakaefe'mo alagi ohapau'nige'a apaini hu'a apate'nae. Ma mopafi vaya'mo o'mai'naya'mofe'mo apaini hu'a apate'nae. ¹⁵Nagaemo, ma mopafati'mo apavalelika haiyo, hu'na ge nosufa, hosu vekamo'mo apakaetegamo hosu kava'mo osisiyafe'mo yagaika apato, hu'na nunumu hu'na ne'apatove. ¹⁶Nagaemo ma mopafi vekamo o'mai'nova kava hu'a ma mopafi vaya'mo o'mai'nae. ¹⁷Lama gekaleti'mo apavaleka alika kagaetegamo apaote apato. Gekamo alagi lama ge'ageke'mo hane'niye.

¹⁸Kagaemo ma mopafi vaya'aitegamo alika nate'nanage'na emi'ne'nova kava hu'na ma mopafi vaya'aitegamo ali'na apate'noge'a u'nae.

¹⁹Kagaemo lama gekaleti'mo apavaleka alika apaote apatesanafe'mo nagaemo ali'yakamo alisuvafe'mo ali'na naote nate'nove.

²⁰Nagaemo mani vaya'aifeke'mo nunumu hu'na no'apatofa ge'apileti'mo nagaefe'mo apakesa afi'a fatago hisaya vaya'efe'mo nunumu hu'na ne'apatove. ²¹Apakaemo muki'amogi magoke'age'mo mai'ne'a Afo'nimogamo nagaepi'mo mai'nanage'na kagaepi'mo mai'nova kava hu'a la'agaepi'mo magoke'age'mo maisayafe'mo nunumu hu'na ne'apatove. Magoke'age'mo mai'nisage'apae'mo ma mopafi vaya'mogi apakete'apae'mo nagaefe'mo, Goti'a alino ate'nigeno emine'niye, hu'a apakesa afi'a fatago hisayafe'mo nunumu hu'na ne'apatove.

²²Magoke'age'mo mai'no'a kava hu'a magoke'age'mo maisayafe'mo alika nami'nana ha le konali ya'nimo ali'na apami'nove. ²³Nagaemo apakaepi'mo mai'nogeka nagaepi'mo mai'nana'mofe'mo magoke'age'mo maisayafe'mo nunumu hu'na ne'apatove. Magoke'age'mo mai'nisage'a ma mopafi vaya'mogimo apakete'apae'mo, Goti'a alino ate'nigeno emine'niye. Goti'a Mafa'ne'ae'mo hau ayamopafi'mo hau'niya kava huno apakaefe'mo hau ayamopafi'mo hau'niye, hu'a hisayafe'mo nunumu hu'na ne'apatove. ²⁴Afo, nahau'niyanagi apavaleka nami'nana vaya'nimo nagaetegamo e'a mai'ne'a alika nami'nana ha le konali ya'nimo agesayafe'mo nahau'niye. Ma mopamo alo osu'nana afina'mo nagaefe'mo kahau kayamopafi'mo kahau'niya'mofe'mo ha le konali ya'nimo alika nami'nane. ²⁵O Afo, fatago kava'age'mo nehana vekamogae, hu'na, ma mopafi vaya'mogimo okage'naya'monanafa nagaemo kage'noge'apae'mo mani vaya'mogi kagete'apae'mo, Goti'a Afo'amo'mo alino ate'nigeno emine'niye, hu'a afi'nae. ²⁶Nagaefe'mo kahau kayamopafi'mo kahau'niya kavakamo apakaepi'mo hanesige'na apakaepi'mo maisuvafe'mo kagikamo aepa'amo ali'na apave li'novanage'na mago'e hu'na ali'na apave liguve, huno nunumu hu'niye.

Yesu'mo atafau'a kalavusi hu'a ate'naya gemae

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lu 22:47-53)

18 ¹Nunumu ago hutege'apae'mo Yesu'e ge'amo ne'afiya vaya'e'mo nopati'mo atale'a lami'a mago ani kalokalopamo agi'amo Kitaloni kalokalopamo lakae'a yosa hoyafi'mo u'a mai'nae. ²Apakaemo muki afina'mo u'a ani aupilagamo ali'a anupa hu'a maitale maitale hu'a mai'naya'mofe'mo Yutasi'a kutulu ya'mo ali'niya vekamo'mo ago age'niye. ³Yosa hoyafi'mo mai'nage'apae'mo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vayanagi Falasi vayanagi gamani ati vayanagi alopa mono note'mo ne'yagaiya ati vayanagi hu'a ali'a apate'nage'a u'nae. Yutasi'a apavaletege'a ata kani ae'a alige lamu kani'mo ae'a alige kaveta

kayo'mo alige naipemo alige hute'a e'nae. ⁴E'a ava'yi hu'nageno'ae'mo Yesu'a agai'a agufale'mo afole aisiya kava'mo ago age'niya'mofe'mo, lapakaemo ina la'mo agesayafe'mo kahauya hulitapa ne'ae, huno apafi ge'nige'apae'mo, ⁵Yesu'a Nasalasa taonifi vekamo agesunafe'mo ne'one, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, ani vekamo ma nagaek'e'mae, huno hapa pai'niye. Yutasi'a kutulu ya'mo ali'niya veka'e'mo magokepi lokae'a he ti'a mai'nae. ⁶Yesu'a halate hu'niya gemo huno, ani vekamo ma nagaek'e'mae, huno hapa nepaige'apae'mo apakamelagati'mo apaune hetale'a u'a mopafi'mo apago'ya fai'nae. ⁷Halate Yesu'a, ina la'mo agesayafe'mo kahauya hulitapa ne'ae, huno apafi ge'nige'apae'mo, Yesu'a Nasalasa taonifi vekamo agesunafe'mo ne'one, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, ⁸Nagaemo, ani vekamo mai'nove, hu'na ago lapa pai'nove. Lapakaemo nagaemo nagesayafe'mo e'naya'mofe'mo mani vaya'mo afa'a apatalege'a viyo, huno hapa pai'niye. ⁹Yesu'a hogoteno nunumu huno'ae'mo, apavaleka nami'nana vayapati'mo magoke vekamo atale'nogeno lageso osu'nifa muki'amo afa'a mai'nae, huno hu'niya gemo afole aisiyafe'mo ani gemo hu'niye. ¹⁰Saimoni Pita'a naipe'aleti'mo asagino hogote vekamo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo ali'ya'amo ne'aliya vekamo lamaga aupilaga agesamo heno lafe huno atale'niye. Ani vekamo agi'amo Malakasi'ae. ¹¹Yesu'a Pitafe'mo, naipekamo halate ano'afi'mo alika faika falu kao. Afo'nimo'mo alino nami'niya kapufi ani'mo o'nesufiye, huno ha pai'niye.

Yesu'a avaleli'a Anasitegamo u'naya gemae

¹²Inagi gamani ati vayanagi apakaete'mo yagaino ne'apateya vekamogi alopa mono note'mo ne'yagaiya ati vayanagi hu'a Yesu'mo atafau'a ayatalate'mo nofi ki'a ate'nae. ¹³Hogote'a Anasi notegamo avaleli'a u'nae. Ani kafugamo hogote vekamo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo agi'amo Kaiyafasi'ae. Kaiyafasi ayemo'amo'mo Anasi'ae. ¹⁴Hogoteno Kaiyafasi'a Yu vaya'mogimo hisaya kavafe'mo, magoke vekamo'a muki vaya'mogitalefe'mo falino latesigeta hano osuta afa'a maisunana kanale hugiye, huno hapa pai'niye.

Pita'a Yesufe'mo o'age'nova vekae, huno hu'niya gemae (Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lu 22:55-57)

¹⁵Yesu'a avaleli'a u'nage'anae'mo Saimoni Pita'e mago vekamo ge'amo ne'afiya veka'e'mo apakame hu'ana u'ana note'mo ava'yi hu'na'ae. ¹⁶Pita'a keg'iya malaga hi'yanale'mo mai'nigeno alu vekamo hogote vekamo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya vekamo'a alu vekamo age'niya'mofe'mo ani vekamo Yesu'e'mo keg'iya yu'ilagamo fale'ana hai'na'ae. Ani vekamo'a halate lamino hi'yanale ne'yagaiya a'mafa'ne'aife'mo ha paiteno Pita'a avalelino uno hai'niye.

¹⁷Ani a'mafa'nemo'a Pitafe'mo, kagaemo ani vekamo ge'amo ne'afina vekamo mai'napiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo Pita'a, ha'ao, huno ha pai'niye. ¹⁸Yasi hige'apae'mo ali'ya'mo ne'aliya vaya'e alopa mono note'mo ne'yagaiya ati vaya'e'mo hokanufa atamo kaete'a he ti'a loto hu'a mai'nae. Pita'e'mo uno magokepi he ti'a atale'mo loto hu'a mai'nae.

Hogote vekamo'mo Yesufe'mo agenoka huno ge huno afi ge'niya gemae
(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lu 22:66-71)

¹⁹Kumatega mai'nageno hogote vekamo'a Yesufe'mo agenoka huno'ae'mo, gekamo ne'afiya vaya'mo haiya agufa vaya'mo mai'nae, huno afi ge, na agufa gemo alika apaya ne'malane, huno afi ge huno afi ge'nigeno'ae'mo ²⁰muki afina'mo vaya apaulagale'mo mai'ne'nae'mo ae'na hakalo hu'na hapa pai'nove. Nagaemo ali'a anupa hu'a mai'nayategamo u'na alopa mono nopinagi muki asole mono no'afi'e mono no'afi'e'mo ali'na apaya male'nove. Mago gemo ali'na fala oki'na muki ge'amo hu'na afole hapa pai'nove. ²¹Na kava hige'kae'mo nagenoka huka nafi nekane. Ge'nimo ali'na apaya male'nova vaya'mogimo ani gemo ago afi'nayanagi ge huka apafi go, huno ha pai'nigeno ²²mago ati vekamo'a aya'mo alino ataleli'nenno amagitenno'ae'mo, hogote vekae'mo ani agufa gemo nehapiye, huno afi ge'niye. Yesu'a ge'ale'mo aeno atagaina huno ha paino'ae'mo, hosu gemo hu'nisuvana ani hosu ge'nimo aeka hakalo huka huvo. ²³Alagepa gemo hu'nisuvana na kava hige'kae'mo ne'namagine, huno ha pai'niye. ²⁴Inagi Yesu ayate'mo nofi ki'a ate'nageno mai'nigeno'aeke'mo hogote vekamo Anasi'a Kaiyafasitegamo alino ate'nigeno u'niye.

Pita'a halate, o'age'nova vekae, huno hu'niya gemae
(Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lu 22:58-62)

²⁵Yesufe'mo agenoka huno afi gegeno'ae'mo Pita'a atale'mo he tino loto huno mai'niye. Apakaemo, kage'e'mo ge'amo ne'afiya vayapati vekamo mai'napiye, hu'a afi ge'nageno'ae'mo, ha'ao, nagaemo ani vayapati vekamo o'mai'nove, huno hapa pai'niye. ²⁶Mago vekamo hogote vekamo ali'ya'mo ne'aliya vekamo agesamo Pita'a heno lafe hu'niya vayapati vekamo'mo Pitafe'mo, agae'e'mo yosa hoyafi'mo mai'nanage'na kage'nofiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo ²⁷halate, ha'ao, huno ha nepaigeno'ae'mo kokolemo'mo age ai'niye.

Yesu'mo avaleli'a Pailatitegamo u'naya gemae
(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Lu 23:1-5)

²⁸Saufamo kotilamiyapi'mo Kaiyafasi notegati'mo Yesu'mo avaleli'a ala gamani vekamo notegamo u'naya'monanafa hopa afina'mo Pasova ne'ya'mo nesayafe'mo apakesa afite'apae'mo, fiku yanageno lagufamo alino hosu

huno lategaiye. Yu nofi vekamo o'mai'niya'mofe'mo no'afi'mo ohaigune, hu'a hute'a agotimo nehaya nopi'mo fale'a ohai'nae. ²⁹Inagi Pailati'a kumatega uno lamino, ani vekamo na agufa kavatetife'mo agoti hutapa atesayafe'mo nehae, huno apafi ge'nige'apae'mo, ³⁰hosu kava'mo osu'niyesinana kagaetegamo afa'a avalelita o'me'nonesine, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, ³¹Pailati'a, kanalenagi avalelitutapa ke'aepa getapileti'mo agoti hutapa ateyo, huno hapa pai'nige'apae'mo, gamani vaya'mogitapamo, agoti hutapa apatetetapae'mo kamiti o'apamagiyo, hutapa laha pai'nae. Lagae agotilegage'mo apavalelitapa eyo, hutapa ago laha pai'nae, hu'a ha pai'nae. ³²Yesu'a hogoteno huno'ae'mo, ani agufa kava'mo hu'na faliguve, huno hu'niya gemo afole aisiyafe'mo ani agufa kava'mo afole ai'niye. ³³Pailati'a halate agoti nopi'mo haino Yesufe'mo, Yu vaya'aite'mo ala'apimo yagaika ne'apatana kini vekamo mai'napiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, ³⁴Kagaikamo kagesa afika ani gemo nehapi Yu vaya'mogimo nava gemo hu'a kaha pai'nagekae'mo nehane, huno afi ge'nigeno ³⁵Pailati'a, Yu nofi vekamo mai'nofiye. Ha'ao, Yu vekamo o'mai'nove. Kagae nofi vaya'mogi'e mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'mogi'e'mo kalavusi hu'a katete'a kavaleli e'a nami'nagi kagaemo na agufa kava'mo hu'nane, huno afi ge'nigeno ³⁶Yesu'a, Ma mopafi vaya'mogi ala'apimo mai'ne'a yagai'a ne'apataya kava hu'na yagai'na no'apatove. Ani agufa kava'mo hu'na yagai'na ne'apatovesinana ali'ya'nimo ne'aliya vaya'mogimo navaleli e'a Yu vaya'mo o'apamisayafe'mo kame hu'naesina'monanafa ma mopafi vaya'mogi ala'apimo yagai'a ne'apataya agufa kava'mo hu'na yagai'na no'apatove, huno ha pai'nigeno ³⁷Pailati'a, ani gemo hu'nana'mofe'mo ala'apimo yagaika ne'apatana kini vekamo mai'napiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, he, ani gemo ago nehane. Ita'nimo'mo alino nate'nige'nae'mo magoke kava'mo hu'na lama gele'mo ha maesuvafe'mo ma mopafi'mo afole ai'nove. Muki vaya'mogi lama gemo ao vaya'amogi ge'nimo ne'afiye, huno ha pai'nigeno ³⁸Pailati'a, ani lama gemo na agufa gee'mo hane, huno afi geno'ae'mo Pailati'a halate kumatega uno lamino Yu vaya'aife'mo, amagisuva kava'mo aepa'amo o'age'nove. ³⁹O'age'nova'monanafa lapakaemo amuse hisayafe'mo nagaemo Pasova afina'mo kafuga'ae kafuga'ae'mo kalavusi hu'naya vayapati'mo magoke vekamo hatu mae'na atogeno ute ute nehae. Nehuva'mofe'mo nagaemo alatapimo yagaino nelapateya kini vekamo afa'a atesugeno lapakaetegamo visifiye, huno apafi ge'nige'apae'mo ⁴⁰alopa gefati'mo ge hu'apae'mo, agaemo lagi ategen o'vinageka Malamasike'mo ategen vino, hu'a ha pai'nae. Malamasi'a vaya'mo apamagiteno kumaya ne'aliya vekamo mai'niye.

Pailati'a Yesufe'mo, amagigeno falino, huno hapa pai'niya gemae

19 ¹Inagi Pailati'a ati vekae'mo, nofi kayoteti'mo amagiyo, huno ha pai'nigeno amagi'niye. ²Ati vaya'mogimo u'a aufe nofi'mo

ali'a kalagi'a kakolitamo alo hute'a agenopale'mo male'a ate'ne'a haesa lavolavo alonoku'mo ali'a male'a atete'apae'mo, ³Yu vaya'aite'mo yagaika ne'apatana kini vekamo mai'nananagi alagepa huka maiyo, hu'a hute'a apaya'mo ali'a ataleli e'a amagite amagite hu'a amagi'nae.

⁴Pailati'a halate kumatega lamino, afiyo, amagisuva kava'mo aepa'amo o'age'nova'mofe'mo lapakaemo, amagisiya kava'mo aepa'amo o'age'niye, hutapa lapakaemo agesayafe'mo lapakaetegamo avaleli'na emi'negauve, huno hapa pai'niye. ⁵Yesu'a aufe nofi kakolitamo agenopale'mo male'a atete'a haesa lavolavo alonoku'mo male'a ate'naya ya'mo alinino kumatega emine'nigeno Pailati'a, ani vekamo mai'nigi ageyo, huno hapa pai'niye. ⁶Mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'e alopa mono note'mo ne'yagaiya ati vaya'mogi'e'mo agete'apae'mo, malipu yosale'mo nili aiteka alika he tika ato. Malipu yosale'mo nili aiteka alika he tika ato, hu'a alopa gefati'mo ge hu'nageno'ae'mo Pailati'a, amagisuva kava'mo aepa'amo o'age'nogi lapakaitapige'mo avalelita utapa malipu yosale'mo nili aitetapa alita he titapa ateyo, huno hapa pai'niye. ⁷Yu vaya'mogi, agaemo Goti mafa'ne'amo mai'nove, huno hu'niya'mofe'mo ke'aepa getimo'mo huno'ae'mo, ago faligiye, huno hu'niye, hu'a ha pai'nae. ⁸Pailati'a ani gemo afitenoa'ae'mo mago'e huno koli hu'niye. ⁹Halate Pailati'a agoti nopi'mo haino Yesufe'mo, haiyategati'mo e'nane, huno afi ge'nigeno'ae'mo Yesu'a ge osuno afa'a mai'niye. ¹⁰Pailati'a, nagaefe'mo naha opaigapiye. Nagaefe'mo yagaika apatesana vekamo maigane, hu'a lekana pai'a nate'naya'mofe'mo afa'a ateyo, hu'na hisuge'a katesageka afa'a ugane. Amagiyo, hu'na hisuvana malipu yosale'mo nili aite'a ali'a he ti'a kategae, huno ha pai'nigeno ¹¹Yesu'a, Goti'mo namagisana agufa himamukamo okami'niyesinana nagaetegamo mago kava'mo afa'a osanesine. Hu'niya'mofe'mo navalelineno kami'niya vekamo hosu kava'amo'mo kgae hosu kava'mo ago aeno agase'niye, huno ha pai'niye. ¹²Pailati'a ani gemo afitenoa'ae'mo Yesu'mo afa'a atesigeno visiya kafe'mo kahauya hu'niya'monanafa Yu vaya'mogimo, atesanageno visiyana Sisa'a hogote vekamo ala'apimo yagaino ne'apateya vekamo ao vekamo o'mai'nane. Ala'apimo yagai'na ne'apatova kini vekamo mai'nove, hu'a nehaya vaya'mo Sisa kame'amo mai'nae, hu'a alopa gefati'mo ge hu'nae. ¹³Pailati'a ani gemo afitenoa'ae'mo Yesu'mo kumatega avalelino lamino fai mai'nenno agoti huno ne'apateya siate'mo fai mai'niye. Asole latapa yafa'mo mopafi male'naya yafate'mo siamo maleteno fai mai'niya yatefe'mo Himulu gefati'mo agi'amo Gamatagayagae, hu'a agi ae'nae.

¹⁴Ani afina'mo Pasova ne'ya'mo alo nehaya afina'mo hane'niye. Yegemo haineno makasa haeyategamo Pailati'a, ageyo, yagaino nelapateya kini vekatapimo mai'niye, huno hapa pai'nige'apae'mo, ¹⁵malipu yosale'mo nili aiyo, nili aiyo, nili aiteka alika he tika ato, hu'a

alopa gefati'mo ge hu'nae. Pailati'a, yagaino nelapateya kini vekatapimo malipu yosale'mo nili aite'na ali'na he ti'na atesufiye, huno apafi ge'nige'apae'mo mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'mogimo, Sisake'mo yagaino nelaideya kini netimo mai'niye, hu'a ha pai'nae. ¹⁶Inagi Pailati'a Yesu'mo avalelino uno malipu yosale'mo nili aite'a ali'a he ti'a atesayafe'mo avaleno apami'nige'a avaleli'a u'nae.

Yesu'mo malipu yosale'mo nili aite'a ali'a he ti'a ate'naya gemae
(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lu 23:26-43)

¹⁷Avaleli u'nageno'ae'mo malipu yosa'amo agai'amo alino kofilino uno taonimo alino ataleno malaga mago aupilaga agi'amo Anu'ayamufagayagamo uno ava'yi hu'niye. Himulu gefati'mo agi'amo Gogatagayagae. ¹⁸Ani aupilagamo malipu yosale'mo nili aite'a ali'a he ti'a ate'nae. Lole vekala'e'mo malipu yosale'mo nili aite'a aluga aluga haopalate'mo ali'a he ti'a anate'nageno Yesu'a folagapi'mo mai'niye. ¹⁹Pailati'a mago gemo avo kaeteno mago vekamo ami'nigeno agenopalegamo malipu yosale'mo nili ai male'niye. Ani gemo'a huno'ae'mo, Yesu'a Nasalasa vekamo Yu vaya'aite'mo ala'apimo yagaino ne'apateya kini vekamae, huno avo'mo kae male'niye. ²⁰Yesu'a malipu yosale'mo nili aite'a ali'a he ti'a ate'naya aupilagamo taoni haopale'mo hane'niya'mofe'mo muki Yu vaya'mogimo ani kae male'niya avopi'mo lekana pai'a age'nae. Ani gemo Himulu gefati'mo kaege Galiki gefati'mo kaege Lomu gefati'mo kaege huno avo'mo kae male'niye. ²¹Inagi mono hu'a ne'apataya vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'mogimo Pailatife'mo, Yu vaya'aite'mo ala'apimo yagaino ne'apateya kini vekamae, huka avo'mo okaeka Yu vaya'aite'mo yagai'na ne'apatova kini veka'apimo mai'nove, huno hu'niye, huka avo'mo kao, hu'a ha pai'nageno ²²Pailati'a, ha'ao, ago avo'mo kae male'nova'mofe'mo ani gemo alagike'mo hanegaiye, huno hapa pai'niye.

²³Ati vaya'mogimo Yesu'mo malipu yosale'mo nili aite'a ali'a he ti'a ate'ne'apae'mo kukenamo ali'a fako hu'a lole'e lole'e hetamamo malete'a apamete apamete hu'a ali'nae. Yesu'a agufale'mo vaino ne'aliya sioti'amo ofakani'niya sioti'amo asagi'a male'ne'apae'mo, ²⁴alita apake o'aigetao yokalo letetaeke'mo aeno lagasesiya vekamo'a ani siotimo aligiye, hu'a hu'nae. Goti mukufi'mo hu male'niya gemo afole aisiyafe'mo ani kava'mo hu'nae. Ani gemo'a huno'ae'mo,

Kukena'nimo ali'a fako hu'a magoke magoke hu'a ali'nae. Yokalo lete'a mago aeno apakase'niya vekamo'a yatala kukena'nimo ali'niye,
huno hu'niye.

²⁵Yesu ita'amo'agi ita'amo agana'amo'agi Maliya'a Lopasi anagi Maliya'a Maganala kotega anagi hu'a e'a Yesu malipu yosa aepale'mo

he ti'a mai'nae. ²⁶ Yesu'a anakeyana ita'amo'e hau'niya vekamo ge'amo ne'afiya veka'e'mo e'ana mai'na'ageno anaketeno'ae'mo ita'amofe'mo, Ane, huno, agaemo mafa'nekamae, huno ha paiteno ²⁷ ge'amo ne'afiya veka'e'mo, agaemo itakamo'mae, huno ha pai'nigeno ani vekamo'mo ani afina'mo no'alegamo avalelino uno alagepa huno yagaino ateno mai'niye.

Yesu'mo ago fali'niya gemae

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Lu 23:44-49)

²⁸ Yesu'mo agha afino'ae'mo, muki ali'ya'nimo ago ali'na hano hu male'nove, huno ago ageteno'ae'mo Goti mukufi'mo hu'niya gemo alino afole aino atesiyafe'mo ina gemo huno'ae'mo, anife'mo ne'nahaiye, huno hu'niye. ²⁹ Mago yuvapafi'mo nofi alagafati ani'mo atu neheya ani'mo hane'nige'a kanipa kayote'mo fai'a lanu paite'a ani anipi'mo kaki'nofagana ya'mo ali'a aete'a alini u'a Yesu'a nesiyafe'mo ami'nae. ³⁰ Ani ani'mo neteno'ae'mo, ali'ya'nimo ago ali'na hano hu'nove, huno huteno ape huno mai'nenno'ae'mo auneme'amo ataleteno fali'niye.

Ati vekamo'a Yesu haopafi'mo hayoleti'mo ae'niya gemae

³¹ Ani afina'mo Pasova ne'ya'mo alo hu'a ne'malaya afina'mo hane'niya'mofe'mo egamo hogote Sapati hopa afina'mo malipu yosale'mo nili ai'naya vaya'mo malipu yosale'mo apakufa'amo hanesiyafe'mo Yu vaya'mogi ohapau'niya'mofe'mo ati vaya'mogi Pailatife'mo u'a apaiyamo ai'a lo aete'a apakufa'amo ai'a akai'a ataleyo, hu'a ha pai'nae. ³² Ati vaya'mogi u'a lole vekala'ani anaiyala'mo ai'a lo aete'apae'mo ³³ u'a Yesu'mo agayana ago fali'nige'a agete'a aiyamo ai'a lo o'ae'naya'monanafa ³⁴ mago ati vekamo'a haopafi'mo hayoleti'mo ne'aegeno'ae'mo malage huno kola'e ani'e'mo emine'niye. ³⁵ Apakesa afi'a fatago hisayafe'mo ani kava'mo age'niya vekamo'a faigoko gemo huno hapa pai'niye. Agaemo, lama ge nehuve, huno, ago age'nove, huno hapa pai'niye. ³⁶ Goti mukufi'mo hu male'niya gemo ali'a afole ai'a atesayafe'mo ani kava'mo hu'nae. Mago gemo'mo huno'ae'mo, *magoke ayamufamo ai'a lo o'aegae, huno hu'niye.* ³⁷ Mago'e huno Goti mukufi gemo'a huno'ae'mo, *agufafi'mo ae'naya vaya'mogimo agegae, huno hu'niye.*

Lole vekala'moganimo yafa kapi'mo alini u'ana ki'ana ate'na'a gemae

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lu 23:50-56)

³⁸ Ani kava'mo hutageno Yosefe'a Alamatiya taonifi vekamo'a uno Pailatife'mo, Yesu kefa'amo alininu'na ki'na ategesuve, huno afi ge'nigeno'ae'mo, he, huno ha pai'niye. Yosefe'a Yesu ge'amo ne'afiya vekamo mai'niya'monanafa Yu vaya'aife'mo koli hu'niya'mofe'mo aeno hakalo huno hapa opai'niye. ³⁹ Nikonimasi'a hogoteno mago hani'ilagamo Yesutegamo e'niya vekamo'mo lole yosalapati ani'mo'a alagepa atumo

ne'aiya malasini ani'mo'a kefa'amo okasalino afa'a hanesiya anitalani anaki'animo meya'e atosi'e'mo lusi kava huno kana hu'niya ku'mo alinino e'niye. Kana hu'niya ya'amo'mo 34 kilo agufa kana hu'niya ya'mo hane'niye. ⁴⁰Lole vekala'mogani Yesu kefa'amo ali'ana alagepa yaveyave lavolavofi'mo hayaete'ana alagepa atumo ne'aiya malasini ali'ana folagapi'mo malet'e'ana hayae'na'ae. Ani kava'mo Yu vaya'mogi nehaya agufa kava'mo hu'na'ae. ⁴¹Malipu yosale'mo nili aite'a ali'a he ti'a ate'naya haopale'mo mago yosa hoyamo hane'nigeno mago saufa yafa ka'mo hane'nige'a mago vekamo ki'a o'ate'naya yafa ka'mo hane'niye. ⁴²Yu vaya'mogi Pasova ne'ya'mo alo hu'a ne'malaya hopa afina'mo ago eno hogo hu'nigeno ani yafa ka'mo haopale'mo hane'niya'mofe'mo alini e'ana yafa kapi'mo ki'ana ate'na'ae.

Yesu'a ago he ti'niya gemae
(Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Lu 24:1-12)

20 ¹Hogote afina'mo kotino alino ha ole'nigeno'ae'mo Maliya'a Maganala kotega a kanomo kanolulega uno ageyana yafa ka avayale'mo ai'ana akani male'na'a yafa'mo avayale'mo ohaneno afayatega hane'nigeno age'niye. ²Ageteno nagu nagu huno uno Saimoni Pita'e mago ge'amo ne'afiya vekamo Yesu'a hau'niya veka'e'mo mai'na'ategamo uno'ae'mo, apakaemo Ala kava ne'mo agufa'amo yafa kapati'mo alini u'a haiya'ale'mo male'nafi huta o'ageta ataleta e'none, huno hana pai'nige'ana ³Pita'e alu vekamo ge'amo ne'afiya veka'e'mo kanolulega u'na'ae. ⁴Magokepi lokae'ana nagu nagu hu'ana u'anae'mo alu vekamo'a Pita'mo ago aeno agaseno hogoteno uno yafa kate'mo ava'yi huteno ⁵ape huno ageyana Yesu'a hayae'ana ate'na'a lavolavo'age'mo hane'nigeno age'niyana faleno ohai'niye. ^{6,7}Saimoni Pita'a akame huno eno yafa kapi'mo faleno haino ageyana Yesu'a hayae'ana ate'na'a lavolavo'age'mo hane'nigeno age'niye. Agenopale'mo kino ne'aliya akasipimo magokepi lavolavo'e'mo ohane'nifa lo aeno aote male'nigeno hane'niye. ⁸Alu vekamo ge'amo ne'afiya vekamo hogoteno nagu nagu huno uno ava'yi hu'niya vekamo'a yafa kapi'mo uno haino ageteno'ae'mo agesa afino fatago hu'niye. ⁹Hu'niya'monanafa ani afina'mo Goti mukufi gemo'a huno'ae'mo, faliteno he tigiye, huno hu male'niya ge'ae'mo anakesa o'afi'na'ae. ¹⁰Inagi ge'amo ne'afi'a vekala'mo ate'ana no'anilegamo u'na'ae.

Maliya'a Yesu'mo age'niya gemae
(Mt 28:9,10; Mk 16:1-8; Lu 24:1-12)

¹¹U'na'a'monanafa Maliya'a eno yafa ka avayale'mo he tino mai'neni avi'ya nehuno'ae'mo ape huno yafa kapi'mo ageyana ¹²lole enisole vekala'mo yaveyave kukena vaili'na'a vekala'mo mai'na'ageno

anake'niye. Yesu'mo alini u'ana hai'ana male'na'a yate'mo mago vekamo agenopalega mai'nigeno mago vekamo aiyalegamo mai'niye. ¹³Anakaemo, Ane, hu'ana, na kava higekae'mo avi'ya'mo nehane, hu'ana afi ge'na'ageno Ala kava veka'nimo alini u'a haiya'ale'mo male'nafi hu'na o'agove, huno hana paiteno ¹⁴aino afe leno ageyana Yesu'a he tino mai'nigeno age'niyana Yesu'mae, huno o'age'niye. ¹⁵Yesu'a, Ane, huno, na kava higekae'mo avi'ya'mo nehane. Ina lafe'mo kahauya nehane, huno afi ge'nigeno Maliya'a hoyafi'mo ali'ya'mo ne'aliya vekamo mai'niye, huno agesa afitenoa'e'mo, kagaemo haiya kava hane, huno huteno, kahao ke hogi agufa'amo alinika uka male'nisana yategae'mo naha paiyo. U'na alini'na ugesuve, huno afi ge'nigeno ¹⁶Yesu'a, Maliyao, huno hu'nigeno aino afe leno Himulu gefati'mo, Lamonai, ina ge huno, Tisao, huno hu'nigeno'ae'mo, ¹⁷afo'nimotegamo ohai'nova'mofe'mo nanu okika afa'a natalo. Nagana'nimogife'mo uka hapa paikae'mo, koku'napi Afo'nimo Goti'nimotegamo Afotapimo Gotitapimotegamo haiguve, huno hu'niye, huka uka hapa paiyo, huno ha pai'niye. ¹⁸Maliya'a Maganala kotega a'mo'a uno ge'amo ne'afiya vaya'aife'mo, Ala kava ne'mo ago age'nove, huno hapa paiteno Yesu'a ha pai'niya gemo hapa pai'niye.

Yesu'a ge'amo ne'afiya vaya'ai apaulagale'mo afole ai'niya gemae
(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Lu 24:36-49)

¹⁹Ani afina'mo hogote afina'moge'a hani hu'nige'apae'mo Yesu ge'amo ne'afiya vaya'mogi Yu vaya'aife'mo koli hute'apae'mo nopi'mo loki ae male'a mai'naya'monanafa Yesu'a ali'a anupa hu'a mai'naya folagapi'mo he tino mai'neno'ae'mo, lapaipamo'mo falu hino, huno hapa paiteno'ae'mo ²⁰aya agusala'mo alino ataleno apave liteno haopamo alino apave li'niye. Agete'apae'mo ge'amo ne'afiya vaya'mogi apamogaga ai'nae. ²¹Yesu'a halate, lapaipamo'mo falu hino. Afo'nimo'mo alino nate'nige'na emi'ne'nova kava hu'na ali'na lapatesugetapa ugae, huno hapa paiteno ²²apakaete'mo avamusa'mo aitenoa'e'mo, Aote Auneme'amo aliyo, huno hapa paiteno, ²³Lapakaemo mago vaya'aife'mo, Goti'a hosu kavatapimo alino atale'niye, hutapa hapa paisagenoa'e'mo ago alino atale'niyanageno hosu kava'apimo ohanegaiye. Ani ge hutapa mago vaya'aife'mo Goti'a hosu kavatapimo alino o'atale'niye, hutapa hapa paisagenoa'e'mo alino o'atale'niyanageno hosu kava'apimo afa'a hanegaiye, huno hapa pai'niye.

Tomasi'a Yesu'mo age'niya gemae

²⁴Yesu'a afole ai'niya afina'mo Tomasi'mo tuolofu'a vayapati vekae'mo lago'ya mafa'neo hu'a agi ne'aya vekamo ani afina'mo eno apakae'e'mo magokepi lokaeno o'mai'niye. ²⁵O'mai'niya'mofe'mo ge'amo ne'afiya vaya'mogi Tomasife'mo, Ala kava ne'mo ago age'none,

hu'a ha pai'nageno'ae'mo, ayatalapi'mo nili ai'naya ka'mo o'agege ati yagaina nayateti'mo ayatalapi nili ai'naya kapi'mo o'vaige haopafi'mo hayo ae'naya kapi'mo naya'mo o'vaige hisuvana, ago he ti'niye, hu'na nagesa o'afiguve, huno hapa pai'niye. ²⁶ Anaga hogote salefi'mo halate ge'amo ne'afiya vaya'mo nopi'mo Tomasi'e'mo magokepi lokae'a mai'nae. Kitale'mo loki ae male'naya'monanafa Yesu'a ali'a anupa hu'a mai'naya folagapi'mo he tino mai'nen'o'ae'mo, lapaipamo'mo falu hino, huno hapa paiteno ²⁷ Tomasife'mo, ati yagaina kaya'mo male male'neka nayatalapi'mo ago. Kaya'mo alika atale'neka ati yagaina kayateti'mo nahaopafi'mo hayoleti'mo ae'naya kapi'mo vaiyo. Vaiteka kagesa afika fatago nosana kavakamo ataleka kagesa afika fatago huvo, huno ha pai'nigeno ²⁸ Tomasi'a, Ala kava veka'nimo Goti'nimogae, huno ha pai'nigeno'ae'mo, ²⁹ kagaemo nagana'mofe'mo kagesa afika fatago nehapiye. O'nage'naya'monanafa nagaefe'mo apakesa afi'a fatago hu'naya vaya'mogi'e henaga'amo apakesa afi'a fatago hisaya vaya'mogi'e'mo Goti aulagale'mo alagepa hu'a mai'nayanage'a afa'a apamogaga aigae, huno ha pai'niye.

Apakesa afi'a fatago hisayafe'mo avo'mo nekaove, huno hu'niya gemae

³⁰ Yesu'a ge'amo ne'afiya vaya'ai apaulagale'mo muki no'agaya agufa aune kava'mo mago'e huno hu'niya kavafe'mo mani mukufi'mo avo'mo okae'nove. ³¹ Lapakesa afita fatago hutetapae'mo, Yesu'a Kalaisi vekamo Goti Mafa'ne'amo mai'niye, hutetapa mai'netapae'mo agi'aleti'mo alagepa hutapa maige maige hutapa maisayafe'mo mani gemo hu'na avo'mo kae male'nove.

**Yesu'a ge'amo ne'afiya vaya'mo seveni'a
vaya'aitegamo afole ai'niya gemae**

21 ¹ Henaga'amo ge'amo ne'afiya vaya'mo mago ani kotu'mo agi'amo Taipiliyasi ani kotu agi'nale'mo mai'nageno Yesu'a halate afole ai'niye. Ina kava'mo huno apakaetegamo afole ai'niye. ² Saimoni Pita'agi Tomasife'mo lago'ya mafa'neo, hu'a agi ne'aya vekagi Natanielo'a Kena taonifi Galeliya kotega vekagi Sepeti mafa'nelanagi mago'e lole vekala'mo ge'amo ne'afi'a vekalanagi hu'a magokepi lokae'a mai'nae. ³ Saimoni Pita'a muki vaya'aife'mo, u'na umenimo male'ne'na noyamemo aligesuve, huno hapa pai'nige'apae'mo, muki'amo magokepi lokaeta ugune, hu'a ha paite'a sipifi'mo hai'a maite'a u'nayana muki hani'ilagamo noyamemo o'ali'nae. ⁴ Yegemo haine'nigeno'ae'mo Yesu'a ani agi'nale'mo he tino mai'nige'apae'mo Yesu'a mai'niye, hu'a o'age'nae. ⁵ Yesu'a, ma neya ve, huno, mago noyame ali'nafiye, huno apafi ge'nige'apae'mo, ha'ao, o'ali'none, hu'a ha pai'nageno'ae'mo, ⁶ umenimo alita sipimo lamaga aupilagamo yaga auta maleyo noyamemo

aligayanagi, huno hapa pai'nige'a umenimo ali'a yaga au'a male'nageno asole noyamemo e'a hai'e'a havai te'nage'a he'a halau'nayana lusi kava huno kana hu'nige'a he'a ohalau'nae. ⁷Yesu'a agaefe'mo hau'niya vekamo ge'amo ne'afiya vekamo'a Pitafe'mo, ani vekamo Ala kava ne'mae, huno ha pai'nigeno Pita'a ani gemo afitenoe'ae'mo ali'ya'mo aligefe'mo huno'ae'mo asagino male'niya kukena'amo alino vaiteno anipi'mo asagauno ai'niye. ⁸Sipimo afagi'ale'mo o'male'nafa ani agi'nale'mo male'naya'mofe'mo mago ge'amo ne'afiya vaya'mo sipifi mai'ne'a umenimo he'a halauli'a e'nae. ⁹Mopafi'mo emi'e'ne'a agayana mago noyame'e peleti maya'e'mo ata hokanufale'mo kae male'nige'a age'nae. ¹⁰Yesu'a, hemenimo ali'naya noyamefati'mo mago aliteyo, huno hapa pai'nigeno ¹¹Saimoni Pita'a sipifi'mo uno haino umenimo heno halaulino eno ani agi'nale'mo male'niye. Muki'amo alopa noyamemo 153'amo u'a hai'a mai'naya'monanafa umenimo aino kapalu o'ae'niye. ¹²Yesu'a, etapa ne'ya'mo alita neyo, huno hapa pai'nige'apae'mo ge'amo ne'afiya vaya'mogi, Ala kava neke'mae, hu'a age'naya'mofe'mo ina lagamae, hu'a afi gesayafe'mo koli hute'a ge hu'a afi oke'nae. ¹³Inagi Yesu'a eno peleti mayamo alino apamitenoe'ae'mo ani kava huno alino apami'niye. ¹⁴Yesu'a fali'niyateti'mo halate he tino'ae'mo napa tali afina'mo ge'amo ne'afiya vaya'ai apaulagale'mo eno afole ai'nige'a age'nae.

Yesu'e Pita'e'mo ge huge afige hu'na'a gemae

¹⁵Ne'ya'mo nete'apae'mo Yesu'a Saimoni Pitafe'mo, Yoni mafa'ne'amo Saimoniyo, nagaefe'mo kahau kayamopafi'mo kahau'nigeka ani vaya'aina aeka apakaseka mai'napiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, Ala kava nene, ago nage'nanana kagaefe'mo nahau'niye, huno ha pai'nigeno'ae'mo, nage aikeli sipisipi vaya'aina ne'ya'mo alika apamiyo, huno ha pai'niye. ¹⁶Halate napa tu afina'mo Yesu'a, Yoni mafa'ne'amo Saimoniyo, nagaefe'mo kahau kayamopafi'mo kahau'nifiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo, Ala kava nene, he ago nage'nanana kagaefe'mo nahau'niye, huno ha pai'nigeno'ae'mo, nage sipisipi vaya'aite'mo yagaika apato, huno ha pai'niye. ¹⁷Halate napa tali afina'mo Yesu'a, Yoni mafa'ne'amo Saimoniyo, nagaefe'mo kahau'nifiye, huno afi ge'nigeno'ae'mo Pita'a Yesu'mo napa tali afina'mo nagaefe'mo kahau'nifiye, huno afi ge'niya'mofe'mo aipamo'mo kana hu'nigeno'ae'mo, Ala kava nene, huno, kagaemo muki kava'amo ago age'nanana kagaefe'mo nahau'niye, huno ha pai'nigeno'ae'mo, nahau'niya sipisipi vaya'aina ne'ya'mo alika apamiyo. ¹⁸Alagi lama ge kaha nepauve, neya vekamo mai'nekae'mo kukenakamo kagaikamo alika vaitekae'mo kagesa afi'nana kotegamo afa'a utaleka ne'ane. Henaga'amo kosuna letekae'mo kaya'mo aeka hayo hu'nisanageno kukenakamo alino vaino kateteno visanafe'mo okahau'nisiya kotegamo kavalelino ugiye, huno ha pai'niye. ¹⁹Yesu'mo Pita'a haiya agufa kava'mo

huno falisifigeno Goti'a agi'ale'mo alino asaga huno atesiya kavafe'mo alino apave lisiyafe'mo ani gemo hu'niye. Ani gemo huteno'ae'mo Pitafe'mo, nakame huvo, huno ha pai'niye.

Yesu'a hau'niya vekae'mo ava gemo hu'niya gemae

²⁰Pita'a aino afe leno ageyana ge'amo ne'afiya vayapati'mo Yesu'a hau'niya vekamo anakame huno ne'egeni age'niye. Ani vekamo'mo hogote'a ne'ya'mo ne'naya afina'mo Yesu haopale'mo mai'neni'ae'mo Ala kava nene, huno, kavalelino hosu vaya'aina apamisiya vekamo ina la'mae, huno afe ge'niya vekamae. ²¹Pita'a ageteni Yesufe'mo ani vekalegamo, na agufa kava'mo afole aigiye, huno afe ge'nigeno ²²Yesu'a, afa'a mai'nisige'na emi'negauve, hu'na hisuvana kagae ya'mo ohane'niye. Kagaemo nakame huvo, huno ha pai'niye. ²³Yesu'a ani gemo hu'niya'mofe'mo ani konaga vaya'mogi apakai'apimo ge hu'apae'mo, ani vekamo ofalisiyafe'mo hu'niye, hu'a hu'nae. Hu'naya'monanafa Yesu'a, ofaligiye, huno osu'nifa afa'a mai'nisige'na emi'negauve, hu'na hisuvana kagae ya'mo ohane'niye, huno hu'niye. ²⁴Ani vekamo'mo ani gemo ago avo'mo kae male'nigeno hemeni'mo ani kavafe'mo faigoko ge'amo nehiye. Lagaemo hu'niya gemo afitetae'mo lama gemae, huta afi'none. ²⁵Yesu'a mago'e huno muki kava'amo hu'niya'monanafa muki hu'niya kava'amo avo'mo kaesunana asole mukumo hanesigeno ma mopafi'mo hanesiya ka'mo ohane'niye, hu'na nagesa afi'nove.